

2004:09

**Bilagor till slutrapporten från projektet
Uppsnaabning av den ekonomiska korttidsstatistiken**

I serien Bakgrundsfakta presenteras bakgrundsmaterial till den statistik som avdelningen för ekonomisk statistik vid SCB producerar. Det kan röra sig om produktbeskrivningar, metodredovisningar samt olika sammanställningar av statistik som kan ge en överblick och underlätta användandet av statistiken.

Utgivna publikationer från 2001 i serien Bakgrundsfakta till Ekonomisk statistik

- 2001:1 Offentlig och privat verksamhet – statistik om anordnare av välfärdstjänster 1995, 1997 och 1999
- 2002:1 Forskar kvinnor mer än män? Resultat från en arbetstidsundersökning riktad till forskande och undervisande personal vid universitet och högskolor år 2000
- 2002:2 Forskning och utveckling (FoU) i företag med färre än 50 anställda år 2000
- 2002:3 Företagsenheten i den ekonomiska statistiken
- 2002:4 Statistik om privatiseringen av välfärdstjänster 1995–2001. En sammanställning från SCB:s statistikkällor
- 2003:1 Effekter av minskad detaljeringsgrad i varunomenklaturen i Intrastat – från KN8 till KN6
- 2003:2 Consequences of reduced grade in detail in the nomenclature in Intrastat – from CN8 to CN6
- 2003:3 SAMU. The system for co-ordination of frame populations and samples from the Business Register at Statistics Sweden
- 2003:4 Projekt med anknytning till projektet “Statistik om den nya ekonomin”. En kartläggning av utvecklingsprojekt och uppdrag
- 2003:5 Development of Alternative Methods to Produce Early Estimates of the Swedish Foreign Trade Statistics
- 2003:6 Övergång från SNI 92 till SNI 2002: Underlag för att bedöma effekter av tidsseriebrott
- 2003:7 Sveriges industriproduktionsindex 1913–2002 – Tidsserieanalys
The Swedish Industrial Production Index 1913–2002 – Time Series Analysis
- 2003:8 Cross-country comparison of prices for durable consumer goods: Pilot study – washing machines
- 2003:9 Monthly leading indicators using the leading information in the monthly Business Tendency Survey
- 2003:10 Privat drift av offentligt finansierade välfärdstjänster. En sammanställning av statistik
- 2003:11 Säsongrensning av Nationalräkenskaperna – Översikt
- 2003:12 En tillämpning av TRAMO/SEATS: Den svenska utrikeshandeln 1914–2003
- 2003:13 A note on improving imputations using time series forecasts
- 2003:14 Definitions of goods and services in external trade statistics

Fortsättning på omslagets tredje sida!

Ovannämnda rapporter, liksom övriga SCB-publikationer, kan beställas från:
Statistiska centralbyrån, SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO,
telefon 019-17 68 00 eller fax 019-17 64 44.

Du kan också köpa SCB:s publikationer i **Statistikbutiken**:
Karlavägen 100, Stockholm

2004:09

**Bilagor till slutrapporten från projektet
Uppsnabbning av den ekonomiska korttidsstatistiken**

Producent Statistiska centralbyrån
 Avdelningen för ekonomisk statistik

Förfrågningar Anita Ullberg, +46 8 506 946 50
 e-post: anita.ullberg@scb.se

© 2004 Statistiska centralbyrån

ISSN 1650-9447

Printed in Sweden

SCB-Tryck, Örebro 2004.04 MILJÖMÄRKT Trycksak 341590

Innehållsförteckning

Bilaga 1. Sammanfattning av föreskrifter	5
Bilaga 2. Tillvägagångssätt för förändring av föreskrift	6
Bilaga 3. Upps snabbning av detaljhandels försäljningsstatistik	9
Bilaga 4. Evalvering av utfört upps snabbningsarbete för detaljhandels försäljningsstatistik.....	18
Bilaga 5. Lägga sista insändningsdag tidigare.....	29
Bilaga 6. Sammanfattning över USA:s statistik över detaljhandelsförsäljning	31
Bilaga 7. Börja påminnelsearbetet tidigare	32
Bilaga 8. Analys av inflödet.....	33
Bilaga 9. Brev till vägrare.....	35
Bilaga 10. Brev till ej svarande	36
Bilaga 11. Sända brev till sena uppgiftslämnare	37
Bilaga 12. Rutiner för bortfallsarbetet på ES/UH.....	39
Bilaga 13. Upps snabbning av kortperiodisk industrienkät	48
Bilaga 14. Effektiv granskning.....	51
Bilaga 15. Upps snabbning av utrikeshandelsstatistiken	53
Bilaga 16. Sammanställning av metodstudier inom projektet Upps snabbning av den ekonomiska korttidsstatistiken (2003)	57
Bilaga 17. Rapport från Statistikcentralen, 9-10 juni 2003.....	68
Bilaga 18. Rapport från ONS, 16-17 juni 2003.....	80

Bilaga 1. Sammanfattning av föreskrifter

Daniel Lennartsson, ES/TN

Statistikprodukt	Sista insändningsdag enligt föreskrift*	Föreskriftens nummer
Kortperiodisk industrienkät	T+15	SCB-FS 1997:27
Investeringsenkät	1:a kv – T+30 2:a kv – T+102 3:e kv – T+10 4:e kv – T+32	SCB-FS 2000:21
Utrikeshandelsstatistiken	T+10	SCB-FS 2001:1
Konjunkturlönestatistiken	T+25	SCB-FS 2001:6, 2001:8
Kortperiodisk sysselsättningsstatistik	T+20	SCB-FS 1992:28, 2000:26
Omsättning för tjänstesektorn	T+15 (detaljhandel) T+25 (övriga tjänstenärings- branscher)	SCB-FS 2002:4
Lager för tjänstesektorn	T+25	SCB-FS 2002:4
Prisindex i producent- och importled.	T+10 T+1 (monterings-färdiga trähus)	SCB-FS 2001:17
Producentprisindex för tjänster	1:a kv – T+30 2:a, 3:e o 4:e kv – T+31	SCB-FS 2002:12
Byggnadskostnader i nyproduktion av bostäder	T+21	SCB-FS 1994:20, 1995:11
Faktorprisindex (Uppgiften avser den 15 dagen i redovisningsperioden)	T+20	SCB-FS 1992:13

* Där T är lika med sista dagen i redovisningsperioden.

Bilaga 2. Tillvägagångssätt för förändring av föreskrift

Daniel Lennartsson, ES/TN

- 1) En ändring av en föreskrift skall behandlas av SCB:s styrelse. Då SCB inte har mer än fyra styrelsemöten per år är det av största vikt att planera förändringen av föreskriften noga.
- 2) Gör ändringen i den befintliga föreskriften av exempelvis sista insändningsdag. Dessutom måste datum, undertecknare och föreskriftsnumret ändras. Numret för föreskriften får man inte förrän föreskriften behandlats i SCB:s styrelse.
- 3) Skriv en konsekvensutredning (se exempel 1 och 2 nedan).
- 4) Sänd konsekvensutredningen tillsammans med den ändrade föreskriften, enkäter och missiv till Näringslivets regelnämnd (NNR) och begär om samråd. Lämpliga kontaktpersoner på NNR är Eva-Karin Andermann och Anders Hultkvist.
- 5) Sänd även konsekvensutredningen tillsammans med den ändrade föreskriften till SCB:s juridiska kansli. Lämpliga kontaktpersoner är Birgitta Pettersson och Ulla Sandberg.
- 6) Då NNR behandlat ärendet (brukar ta cirka två veckor) översänder de samrådet (i två exemplar) som undertecknats av dem (se exempel 3). Programchef eller annan lämplig person undertecknar och sänder tillbaka ett exemplar till NNR.
- 7) GD-föredragning av föreskriftsförändringen brukar vara cirka två veckor före nästa styrelsemöte på SCB. Programchef eller annan lämplig person medverkar.
- 8) Styrelsemöte. Föreskriften behandlas och fastställs. Programchef eller annan lämplig person medverkar.

Exempel 1 – KONSEKVENSVUTREDNING ENLIGT VERKSFÖRORDNINGEN

1 Utökning av antalet branscher i lagerstatistiken

1.1 Täckning och variabelinnehåll

SCB avser att under 2002 och sedan framöver varje kvartal genomföra enkätundersökning avseende telekommunikation.

Undersökningens syfte är att täcka krav från nationalräkenskaperna för korttidsstatistik.

Täckningen är branschen 64.2 enligt svensk näringsgrensindelning (SNI92) och EU:s näringsgrensindelning (NACE rev.1).

Undersökningen omfattar variabeln lager.

1.2 Undersökningens omfattning 2002

Sni	Bransch	Population	Urval Antal	Urval %
64.2	Telekommunikation	476	50	10,5

1.3 Undersökningens genomförande

Undersökningen kommer att genomföras med hjälp av enkät. En enkelsidig standardenkät fås av alla utvalda företag.

1.4 Beräknad uppgiftslämnarkostnad per besvarad blankett

Kostnaderna för att besvara enkäten består främst av löner och arvoden. Vi beräknar att konsultarvodet för detta arbete i genomsnitt uppgår till 575 kr per timme. Vi gör följande uppskattningar för tidsåtgången samt följande kostnader att besvara enkäten:

Tidsåtgång per år:	2,0 timmar (30min * 4ggr/år)
* Beräknad timkostnad	575 kr
= Kostnad/år	1150 kr
* Urvalsstorlek	50
= Totalkostnad	58 tkr

1.5 Kalkyl över uppgiftslämnarnas kostnader

Enligt tabellen i stycket ovan beräknas den totala uppgiftslämnarkostnaden för den planerade undersökningen av SNI 64.2 att bli 58 tkr/år.

Exempel 2 – KONSEKVENsutredning enligt Verksförordningen

1 Uppsnabbning av detaljhandelns omsättningsstatistik

1.1 Bakgrund EU-projekt

På förslag ifrån Europeiska Centralbanken (ECB) och med rekommendation av EU:s statistikbyråers generaldirektörer (eller motsvarande), har Eurostat under hösten genomfört en studie inom EU gällande möjligheten att producera detaljhandelns omsättningsstatistik snabbare än idag. En av slutsatserna i studien var att detaljhandelns omsättningsstatistik är möjlig att publicera inom EU inom 30 dagar.

För Sverige (SCB) innebär detta att sista insändningsdag måste tidigareläggas för den månatliga statistiken av detaljhandeln (G 52). Föreskriften har därför förändrats gällande sista insändningsdag till den 15 efter undersökt månad. SCB avser att under 2002 tillämpa den tidigare insändningsdagen.

1.2 Kalkyl över uppgiftslämnarnas kostnader

Att beräkna uppgiftslämnarnas ytterligare kostnader för denna åtgärd är omöjlig. Däremot har uppgiftslämnarna tillfrågats huruvida det är möjligt att lämna uppgifter inom 15 dagar efter undersökt månad slut. Uppgiftslämnarna lämnade ett positivt besked då hela 94 procent av de stora företagen och 81 procent av de små företagen ansåg detta möjligt.

Exempel 3 – Samråd

Samråd – Detaljhandelns omsättning

Statistiska centralbyrån

Dnr: 2002/0021

Näringslivets Nämnd för
Regelgranskning (NNR)

Dnr: 2002/009

Stockholm

SAMRÅDSPROTOKOLL

2001-01-16

Föreskrift och blanketter för detaljhandelns omsättningsstatistik.

Parterna har denna dag avslutat samråd i ärendet enligt förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner, varvid följande noterades:

Detaljhandels omsättningsstatistik

Insändningsdag tidigareläggs till den 15:e efter undersökt månad. SCB har tillfrågat ett urval om 100 företag av de drygt 3000 berörda om möjlighet att lämna uppgifter tidigare. 94 % av de tillfrågade stora företagen och 81 % av de små företagen ansåg tidigareläggning möjlig. Tidigareläggningen är en följd av förslag från Eurostat.

Uppgiftsplikt föreligger enligt SFS 2001:99 och SCB-FS 2000:23. Uppgifterna är skyddade enligt 9 kap §4 sekretesslagen (SFS 1980:100). Resultaten redovisas branschvis.

För
STATISTISKA CENTRALBYRÅN

För
NÄRINGSLIVETS NÄMND FÖR
REGELGRANSKNING

Daniel Lennartsson

Anders Hultkvist

Bilaga 3. Uppsnabbning av detaljhandelns försäljningsstatistik

Daniel Lennartsson, ES/TN

1 Sammanfattning

Syftet med projektet var att möjliggöra publicering av detaljhandelns försäljningsstatistik inom 28 dagar efter referensmånadens slut. Detaljhandelsförsäljningsstatistik kommer från och med 2003 att göras tillsammans med Handelns utredningsinstitut (HUI). Hela detaljhandeln undersöks och en preliminär detaljhandel publiceras efter 28 dagar jämfört med tidigare cirka 45 dagar.

En metodansats, det vill säga uppsnabbning av hela undersökningen i kombination med korrigering för den tidigt svarande övertäckningen, föreslås från och med undersökningsår 2003 (se även A.Lindbloms rapport – ”Översyn av beräkningsmetoden för detaljhandelns försäljningsstatistik”).

En studie av företagens möjligheter att lämna uppgifter snabbare har genomförts. Företagen har själva svarat att de har möjlighet att lämna omsättningsuppgift inom 18 dagar. Sista inlämningsdag i föreskriften för detaljhandeln till att uppgifter skall lämnas inom 15 dagar efter undersökt månads slut.

För den löpande produktionen kommer kostnaden årligen bli cirka 420 000 kronor mer än idag. Utredningsarbetet har kostat cirka 260 000 kronor.

1.1 Rekommendationer

Vissa delar av utredningen kan troligen studeras av andra produkter. Exempelvis rapporten, ”Översyn av beräkningsmetoden för detaljhandelns försäljningsstatistik”, kort beskriven under stycket 4.5. Men även urvalsstorlekens påverkan på tillförlitligheten stycket 4.2.

2 Inledning/Bakgrund

På förslag ifrån Europeiska Centralbanken (ECB) och med rekommendation av EU:s statistikbyrås generaldirektörer (eller motsvarande), har Eurostat under hösten 2001 genomfört en studie (EU-projektet: Country stratified European sample for the retail trade) inom EU gällande möjligheten att producera detaljhandelns omsättningsstatistik snabbare än idag. En av slutsatserna i studien var att detaljhandelns omsättningsstatistik är möjlig att publicera inom EU inom 30 dagar.

Efter studien inom EU har även GD uttryckt att en snabb nationell publicering skall tas fram för detaljhandeln.

3 Syfte/Uppgift

Att möjliggöra publicering av detaljhandelns försäljningsstatistik inom 28 dagar efter referensmånadens slut.

4 Utredning

4.1 Rapport – Country stratified European sample for retail trade

I från Eurostatprojektet “Feasibility study report – country stratified European sample for the retail trade index”, nåddes i sammandrag dessa slutsatser

- Designen av ett länder stratifierat urval är tekniskt möjlig
- Tids scenariot för snabbhet som var realistiskt är T+30 inom EU
- Resultat skall levereras till Eurostat efter 28 dagar för branscherna
 - SNI 52
 - SNI 5211+522
 - SNI 5212, 523-527
 - SNI 5241-5243
 - SNI 5244-5246
 - SNI 5247-5249
- Sverige skall uppnå ett relativt medelfel för total detaljhandel på tre procent, vilket enligt studien skulle nås med hjälp av ett urval på 105 företag.
- Under 2002 skall varje land ta fram en specifik handlingsplan för att göra produktion av ett snabbare detaljhandelsindex möjlig. Under 2003 skall resultat produceras både på nationell och EU nivå och i slutet av 2003 skall dessa resultat utvärderas och beslut om produktionen skall tas av SPC. 2004 skall reguljär produktion starta.

Nedan beskrivs kort hur arbetsgången skulle se ut för detaljhandelsproduktion i Sverige för ett scenario där statistik skall skickas till Eurostat efter 28 dagar.

Händelse	Tidpunkt
1 Utskick av enkäter	T-1
2 Förpåminnelskort	T+10
3 Sista insändningsdag	T+15
4 Start telefonpåminnelse	T+16
5 Slut på telefonpåminnele	T+18
6 Granskning startar	T+19
7 Resultat färdigt	T+28

4.2 Beräkningar av urvalsstorlekar

Av kalkylerna från EU-projektet framgår att om vi från svensk sida ska uppfylla målet om ett relativt medelfel på cirka en procent på EU-nivån, behöver vårt nationella estimat ha ett relativt medelfel på högst tre procent. Med Neyman-allokeringen på den svenska populationen visar att ett totalt sub-urval för Sverige skulle bli 105 företag, givet inga restriktioner på minsta tillåtna stratumvisa urvalsstorlek. I praktiken innebär det också att storleksgrupp 5 och 6 totalundersöks samtidigt som stratum tillhörande andra storleksgrupper än 5 och 6 i princip lämnas tomma, det vill säga den föreslagna urvalsstorleken blir noll. Detta är åtminstone ett principiellt problem. Frågan är om det inte också är ett praktiskt problem som måste hanteras. Företagen i storleksklass 1-4 står ändå sammanlagt för drygt en tredjedel av den totala omsättningen. Ett antal tänkbara lösningar skissas nedan.

1. Samtliga storleksklasser undersöks. Samma stratifiering och samma minsta tillåtna stratumvisa urvalsstorlek (5 fig) som i den ordinarie undersökningen tillämpas.
2. Samtliga storleksklasser undersöks. För storleksklasserna 1-4 tillämpas dock en betydligt grövre stratifiering än i den ordinarie undersökningen.
3. Endast storleksklasserna 5 och 6 undersöks. Om det endast är förändringstal som levereras till Eurostatbaserna dessa enbart på förändringarna i 5 och 6. Om Eurostat även vill ha nivåer komplettera nivåskattningarna i 5 och 6 med nivåer från övriga storleksklasser från en tidigare period. Det här är inget bra förslag eftersom Eurostat vill ha ett sub-urval som täcker hela populationen.

4. Endast storleksklasserna 5 och 6 undersöks. Modellskattning används för övriga storleksklasser. Det här är inget bra förslag eftersom Eurostat vill ha ett sub-urval som täcker hela populationen.

Nedan diskuteras förslag 1 och 2.

Förslag 1

Storleksgrupp	Antal stratum	Storan	Lillan
Totalt	176	34 303	798
1	34	19 701	170
2	33	8 568	165
3	33	4 995	165
4	35	916	175
5	27	97	97
6	14	26	26

Som vi kan se måste 798 företag bli utvalda i sub-urvalet istället för 105 företag när metoden med minst 5 företag i varje strata används. Det är en ganska stor förändring av antalet som skall väljas ut i förhållande till det som sades i rapporten ”Country stratified european sample for retail trade”.

Förslag 2

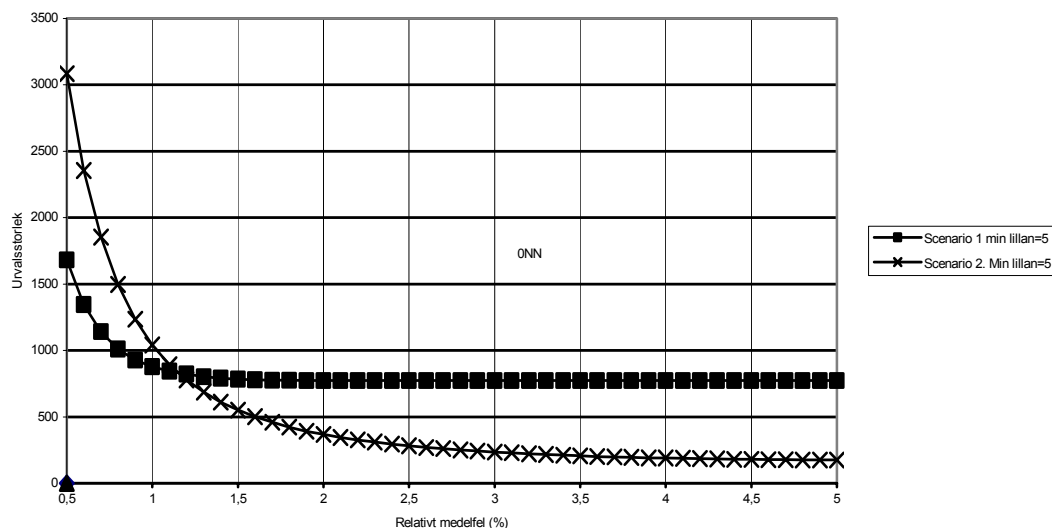
En annan väg att gå för att möta precisionskravet ifrån EU är att applicera en ny och grövre stratifiering kombinerat med att minst 5 företag väljs ut ifrån varje stratum. En sådan ny stratifiering skulle vara att använda EU:s-branschgrupper 5202 och 5203 föreslagna i EU-projektet kombinerat med dagens storleksgrupper. Det skulle leda till tolv stratum.

Storleksgrupp	Antal stratum	Storan	Lillan
Totalt	12	34 303	235
1	2	19 701	26
2	2	8 568	24
3	2	4 995	35
4	2	916	27
5	2	97	97
6	2	26	26

Den här nya grövre stratifieringen skulle göra att urvalet minskar ifrån 798 till 235 företag vid jämförelse mot originalstratifieringen. Även om detta verkar lovande så finns det en hake. Det är inte bara att göra ett sub-urval ifrån det urval som används för att skatta detaljhandeln idag. Det beror på att vi använder en stratifiering för det nationella resultatet och en annan grövre stratifiering för EU-syfte. Det är inte enkelt att konstruera ett enkelt och effektivt sub-urval med denna metod, även om det finns tekniker, vilka kan testas och utvärderas.

I diagrammet nedan visas en relation mellan urvalsstorlek och relativt medelfel för scenario 1 och 2 som omnämnts ovan.

Figur 1: Relationen mellan urvalsstorlek och relativt medelfel

Dagens urvalsstorlek för detaljhandeln är 3200 företag. För att göra ett sub-urval ifrån detta urval enligt scenario 1 och med en treprocentig precision krävs ett sub-urval på cirka 800 företag. En precision på tre procent gör det omöjligt att publicera nationella resultat. För att göra ett sub-urval enligt scenario 1 ifrån det ordinarie urvalet behöver cirka 1 000 företag väljas ut för att precisionen skall vara en procent vilket kan anses som en acceptabel precision för att kunna publicera även nationella.

4.3 Tre scenarion

Utifrån det som sägs under avsnitt 2 bör tre scenarion fortsättningsvis beaktas för att förbättra snabbheten av detaljhandeln.

Scenario 1 – Hela detaljhandeln undersöks och en preliminär detaljhandel publiceras efter 28 dagar (förslag på branscher som skall publiceras för den preliminära detaljhandeln beskrivs i A.Lindbloms rapport ”Översyn av beräkningsmetoden för detaljhandelns försäljningsstatistik”). Månaden efter publiceras den mer detaljerade och slutliga detaljhandeln som har samma utseende som idag.

Scenario 2 – Ett sub urval på cirka 1 000 företag (lösning 1 avsnitt 2) undersöks med precision på cirka en procent för total detaljhandel och en preliminär detaljhandel publiceras efter 28 dagar. För den preliminära detaljhandeln publiceras endast de branschgrupper som skall sändas till Eurostat (se avsnitt 1). Efter 45 dagar publiceras den slutliga detaljhandeln som har samma utseende som idag.

Scenario 3 – Ett suburval på cirka 250 företag undersöks (lösning 2 avsnitt 2), med precision för svensk detaljhandel på cirka tre procent och som gör det möjligt för EU att publicera detaljhandeln med en procents precision inom 30 dagar. Efter 45 dagar publiceras detaljhandeln för Sverige som har samma utseende som idag.

4.4 Uppgiftslämnarnas möjlighet att lämna uppgifter snabbare

4.4.1 Undersökning

Uppgiftslämnarnas möjlighet att lämna uppgifter snabbare – en studie för att se om företagen kan lämna uppgifter snabbare än idag har genomförts. Mycket tydde redan på det innan denna undersökning. HUI publicerar sin detaljhandel efter 23 dagar; svarsfrekvensen är cirka 65-70 procent efter 30-33 dagar; det är sällan några problem att få in uppgifter ifrån stora företag.

Studien lades upp så att 99 företag blev utvalda genom ett slumpmässigt urval och dessa företag har sedan undersökts via telefonintervju och maskinellt mot inkommen datum i omsättningsstatistikens system. Dessa 99 utvalda företag representerar en population på 2796 företag. *Frågan som utretts är huruvida företagen kan lämna omsättningsuppgifter till SCB inom 18 dagar efter undersökt månads slut.*

För varje företag har tre svarsalternativ accepterats:

1. Ja
2. Nej
3. Ja, för alla månader utom

Slutsatser ifrån studien

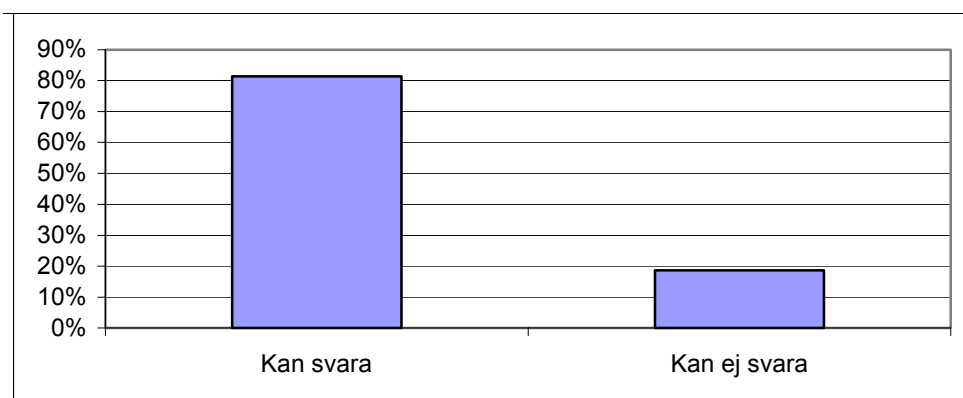
- 81 procent av företagen kan svara inom 18 dagar. Antalet företag som kan svara inom 18 dagar är alltså lika stort som den ovägda svarsfrekvensen efter 45 dagar för detaljhandeln idag.
- 94 procent av de stora företagen kan svara inom 18 dagar. De större företagen har alltså lättare att svara snabbt än de små företagen.
- Av de företag som *inte* kan svara inom 18 dagar har 90 procent av företagen svarat inom 28 dagar minst en period under 2001.
- Juni månads uppgifter är svårare att få in inom 18 dagar. Dessa uppgifter samlas in under semester månaden juli.

Resultaten visas nedan.

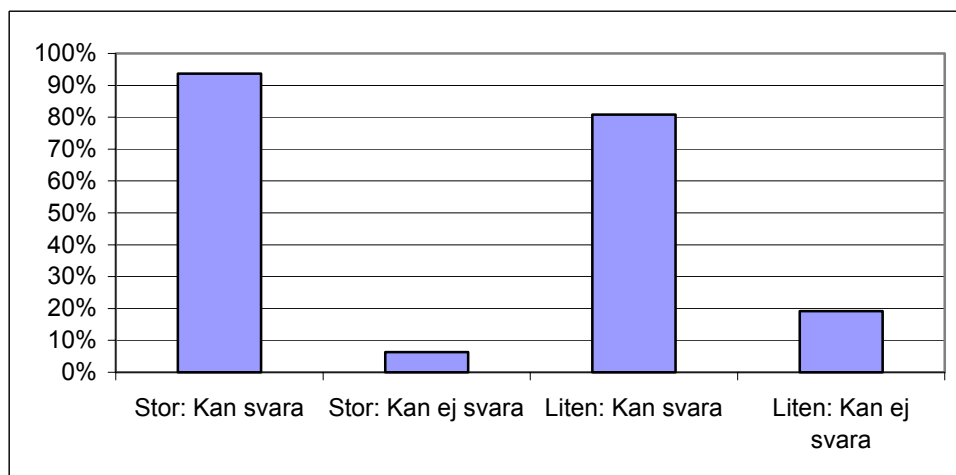
Resultat

Av de 99 företagen har svar på frågan nåtts för 96 företag. Ett av dessa företag är vägrare i omsättningsstatistiken och har därmed betraktats som svarsalternativ 2. De två övriga icke svarande företagen har betraktats som bortfall.

Diagram 1: Andel företag som kan svara inom 18 dagar

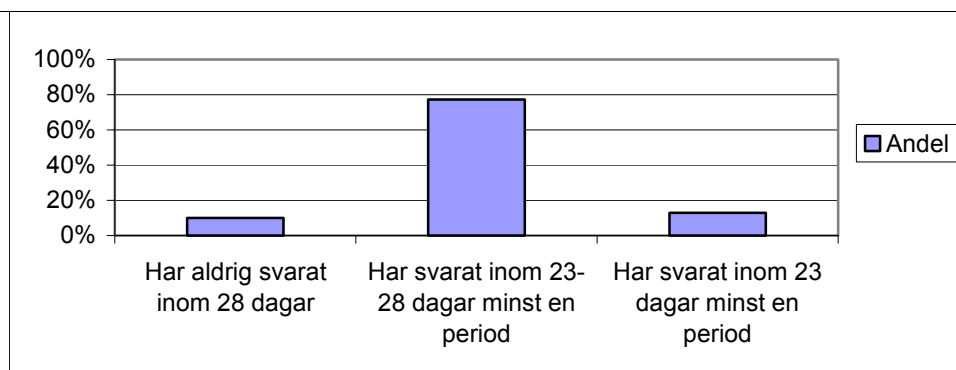

I diagrammet visas andelen företag som kan svara inom 18 dagar efter undersökt månads slut. Andelen företag som kan svara inom 18 dagar är 81 procent och antalsmässigt är det 2274 företag. Andelen företag som inte kan svara inom 18 dagar är 19 procent och antalsmässigt är det 522 företag.

Diagram 2: Andel företag som kan svara inom 18 dagar uppdelat på stora och små företag

I diagrammet visas andelen företag som kan svara inom 18 dagar uppdelat på stora och små företag. Med små företag menas de företag som tillhör storleksgrupp 4 och nedåt. Andelen stora företag som kan svara inom 18 dagar är 94 procent (103 av 110). Andelen små företag som kan svara inom 18 dagar är 81 procent (2171 av 2686).

Av diagram 2 framgår det att de små företagen har svårare att lämna omsättningsuppgifter inom 18 dagar. Detta kan till stor del troligen förklaras av rådande mervärdes skattelag där de små företagen skall lämna omsättningsuppgifter till momsregistret inom 40 dagar eller bland de riktigt små företagen endast årligen. De stora företagen skall däremot lämna omsättningsuppgifter till momsregistret inom 25 dagar.

Diagram 3: Företag som ej kan svara inom 18 dagar uppdelat på tre olika svarsgrupper

I diagrammet visas de företag som ej kan svara inom 18 dagar uppdelat på grupperna 1) Har aldrig svarat inom 28 dagar 2) Har svarat inom 28 dagar minst en period 3) Har svarat inom 23 dagar minst en period.

Av de företag som inte kan svara inom 18 dagar har 90 procent av företagen svarat inom 28 dagar minst en period under 2001. Det är alltså tio procent av dessa företag som aldrig svarat inom 28 dagar. 28 dagar är den absolut sista möjliga produktionsdagen då detaljhandelns siffror skall sändas till Eurostat senast den 28.

4.4.2 Föreskriften

Föreskriften har förändrats så att sista insändningsdag blir den 15:e dagen efter undersök månad istället för den 25:e dagen som idag.

4.5 Kvaliteten vid tidiga beräkningar idag

Läs här Annika Lindbloms rapport: ”Översyn av beräkningsmetoden för detaljhandelns försäljningsstatistik”.

I sammanfattningen står följande:

Uppgiften var att testa dagens beräkningsmetod vid en tidigare beräkningstidpunkt och vid bias göra en korrigerig av beräkningsmetoden.

Denna utredning pekar på att det material som i dag kommit in utan några åtgärder vid den tidpunkt som är nödvändig för den tidiga publiceringen (28 dagar) i stort sett håller för en publicering. Omsättningsstatistiken mäter endast månatlig omsättning vilket är en enkel variabel som de flesta företag själva är intresserade av att snabbt ta fram efter månads slut. Därför lämpar sig denna undersökning bra för en uppsnabbning. En ansats, det vill säga uppsnabbning av hela undersökningen i kombination med korrigerig för den tidigt svarande övertäckningen föreslås från och med undersökningsår 2003. Enligt detta test kan undersökningen åtminstone snabbas upp ifrån 45 till cirka 26-28 dagar.

Testet visar att en preliminär beräkning av total detaljhandel med en korrigerig för den tidigt svarande övertäckningen har en avvikelse på 0-0,5 procent från den definitiva beräkningen. På en finare branschdetaljeringsnivå blir avvikelserna något större.

Kostnaden för testet har varit cirka 40 000 kronor. För den löpande produktionen innebär detta en engångskostnad på cirka 20 000 kronor.

4.6 Tidsserier

4.6.1 Tidsserier – Scenario 1 och 2

Omsättning i löpande priser kan skattas på finaste branschnivå. Omräkning av omsättningen till fasta priser görs på finaste branschnivån som idag med hjälp av ES/PR: s branschprisindex. Även kalenderkorrigerig görs på finaste branschnivå enligt dagens metod. Indexering och aggregerig till grövre branschnivå kan också göras enligt dagens metod.

Hur skall tids serierna behandlas vid dubbel produktion? Skall två separata tids serier lagras? Skall det preliminära indexet leva sitt eget liv eller skall det slutliga bara ersätta det preliminära? Den ansats som vi ursprungsskedet skall välja är att vi tror att det fungerar att bara använda sig av en tids serie. Det vill säga den slutliga produktionen ersätter bara den omsättnings nivå som nåddes vid den preliminära produktionen. Men resultaten av de preliminära resultatens bias gentemot det slutliga resultatet skall följas upp efterhand som resultat produceras.

4.6.2 Tidsserier – Scenario 3

Omsättning i löpande priser kan *inte* skattas på finaste branschnivå. Därmed kan varken omräkning till fasta och kalenderkorrigerade priser göras enligt dagens metod. Modeller måste skapas för att möjliggöra omräkning till fasta och kalenderkorrigerade priser som kan göras på en grövre nivå. Denna omräkning bör dock spegla den som nås vid den slutliga produktionen efter 45 dagar där omräkning görs på finaste branschnivå. Modeller kan troligen skapas men med risk att de kommer att avvika ifrån de slutliga skattningarna.

Den preliminära produktionen ersätts som under 4.6.1 av den slutliga produktionen.

4.7 Handelns utredningsinstitut (HUI)

Idag finns det två konjunkturundersökningar med genomslag i pressen över detaljhandelns försäljning i Sverige. En som produceras av Handelns utredningsinstitut (HUI) och en av Statistiska centralbyrån (SCB). HUI:s undersökning publiceras cirka 20 dagar efter mätmå-

nadens slut medan SCB:s publicerar efter cirka 45 dagar. SCB är idag ansvarig för den Officiella statistiken av detaljhandelsförsäljning inom Sverige vilket också innebär att SCB skall leverera detaljhandelsuppgifter till EU, idag inom 60 dagar efter mätmånadens slut.

Under hösten-02 har SCB och HUI skrivit ett avtal om gemensam insamling av företagsuppgifter inom detaljhandeln. I princip har detta ingen betydelse för denna rapport, se dock även produktionsavtalet för Detaljhandels försäljningsstatistik daterat 30/10-02, där samarbetets utformning med HUI beskrivs utförligt.

4.8 Extra resurser för en snabbare publicering

4.8.1 Hela detaljhandeln undersöks – Scenario 1 (avsnitt 4.3)

4.8.1.1 Total ytterligare resursåtgång för påminnelse och produktion

Detta scenario kommer att kräva cirka 402 000 kronor i extra resurser per år. Denna beräkning omfattar ytterligare resurser för telefon- och brev påminnelse samt granskning, produktion, skriva pressmeddelande, uppdatera databaser, uppdatera webben etc som måste göras två gånger.

4.8.1.2 Total ytterligare resursåtgång för produktionssystem

Den beräknade resursåtgången för små förändringar i produktionssystem är 20 000 kronor.

4.8.2 Ett sub-urval på 1000 företag undersöks – Scenario 2 (avsnitt 4.3)

4.8.2.1 Total ytterligare resursåtgång för påminnelse och produktion

Detta scenario kommer att kräva cirka 277 900 kronor i extra resurser per år. Denna beräkning omfattar ytterligare resurser för telefon- och brev påminnelse samt granskning, produktion, skriva pressmeddelande, uppdatera databaser, uppdatera webben etc som måste göras två gånger.

4.8.2.2 Total ytterligare resursåtgång för produktionssystem

Den beräknade resursåtgången för förändringar i produktionssystem är 40 000 kronor. De justeringar som behöver göras är bland annat i det grafiska gransknings systemet, ny stratum tabell, anpassa in-fil till beräkningsprogrammet, markering av sub-utvalda företag och en ny uttagslista.

4.8.3 Ett sub-urval på 250 företag undersöks – Scenario 3 (avsnitt 4.3)

4.8.3.1 Total ytterligare resursåtgång för påminnelse och produktion

Detta scenario kommer att kräva cirka 195 800 kronor i extra resurser per år. Denna beräkning omfattar ytterligare resurser för telefon- och brevpåminnelse samt granskning, produktion, skriva pressmeddelande, uppdatera databaser, uppdatera webben etc som måste göras två gånger.

4.8.3.2 Total ytterligare resursåtgång för produktionssystem

Statistikproduktionen måste troligen göras separerad ifrån dagens produktionssystem då de sub-utvalda företagen inte behöver finnas med i det ordinarie urvalet. Det kommer därför att krävas ett nytt produktionssystem av enklare variant samt ett nytt beräkningsprogram. Det kommer även krävas nya beräkningsmetoder för fastpris- och kalenderkorrigeringsberäkningar. Den beräknade resursåtgången för förändringar i produktionssystem är 100 000 kronor för detta scenario.

5 Slutsatser

- Hela detaljhandeln undersöks och en preliminär detaljhandel publiceras efter 28 dagar (scenario 1 i rapporten) (förslag på branscher som skall publiceras för den preliminära detaljhandeln beskrivs i A.Lindbloms rapport – ”Översyn av beräkningsmetoden för detaljhandels försäljningsstatistik”).
- Den svenska undersökningen av detaljhandeln kommer att ingå i det europeiska projektet ”Country stratified European sample for retail trade” men med resultatet för hela undersökningen istället för ett sub-urval på 100 företag.
- En metodansats, det vill säga uppsnabbning av hela undersökningen i kombination med korrigering för den tidigt svarande övertäckningen föreslås från och med undersökningsår 2003 (se även A.Lindbloms rapport-”Översyn av beräkningsmetoden för detaljhandels försäljningsstatistik”).
- Detaljhandelsundersökningen kommer från och med 2003 att göras tillsammans med HUI.
- En studie av företagens möjligheter att lämna uppgifter snabbare har genomförts. Företagen har själva svarat att de har möjlighet att lämna omsättningsuppgift inom 18 dagar.
- Sista insändningsdag i föreskriften för detaljhandeln till att uppgifter skall lämnas inom 15 dagar efter undersökt månads slut.
- Detaljhandeln kommer att publiceras med preliminära uppgifter en gång i månaden efter cirka T+26-T+28. I samma publicering kommer även den definitiva uppgiften för föregående månad att ingå. Den preliminära publiceringen är inte lika detaljerad som den definitiva.

6 Risker

- Att samarbetet med HUI inte kommer att fungera.
- Registrering, granskning och verifiering måste göras under en kortare tidsperiod vilket kan få till följd att felaktiga siffror kan komma igenom kontrollnätet.
- Det är svårare att göra en snabb publicering för januari (första månaden efter urval), juni (semestermånad) och november (julmånad).
- Möjligen kommer vissa företag att ha problem att lämna uppgifter snabbare, detta gäller framförallt de små och mindre betydande företagen.
- Även om den nya beräkningsmetoden gör en viss korrigering för en lägre svarsfrekvens så kan bias i de preliminära skattningarna bli ett problem.

Bilaga 4. Evalvering av utfört uppsnabbningsarbete för detaljhandelns försäljningsstatistik

Daniel Lennartsson, ES/TN

Sammanfattning

Från och med 2003 publiceras detaljhandeln mellan 15-20 dagar snabbare än under 2002. För att möjliggöra denna uppsnabbning av den månatliga detaljhandelsstatistiken har en rad åtgärder vidtagits. De åtgärder som vidtagits är bland annat tidigareläggning av utsändningen av enkäter, förpåminnelse, telefonpåminnelse och sista insändningsdag samt korrigering av övertäckningen vid den preliminära beräkningen. Dessutom har SCB inlett ett samarbete för detaljhandeln med Handelns utredningsinstitut (HUI).

Syftet med denna studien är att belysa hur kvaliteten är i de preliminära beräkningarna av detaljhandeln i jämförelse med de definitiva beräkningarna.

Ett andra syfte är att jämföra svarsfrekvenser, precision och resultat mellan 2002 och 2003 för månaderna januari till och med mars.

Några av slutsatserna som nåtts i studien är:

- den preliminära beräkningen av förändringstalen för total detaljhandel under 2003 har inte avvikit med mer än 0,1-0,2 procent jämfört med den definitiva beräkningen för de studerade perioderna.
- det relativa medelfelet för den preliminära beräkningen av total detaljhandel 2003 är i stort sett detsamma som det relativa medelfelet var för den enda beräkningen av detaljhandeln för 2002.
- tidigareläggningen av utsändningen, förpåminnelsen, telefonpåminnelsen och den sista insändningsdagen har gjort att företagen lämnar uppgifter tidigare.
- det är bra med två beräkningstidpunkter för detaljhandeln en preliminär och en definitiv. Till den definitiva beräkningen som sker cirka en månad efter den preliminära beräkningen ökar den ovägda svarsfrekvensen med 7-10 procent. Svarsfrekvensen är densamma för definitiva beräkningen som för den enda beräkningen av detaljhandeln 2002.
- de stora företagen har lättare att lämna uppgifter snabbt.

1 Rekommendationer

1. Uppsnabbningen som gjorts i insamlingsprocesserna utsändning, förpåminnelse, telefonpåminnelse, intensifiering av telefonpåminnelse och tidigareläggning av sista insändningsdag kan studeras av andra produkter.
 - a) *Tidigareläggning av utsändning av enkäter* – kan utvärderas av andra produkter. Vid uppsnabbning minskar tiden för insamlingsperioden. Varje moment bör därför läggas så tidigt som det är möjligt. För detaljhandelsförsäljningsstatistik så skickas enkäterna idag ut en dag för den undersökta månaden är slut, vilket är två-tre dagar tidigare än under 2002. Utsändningen sker med A-post för att det skall bli lättare att styra när i tiden som företagen får enkäten. Att enkäterna inte sänds ut ännu tidigare beror på att man inte vill uppmana uppgiftslämnarna att ge omsättningsprognoser.
 - b) *Tidigareläggning av sista insändningsdag* – kan utvärderas av andra produkter. Vid tidigareläggningen är det dock av stor vikt att företagen tillfrågats och att merparten och/eller de viktiga företagen bedömt det möjligt att kunna lämna uppgifter till en tidigare tidpunkt.

- c) *Intensifiering av telefonpåminnelse* – Kan med fördel rekommenderas för andra produkter. Intensifieringen av telefonpåminnelsen gör att många svar kommer in under en kort period vilket ger tidsvinster.
 - d) *Tidigareläggning av påminnelser* – kan utvärderas av andra produkter. För detaljhandeln möjliggjordes detta i samband med att det var möjligt att tidigarelägga sista insändningsdag.
2. Två beräkningar av detaljhandeln görs, en definitiv och en preliminär – vid uppsnabbning av andra produkter rekommenderas ett upplägg med minst två beräkningar. Detta eftersom svarsfrekvensen vid en första preliminär beräkning i exemplet för detaljhandelsförsäljning är lägre än för den enda beräkning som gjordes före uppsnabbningen.

2 Bakgrund

Från och med 2003 skall detaljhandeln publiceras mellan 15-20 dagar snabbare än under 2002. För att möjliggöra denna uppsnabbning av den månatliga detaljhandelsstatistiken har en rad åtgärder vidtagits bland annat:

- utsändning av enkäter har tidigarelagts med 2 dagar samtidigt som mer fokus har lagts på momentet. Enkäterna skickas dessutom ut med A-post.
- sista insändningsdag har tidigarelagts med 10 dagar.
- förpåminnelsen har tidigarelagts med 8 dagar.
- telefonpåminnelsen har tidigarelagts med 10 dagar.
- telefonpåminnelsen har intensifierats och görs nu utav 4 pers. under 3 dagar. Under 2002 utfördes påminnelsen av 2 pers. under 5 dagar.
- beräkningar av detaljhandeln görs nu två tillfällen. Den första beräkningen som sker efter cirka 27 dagar efter undersökt månad (T+27) är preliminär medan beräkningen som görs till ca T+57 är definitiv. Den preliminära beräkningen av februari presenteras i samma pressmeddelande som den definitiva beräkningen av januari.
- en metodansats, det vill säga en uppsnabbning av hela undersökningen i kombination med en metod som syftar till att andel övertäckning (som behandlas som svarande med 0 i omsättning) bland svarande vid den preliminära publiceringen är densamma som vid den definitiva publiceringen. Omsättningen kommer annars att underskattas eftersom övertäckningen alltid "svarat" vid den preliminära publiceringen, vilket innebär att övertäckningen i någon mån blir överrepresenterad.
- Insamling av data görs tillsammans med Handels utredningsinstitut (HUI). HUI samlar in uppgifter från cirka 50 uppgiftslämnare. Trots att HUI:s uppgiftsinsamlande är litet så är deras fördel att de samlar in data från centralinsamlade företag (kedjeföretag), det vill säga en uppgiftslämnare svarar för ett flertal företag. Några exempel på centralinsamlade företag är ICA, Coop och Expert. De 50 uppgiftslämnarna motsvarar cirka 3 500 juridiska enheter.

Tidigareläggning av påminnelser – kan utvärderas av andra produkter. För detaljhandeln möjliggjordes detta i samband med att det var möjligt att tidigarelägga sista insändningsdag. I nedanstående tabell kan man jämföra hur mycket arbetsprocesserna tidigarelagts.

Tabell 1: Förändring av arbetsprocesserna mellan 2002 och 2003

Händelse	Från 2003	Under 2002
1 Utsändning av enkäter	T-1	T-1
2 Förpåminnelse kort	T+10	T+18
3 Sista insändningsdag	T+15	T+25
4 Start telefonpåminnelse	T+16	T+26
5 Slut telefonpåminnelse	T+18	T+30
6 Granskning	T+19	T+35
7 Resultat (2003 preliminära)	T+27	
8 Resultat (2003 definitiva)	T+57	T+45

T är sista dagen i undersöktmånad

Denna studie omfattar jämförelser av svarsfrekvenser, precision och resultat mellan 2002 och 2003 för januari till och med mars.

3 Syfte

Syftet med studien är att belysa hur kvaliteten är i de preliminära beräkningarna av detaljhandeln i jämförelse med de definitiva beräkningarna.

Ett andra syfte är att jämföra svarsfrekvenser, precision och resultat mellan 2002 och 2003 för januari till och med mars.

4 Avgränsning

Studien omfattar beräkningsmånaderna januari-mars 2003 och 2002.

Studien omfattar inte en utvärdering av HUI-samarbetet.

5 Diskussion

5.1 Generellt om kvaliteten

5.1.1 Svarsfrekvenser

Diagram 1: Jämförelse av svarsfrekvens för 2002 respektive 2003 för februari

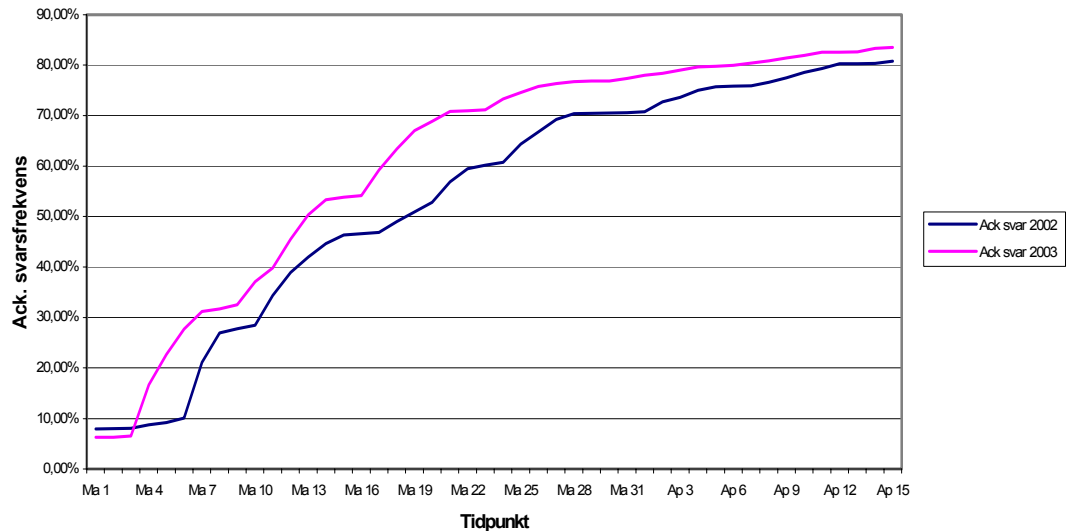
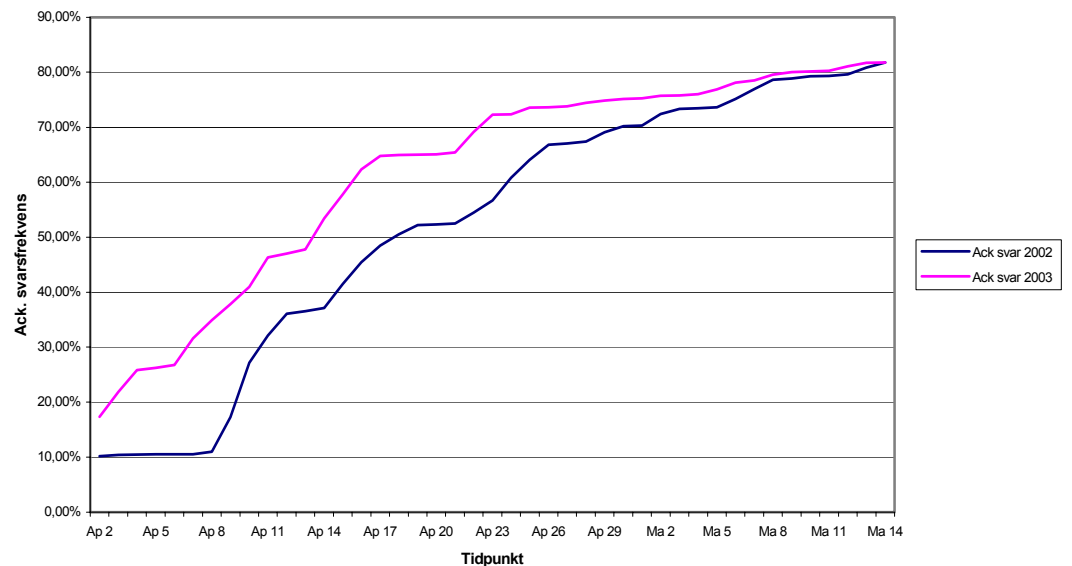

Diagram 2: Jämförelse av svarsfrekvens för 2002 respektive 2003 för mars

Not: Att svarsfrekvensen ligger ovanför vid noll vid starttidpunkten för insamling beror på den tidigt svarande övertäckningen. Den största delen av övertäckningen fångas upp i det nybrev som sänds till de nyutvalda företagen.

Av diagrammen ovan kan det konstateras att det uppsnabbningsarbete av detaljhandelsförsäljningsstatistikens arbetsprocesser i form av tidigareläggning av utsändning, förpåminnelser, sista insändningsdag, och telefonpåminnelsen samt en intensifierad telefonpåminnelse har varit lyckat. Uppgiftslämnarna levererar uppgifterna till SCB mycket snabbare än de gjort tidigare.

Tabell 2: Svansfrekvens för den totala detaljhandelns preliminära publicering, publiceringsdagen 2003 i jämförelse med den enda publiceringen 2002.

Datum	Januari		Februari		Mars	
	2002 (19/3)	2003 (4/3)	2002 (16/4)	2003 (27/3)	2002 (15/5)	2003 (29/4)
Ovägd	82	75	81	74	84	74
Vägd	94	92	93	91	92	91

Den preliminära publiceringen av detaljhandeln är tidigarelagd med 15-20 dagar 2003 i jämförelse med 2002. Av tabell 2 kan man utläsa att svansfrekvensen för den preliminära publiceringen av detaljhandeln 2003 är 7-10 procent lägre än den enda publiceringen av detaljhandeln 2002. Trots att uppsnabbningsarbetet av arbetsprocesserna varit lyckat så har inte svansfrekvensen från 2002 uppnåtts. Det är dock så att den vägda svansfrekvensen 2003 är i stort sett densamma som 2002. Utifrån detta går det konstatera att det är de stora och för detaljhandelsstatistiken så viktiga företagen som kan svara till den preliminära publiceringen i störst utsträckning. Det skall också poängteras att för de allra viktigaste företagen, storleksgrupp 6,8 och 9, så har svansfrekvensen varit 100 procent vid den preliminära publiceringen för de ovan studerade månaderna. För detaljhandeln är detta extra viktigt då de stora företagen i vissa fall är centralinsamlade företag (kedjeföretag) där en uppgiftslämnare svarar för ett stort antal företag. Saknas ett av dessa företag så får en skev imputering stor inverkan på resultaten.

5.1.2 Medelfel

Tabell 3: Relativa medelfelet i procent för den totala detaljhandelns omsättning

Januari			Februari			Mars		
2002-Def	2003-Prel	2003-Def	2002-Def	2003-Prel	2003-Def	2002-Def	2003-Prel	2003-Def
0,35	0,38	0,35	0,41	0,37	0,32	0,35	0,37	0,34

Av ovanstående tabell kan man utläsa att det relativa medelfelet den preliminära publiceringen 2003 ligger i linje med den enda publiceringen 2002. För den definitiva publiceringen 2003 är det relativa medelfelet lägre än för den enda publiceringen 2002. Det går att utifrån detta konstatera att det är bra med två beräkningar av detaljhandeln en preliminär och en definitiv. Till den definitiva beräkningen som sker cirka en månad efter den preliminära publiceringen ökar den ovägd svansfrekvensen med 7-10 procent och den vägda svansfrekvensen med 0-3 procent. Detta slår även igenom på det relativa medelfelet som minskar med 0,03-0,05 procent.

5.1.3 Skattningar

Tabell 4: Jämförelse av förändringstal mellan preliminär och definitiv publicering på aggregerad branschnivå.

	Januari-2003		Februari-2003		Mars-2003	
	Prel	Def	Prel	Def	Prel	Def
Dagligvaruhandel	5,1	5	4,3	4,3	-4,1	-4,2
Sällanköpsvaruhandel	3,1	3,5	3,3	3,4	4,9	4,6
Total detaljhandel	4,1	4,2	3,8	3,9	0,5	0,3

Not: Vid den preliminära beräkningen så används en beräkningsmetod som korrigerar för den tidigt svarande över täckningen. Vid den definitiva beräkningen görs inte denna korrigering.

Den totala detaljhandelns förändringstalen revideras med 0,1-0,2 procent för de studerade månaderna. Vid den studie¹ av beräkningsmetoden som genomfördes innan uppsnabbningen av detaljhandeln genomfördes så nåddes följande slutsats:

”Testet visar att en preliminär beräkning av total detaljhandel med en korrigering för den tidigt svarande övertäckningen har en avvikelse på 0-0,5 % från den definitiva beräkningen. På en finare bransch detaljningsnivå blir avvikelserna något större.”

Vid studien konstaterades också att vissa månader är svårare än andra bland annat så var januari den svåraste månaden att skatta på grund av att det är första månaden efter det nya urvalet. I det skarpa läge som detaljhandeln befinner sig i nu så har förändringstalet för den totala detaljhandel inte behövt revideras med mer än 0,2 procent. Även för dagligvaruhandeln och sällanköpsvaruhandeln har revideringarna av förändringstalen varit små mellan 0,0-0,4 procent.

Tabell 5: Jämförelse av omsättningsskattningar på finare branschnivå – (EU-branscher)

Bransch	Januari-2003			Februari-2003			Mars-2003		
	Prel	Def	Rel Diff (%)	Prel	Def	Rel Diff (%)	Prel	Def	Rel Diff (%)
52	344 875	345 285	-0,12	321 004	321 148	-0,04	361 372	360 717	0,18
52.1-52.6	340 976	341 526	-0,16	317 202	317 270	-0,02	357 239	356 540	0,20
52.11+52.2	162 529	162 366	0,10	153 869	153 829	0,03	169 153	169 008	0,09
5212+52.3-52.6	178 447	179 160	-0,40	163 333	163 441	-0,07	188 086	187 532	0,3
52.11	135 575	135 575	0,00	127 756	127 721	0,03	140 690	140 627	0,04
52.12	6 444	5 724	12,58*	5 259	5 254	0,10	6 311	6 392	-1,27
52.2	26 794	26 632	0,61	26 114	26 108	0,02	28 463	28 381	0,29
52.3	31 396	31 488	-0,29	28 865	28 867	-0,01	30 587	30 600	-0,04
5241-5243	32 567	32 344	0,69	26 464	26 517	-0,20	36 884	36 688	0,53
5244-5246	57 770	58 624	-1,46	51 068	51 017	0,10	58 174	58 040	0,23
5247-5249	37 649	38 117	-1,23	39 232	39 263	-0,08	43 288	43 032	0,59
5261	10 187	10 380	-1,86	9 844	9 899	-0,56	9 584	9 556	0,29

Not: Uppgifter om omsättning i hundratusentals kronor.

* Felaktiga uppgifter från en uppgiftslämnare vid den preliminära beräkningen.

I det stora hela går det konstatera att det är endast små revideringar som görs mellan preliminär och definitiv publicering även på en finare branschnivå.

Det går även konstatera att det inte verkar finnas systematiska fel i beräkningarna. Ibland revideras de preliminära beräkningarna uppåt och ibland nedåt. Det bör dock tilläggas att den jämförda perioden (januari-mars) är väldigt kort.

I februari och mars månad är endast små revideringar genomförda mellan preliminär och definitiv publicering. De absoluta differenserna varierar mellan 0,01- 1,27 procent. Där den största relativa differensen kommer från *detaljhandeln med brett sortiment* (SNI 52.12) som är en mindre bransch.

I januari är differenserna något större. Detta beror främst på att det är första månaden efter det nya urvalet då svarsfrekvensen är lägre, sämre kvalitet på de lämnade uppgifterna etc. Det är dessutom svårt att korrigera för den tidigt svarande övertäckningen. Korrigeringen av övertäckningen för alla andra beräkningsmånader utom januari används värden för månad T-1 som input vid beräkningen av andelen övertäckning. I januari används uppgifter från januari föregående år.

5.2 Tidigareläggning av utsändningen av enkäter

Fram till 2002 så utfördes utsändningen av enkäter den första dagen i månaden efter den undersökta månaden. Enkäterna skickades ut med B-post av SCB:s utsändningsenhet.

¹ Snabbare detaljhandelsstatistik till EU (och Sverige?)- Annika Lindblom, 2002.

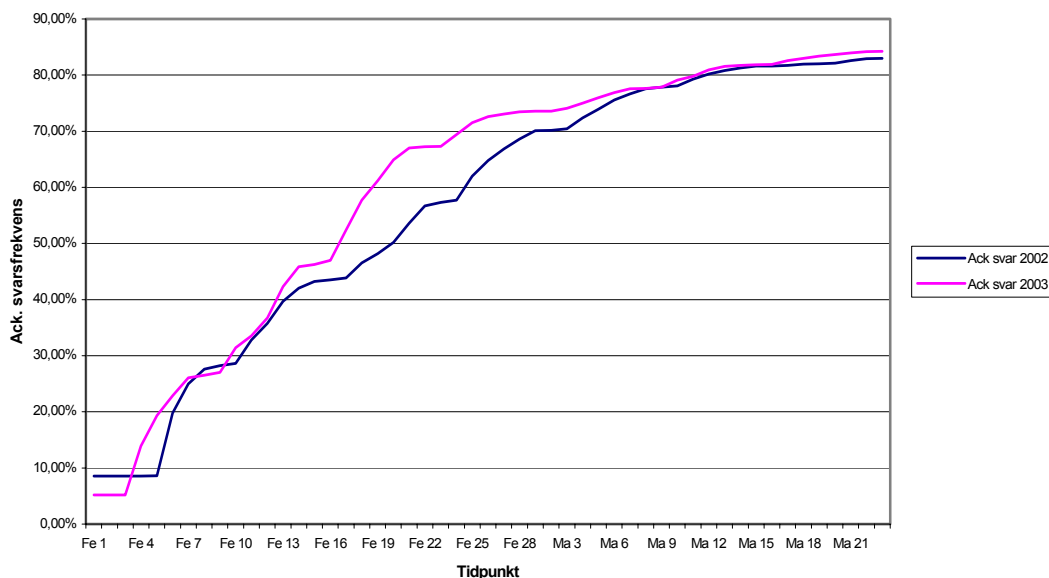
Från 2003 så har mer fokus lagts på utsändningen av enkäterna. Utsändningen av enkäter görs dagen före den sista dagen i den undersökta månaden. Enkäterna skickas fortfarande ut av SCB:s utsändningsenhet men med A-post. Anledningen till att enkäterna skickas ut med A-post är att prisskillnaderna mellan A-post och B-post är väldigt små samt att det är lättare att styra när i tiden som uppgiftslämnarna skall få enkäterna. A-post kostar 5,50 kr och B-post 5,00 kr vilket för detaljhandeln motsvarar en kostnadsökning på 16 200 kr/år.

Utsändning av enkäterna från SCB har tidigare lagts med 2 dagar medan tidigare läggningen för när uppgiftslämnarna har enkäten troligen är mellan 2-4 dagar. Anledningen till att tidigare läggningen av utsändningen är viktig är att det är viktigt att ge uppgiftslämnarna en rimlig chans att fylla i enkäten. Sista insändningsdag har ju tidigare lagts med 10 dagar från T+25 till T+15. Med nuvarande utformning har uppgiftslämnarna enkäten 14 dagar före sista insändningsdag.

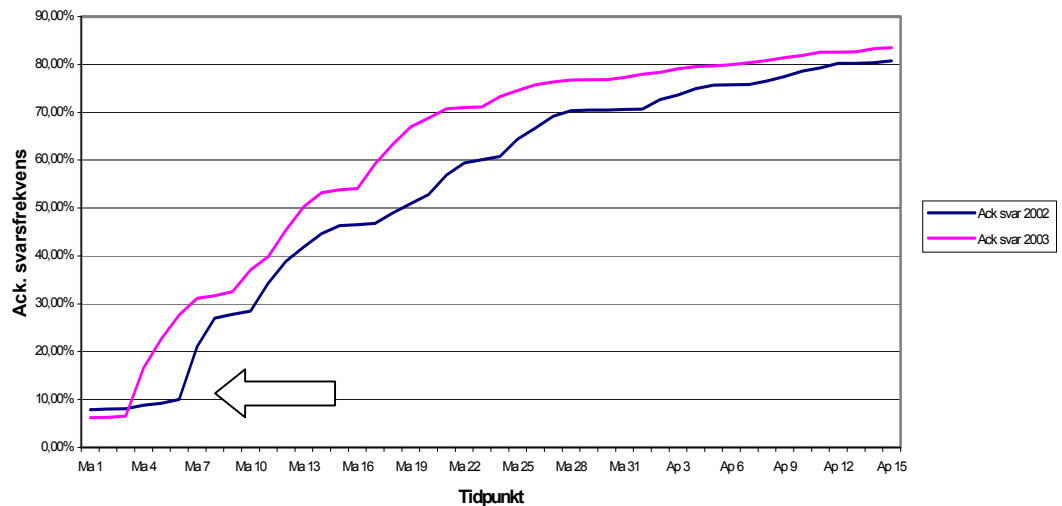
Den observante läsaren kanske undrar varför inte enkäterna sänds ut ännu tidigare. ES/TN har dock gjort den bedömningen att det inte är av intresse att uppgiftslämnarna sänder in enkäten före referensmånaden är slut. Eftersom referensperioden är hela kalendermånaden så kan de rimligen inte veta utfallet innan månaden är slut. De skulle då tvingas göra en uppskattning för de sista dagarna i månaden vilket skulle kunna medföra felaktigheter i rapporteringen. Den eventuella tidsvinsten skulle inte uppväga det. Det finns heller inget som tyder på att det skulle vara en fördel för uppgiftslämnarna att ha enkäten i flera dagar innan de ska besvara den, snarare så riskerar detta till att den hamnar långt ner i arbetshögen på skrivbordet. Slutordet här är det att uppgiftslämnaren skall ha enkäten när han har möjlighet att besvara enkäten.

Hur har nu utfallet av tidigare läggningen av utsändningen av enkäter blivit? Detta studeras främst genom att jämföra ackumulerade svarsfrekvenser för februari 2002 och 2003. Februari månad har ungefär samma mönster som januari (diagram 3) och mars (diagram 4).

Diagram 3: Jämförelse av svarsfrekvens för januari 2002 respektive 2003

Not: Att svarsfrekvensen ligger ovanför vid noll vid starttidpunkten för insamling beror på den tidigt svarande övertäckningen.

Diagram 4: Jämförelse av svarsfrekvens för 2002 respektive 2003 för februari

Not: Att svarsfrekvensen ligger ovanför vid noll vid starttidpunkten för insamling beror på den tidigt svarande övertäckningen.

I diagrammet går det utläsa att det stora inflödet av svar börjar fyra dagar tidigare under 2003 i jämförelse med 2002. Tidigareläggningen och bytet till A-post har haft en effekt på insamlingen av uppgifter och tidigareläggningen av utsändningen av enkäter har varit ett av verktygen för kunna göra en fasförskjutning av den ackumulerade svarsfrekvens kurvan.

Vid en optimal insamling för redovisningsmånaden februari borde företagen ha enkäterna 1 mars. Uppgifterna skulle kunna lämnas på TDE samma dag och SCB skulle ha svaren i sin databas den 2:a mars. Det skulle alltså vid en optimering av utsändning av enkäter gå att fasförskjuta ovanstående kurva med ytterligare en dag, det vill säga sända ut enkäterna ytterligare en dag tidigare.

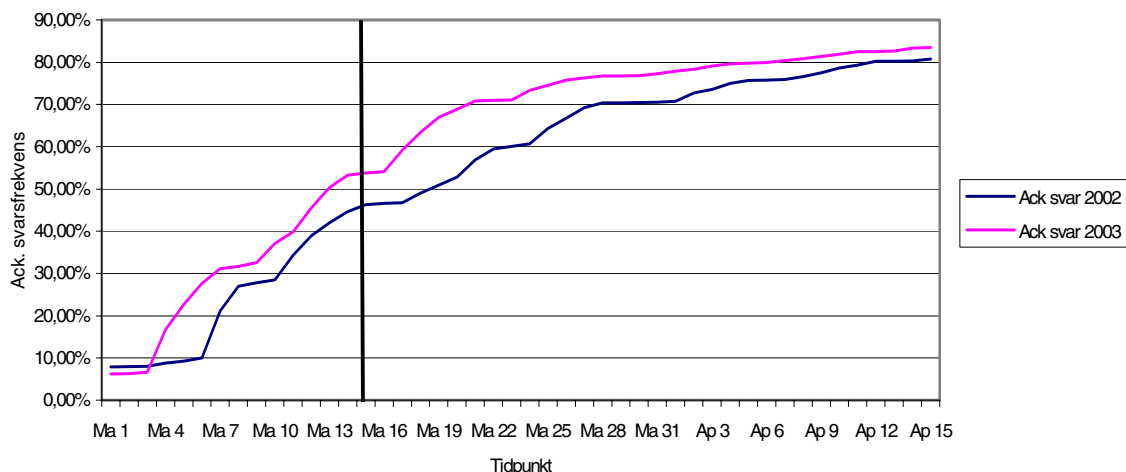
Utsändningen av mars månads enkäter utfördes två dagar tidigare än i februari. I diagram 2 kan man se att det stora inflödet av svar börjar redan den första dagen efter undersökt månads slut.

5.3 Tidigareläggning av sista insändningsdag och förpåminnelse

Från 2003 har sista insändningsdag flyttats från den 25 dagen till den 15 dagen i månaden efter undersökt månad. Förändringen av sista insändningsdag har även gjorts i föreskriften som styr detaljhandelns försäljningsstatistik.

Förpåminnelsen som är i formen av ett förpåminnelsekort har tidigarelagts från den 18 dagen till den 10 dagen i månaden efter undersökt månad. Förpåminnelsekortet skickas med A-post vilket den även gjordes under 2002.

Hur har nu utfallet av tidigareläggningen av sista insändningsdag och förpåminnelsen blivit? Detta studeras främst genom att jämföra ackumulerade svarsfrekvenser för februari 2002 och 2003.

Diagram 5: Jämförelse av svarsfrekvens för 2002 respektive 2003 för februari

Strecket i diagrammet visar sista insändningsdag för 2003. Vid jämförelse av datumet för sista insändningsdag 2003 med samma datum 2002 så är den ovägd svarsfrekvensen tolv procent bättre 2003. Det visar på att det givit effekt att tidigarelägga sista insändningsdag och förpåminnelsekortet. Det är dock svårt att analysera dessa effekter separat. Om samma jämförelse görs även för januari och mars är resultatet detsamma (se tabell 5). För månaderna januari till mars har svarsfrekvensen ökat med mellan 9-17 procent. Det bör också poängteras att den tidigareläggning som gjorts av utsändningen av enkäter gör att hela effekten inte går att tillskriva tidigareläggningen av förpåminnelsen och sista insändningsdagen.

Tabell 5: Övägd svarsfrekvens för total detaljhandeln den sista insändningsdagen 2003 jämfört med samma datum 2002

Januari (17/2)		Februari (17/3)		Mars (15/4)	
2002	2003	2002	2003	2002	2003
44,0 %	53,0 %	47,0 %	59,0 %	41,0 %	58,0 %

Tidigareläggningen av sista insändningsdag går även att studera utifrån hur mycket de konstanta uppskoven förändrats i antal. Ett konstant uppskov innebär att företaget inte har möjlighet att lämna uppgifter till den sista insändningsdagen utan för varje månad har uppskov med att lämna uppgifterna senare än den sista insändningsdagen. Dessa företag får inte heller varken förpåminnelsekort eller telefonpåminnelse.

De konstanta uppskoven har ökat mellan 2002 och 2003 från 184 till 207 stycken. Om detta ställs i jämförelse med urvalsstorleken så var de konstanta uppskovens storlek 5,8 procent 2002 och är 7,7 procent för 2003. Det är alltså fler företag som inte hinner att lämna uppgifterna till den sista insändningsdagen. Ökningen är dock inte större än 23 stycken och kan inte anses som stor och framförallt inte som oväntad då sista insändningsdag flyttats med 10 dagar. Vid studien som gjordes i samband med flyttandet av den sista insändningsdagen så var det ju trots allt endast 80 procent som hade möjlighet att lämna uppgifter till den 18 dagen efter undersökt månads slut.

5.4 Telefonpåminnelse – tidigareläggning och intensifiering

Telefonpåminnelsen av detaljhandelsförsäljningsstatistik genomförs av SCB:s telefongrupp. Från 2003 har starten för telefonpåminnelsen flyttats från den 26 dagen till den 16 dagen i månaden efter undersökt månad. I samband med tidigareläggningen av telefonpåminnelsen gjordes även en intensifiering av densamma. Under 2002 så telefonpåminde 2 personer under 5 dagar. Från och med 2003 så telefonpåminner 4 personer under 3 dagar. Detta analyseras bäst i nedanstående två tabeller (tabell 6 och 7).

Tabell 6: Ovägd svarsfrekvens för total detaljhandeln den sista insändningsdagen 2003 jämfört med sista insändningsdag 2002

Januari		Februari		Mars	
2002 (25/2)	2003 (17/2)	2002 (25/3)	2003 (17/3)	2002 (25/4)	2003 (15/4)
62,0 %	53,0 %	64,0 %	59,0 %	64,0 %	58,0 %

Tabell 7: Ovägd svarsfrekvens för total detaljhandeln två arbetsdagar efter telefonpåminnelsens slut 2003 jämfört med två arbetsdagar efter telefonpåminnelsens slut 2002

Januari		Februari		Mars	
2002 (6/3)	2003 (25/2)	2002 (5/4)	2003 (25/3)	2002 (5/5)	2003 (25/4)
75,5 %	71,5 %	75,7 %	74,5 %	73,7 %	73,6 %

Då telefonpåminnelsen startar för de undersökta månaderna 2003 så är svarsfrekvensen lägre än vid då telefonpåminnelsen startade 2002. Under perioden för telefonpåminnelsen (från telefonpåminnelsens start till två arbetsdagar² efter telefonpåminnelsens slut) 2003 så blir svarsfrekvensen nästintill densamma som svarsfrekvensen för 2002. Även om det skiljer cirka 10 dagar mellan jämförelserna. Svarsfrekvensen ökar med 15-18 procent under perioden för telefonpåminnelsen under 2003. Samma siffra för 2002 är 10 –14 procent. Det vill säga större andel företag kommer in med svar under perioden för telefonpåminnelsen. Detta beror dock troligen på att större andel företag hade kommit in med svar till och med den sista insändningsdagen 2002.

Bristerna i den jämförelse som görs ovan är många. Några listas nedan:

- En del företag hade svarat även om de inte blivit påmind per telefon.
- Det finns företag som svarar under perioden för telefonpåminnelsen som inte får någon telefonpåminnelse.

Författaren tycker ändå att jämförelsen har en relevans och vågar dra den slutsatsen att intensifieringen och tidigareläggningen av telefonpåminnelsen har haft en positiv effekt på svarsfrekvensen för detaljhandeln.

5.5 Stora respektive små företag

Tabell 8: Svarsfrekvens för total detaljhandeln uppdelat på små och stora företag

Datum	Januari 2003		Februari 2003		Mars 2003	
	Små	Stora	Små	Stora	Små	Stora
Insändningsdag (ca T+15)	46	61	52	64	50	62
Preliminär publicering (caT+27)	66	85	64	86	64	85
Definitiv publicering (ca T+57)	75	92	74	92	71	89

Små företag är definierade som de företag som tillhör storleksgrupp 3 och nedåt. Det innebär ungefär en årsomsättning på cirka 25 mnkr, men den varierar dock mellan branscher.

Av tabell 8 är det tydligt att det är de stora företagen som har lättare att svara tidigt. Denna slutsats gäller vid alla tre tidpunkter som studerats. Detta är också i linje med den telefonstudie som genomfördes i december 2001 då det visade sig att 80 procent av de små företagen och 94 procent av de stora företagen hade möjlighet att lämna uppgifter inom 18 dagar.

Att det är så här hänger troligen delvis ihop med momsredovisningen som företagen gör till RSV. De små företagen, en årsomsättning mellan 1-40 mnkr, behöver inte lämna momsdeklaration förrän inom 40 dagar efter redovisningsmånadens slut. De allra minsta företagen,

² Att perioden för telefonpåminnelse sträcker sig till två arbetsdagar efter telefonpåminnelsens slut beror på att de som blivit påmind per telefon måste ha en rimlig chans att svara.

årsomsättning < 1 mnkr, behöver inte lämna momsdeklaration mer än en gång om året. Medan de stora företagen, årsomsättning > 40mnkr, skall lämna momsdeklaration inom 25 dagar efter redovisningsmånadens slut. De stora företagen är alltså vana vid att lämna omsättningsuppgifter tidigare än de små företagen.

Det skall också poängteras att för de allra viktigaste företagen, storleksgrupp 6,8 och 9, så har svarsfrekvensen varit 100 procent vid den preliminära och definitiva publiceringen för de ovan studerade månaderna.

6 Slutsats

- De stora och för detaljhandelsstatistiken så viktiga företagen har lättare att lämna uppgifter vid en tidigare tidpunkt. Den vägda svarsfrekvensen är i stort sett densamma vid den preliminära publiceringen 2003 som vid den enda publiceringen 2002.
- Det är bra med två beräkningstidpunkter för detaljhandeln en preliminär och en definitiv. Till den definitiva beräkningen som sker cirka en månad efter den preliminära beräkningen ökar den ovägda svarsfrekvensen med 7-10 procent. Svarsfrekvensen är densamma för definitiva beräkningen som för den enda beräkningen av detaljhandeln 2002.
- Effekten av tidigareläggningen av utsändningen av enkäter, det tidigarelagda påminnelsearbetet och den tidigarelagda sista insändningsdagen har givit en positiv effekt på den ovägda svarsfrekvensen för den preliminära publiceringen på 3-5 procent.
- Det relativa medelfelet är i stort sett oförändrat vid jämförelse mellan den preliminära publiceringen 2003 och den enda publiceringen 2002. För den definitiva publiceringen 2003 är det relativa medelfelet bättre än vid den enda publiceringen 2002.
- Förändringstalet för total detaljhandel har reviderats med mellan 0,1-0,2 procent för de studerade månaderna januari –mars. Den preliminära beräkningsmetoden som korregerar för den tidigt svarande övertäckningen har varit effektiv även om den största orsaken till de små revideringarna beror på att de stora företagen har kunnat svara till den preliminära beräkningen.
- Omsättningskattningarna för de 12 EU-aggregaten revideras med mellan 0,00-1,27 procent (med ett undantag då en uppgiftslämnare lämnade felaktiga uppgifter).

Bilaga 5. Lägga sista insändningsdag tidigare

Annika Norlén, AM/FS

Bakgrund

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken samlar varje kvartal in sysselsättningsuppgifter från cirka 19 500 arbetsställen i privat sektor, storleksklasserna 2-16. Undersökningen är indelad i två delar, en totalundersökt del och en urvalsdel. Arbetsställen med fler än 99 anställda (A-urval) enligt företagsdatabasen (FDB) är totalundersökta och svarar på blanketten alla tre månader under kvartalet. Arbetsställen med färre än 100 anställda (B-urval) enligt FDB är urvalsundersökta och svarar på undersökningen en slumpvis utvald månad i kvartalet.

Uppgifterna från kvartalets tre månader vägs sedan samman till en kvartalsskattning, detta för att kvartalet skall speglas på ett så bra sätt som möjligt. Variabler som samlas in är antal anställda, frånvaro och personalomsättning. Bortfallsiffrorna som presenteras i detta dokument avser antal anställda då partiellt bortfall kan finnas på de övriga variablerna. Bortfallet redovisas med avseende på ej inkomna uppgifter för arbetsställen.

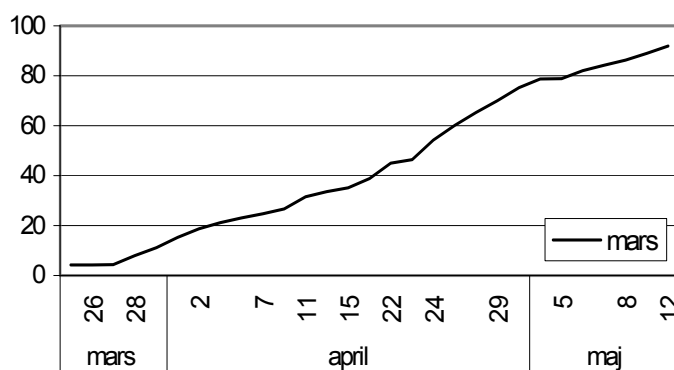
För den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken görs idag en skillnad i storleksklass vid påminnelsearbetet. De stora arbetsställena med fler än 99 anställda är vana att lämna in uppgifter till undersökningen och får därför ett Tack- och påminnelsekort strax innan sista inlämningsdag om deras blankett inte är registrerad som inkommen. De mindre arbetsställena, med färre än 100 anställda och som lämnar in uppgifter en gång i kvartalet, får ett tack- och påminnelsekort tio dagar innan sista insändningsdag (detta endast under första kvartalet i ett urval som omfattar två kvartal). De får även ett påminnelsebrev några dagar efter sista insändningsdag om deras blankett fortfarande inte är registrerad som inkommen.

När telefonpåminnelserna startar är det de stora arbetsställena som inte kommit in någon gång under kvartalet som har högsta prioritet. Därefter påminns övriga arbetsställen.

Analys av bortfallsutvecklingen

Inflödet för referensperioden mars 2003 användes för att studera hur inflöde och bortfall utvecklas från slutet av referensperioden till den dag resultaten publiceras. Undersökningen publicerar definitiva siffror cirka 45 dagar efter referensperioden och uppdaterar inte siffror i efterhand. Bortfallet vid publicering ligger runt åtta procent.

Diagram 1: Andelen inkomna blanketter avseende mars 2003

Inflödet för mars månad användes nedan för att studera inflöde och bortfall för en specifik månad under kvartalet. Inflödet ser ut på liknande sätt vilken månad i kvartalet man än väljer att studera, dock har uppgiftslämnarna i månad 1 och 2 längre tid att komma in med uppgifter då den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken i dagsläget inte publicerar månadsstatistik som officiell statistik utan sammanställer kvartalets månadsuppgifter till kvartalssiffror.

Tabell 1: Andel inkomna blanketter fördelat på storleksklass, mars månad

Tidpunkt	Storleksklass/antal anställda					Totalt
	1-4	5-9	10-49	50-99	100-	
T	0,30	0,23	0,16	0,08	0,05	0,15
T+8	0,48	0,39	0,31	0,16	0,11	0,27
T+17	0,57	0,51	0,45	0,29	0,22	0,39
T+24	0,65	0,59	0,58	0,48	0,45	0,54
T+30	0,75	0,74	0,73	0,73	0,77	0,75
T+45	0,89	0,90	0,88	0,92	0,96	0,92

I tabellen ovan redovisas andelen inkomna blanketter fördelat på storleksklass vid tidpunkterna T, T+8 (då Tack- och påminnelsekort skickas ut till A-urval), T+17 (sista insändningsdag), T+24 (påminnelser skickas ut till B-urval), T+30 (telefonpåminnelser börjar), T+45 (publicering av siffror). Av tabellen framgår att andelen inkomna blanketter är högst för de med över 100 anställda vilket kan ha sin förklaring i att det är dessa som mycket utav påminnelsearbetet koncentreras till då dessa arbetsställens uppgifter betyder mycket för undersökningens kvalitet. Dock kan man också se att många av de stora företagen har svårt att lämna in uppgifter mycket tidigare än T+30, vilket kan ha sin förklaring i att de tar fram statistiken i samband med lönekörningen som ligger månaden efter referensmånaden.

Tabell 2: Andel inkomna blanketter fördelat på bransch, mars månad

Tidpunkt	Bransch								Totalt
	100	200	300	400	500	600	700	800	
T	0,20	0,10	0,16	0,15	0,12	0,19	0,14	0,21	0,15
T+8	0,40	0,19	0,31	0,26	0,21	0,30	0,30	0,35	0,27
T+17	0,54	0,31	0,43	0,37	0,32	0,42	0,43	0,48	0,39
T+24	0,64	0,52	0,52	0,55	0,46	0,56	0,54	0,59	0,54
T+30	0,76	0,77	0,73	0,77	0,77	0,75	0,75	0,70	0,75
T+45	0,90	0,94	0,95	0,91	0,95	0,92	0,89	0,85	0,92

I tabellen ovan redovisas andelen inkomna blanketter fördelat på bransch vid tidpunkterna som i tabell 1. Av tabell 2 framgår att det inte är någon större skillnad mellan branscher när arbetsställena kan lämna in uppgifter till KS-undersökningen, dock kan man se en högre ovilja hos arbetsställen i vissa branscher att lämna in uppgifter (detta bekräftas även genom att studera andra månader/kvartal).

Rekommendationer

Att tidigarelägga sista insändningsdag för den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken för att på så sätt snabba upp statistiken förefaller, genom att studera bortfallet, inte vara en möjlighet. En tidigareläggning av sista insändningsdag skulle eventuellt innebära att små arbetsställen skickar in sina uppgifter tidigare, vilket naturligtvis är bra. Dock kan undersökningen inte publicera skattningar innan de stora arbetsställena kommit in med sina uppgifter och det kan de inte göra förrän nästan hela månaden efter referensmånaden är slut. Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken skulle därför inte kunna snabbas upp genom att tidigarelägga sista insändningsdatum.

Bilaga 6. Sammanfattning över USA:s statistik över detaljhandelsförsäljning

Daniel Lennartsson, ES/TN

USA publicerar sin statistik över detaljhandelsförsäljning i flera publiceringsomgångar. Den första skattningen, kallad *advanced*, publiceras redan efter T+15 dagar vilken sedan är reviderad i en preliminär mer detaljerad skattning efter T+45 dagar. Den definitiva skattningen kommer efter cirka T+75 dagar.

Den skattning som bygger på *advanced* skattningen bygger på ett sub-urval från det ordinarie urvalet. Enkätterna skickas till företagen fem dagar innan undersökt månad är utgången och företagen skall besvara enkäten till den tredje arbetsdagen i månaden efter. Sub-urvalet består av 5 000 företag och det ordinarie urvalet består av 12 000 företag. De företag som endast är utvalda i det ordinarie urvalet har till den 12:e arbetsdagen efter undersökt månads slut.

För sub-urvalet har USA endast telefonpåminnelse under 3-4 dagar med början en dag efter sista insändningsdag. För de övriga företagen är det också telefonpåminnelse som gäller men utdraget under en treveckorsperiod.

För *advanced* har USA en svarsfrekvens på cirka 65 procent medan de för både den preliminära och ordinarie publiceringen har en svarsfrekvens på runt 80 procent.

Fördelar:

- Arbetsbelastning för telefonpåminnelsen är spridd under en lång period med start redan den fjärde arbetsdagen efter undersökt månads slut.
- Arbetstopparna kan styras av att olika insändningstidpunkter används.
- Sub-urval kan bli effektivt införlivade i den statistiska produktionsprocessen för att möjliggöra beräkningar av snabba estimat.

Vid publiceringen av *advanced* redovisas endast resultatet för ett fåtal aggregat. I detta tidiga skede är nog inte användarna intresserade av mer än uppgifter över aggregat.

Bilaga 7. Börja påminnelsearbetet tidigare

Annika Norlén, AM/FS

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken använder sig idag utav tre sorters påminnelser; Tack- och påminnelsekort (ToP-kort), påminnelsebrev och telefonpåminnelser. Sista insändningsdag för undersökningen ligger cirka 20 dagar efter referensperioden och resultaten publiceras cirka 45 dagar efter undersökningskvartalet.

Tack- och påminnelsekort

Cirka tio dagar innan sista insändningsdag skickas ett ToP-kort ut till de arbetsställen som inte skickat in uppgifter för aktuell månad. Detta görs för varje månad och för varje kvartal för arbetsställen med fler än 99 anställda. Dessa svarar på undersökningen under kvartalets alla tre månader och är vana att lämna in uppgifter till undersökningen. För arbetsställen med färre än 100 anställda skickas ToP-kort ut endast under det första kvartalet i ett urval (som sträcker sig över två kvartal). Detta för att effekten av ToP-korten även sitter i under andra kvartalet i urvalet (se *Uppsnabbning av den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken*, H. Bergdahl m.fl, 2001).

Brevpåminnelse

Cirka 3-4 dagar efter sista insändningsdag skickas ett påminnelsebrev med ny blankett ut till de arbetsställen som inte har blanketten registrerad som inkommen hos oss. Detta görs dock endast till arbetsställen med färre än 100 anställda.

Telefonpåminnelser

Telefonpåminnelser påbörjas cirka en månad efter referensperioden och främst påminns de stora arbetsställen som inte lämnat in uppgifter, därefter påminns övriga arbetsställen. De flesta arbetsställen hinner dock få en telefonpåminnelse innan statistiken sammanställs.

Tabell 1: Tidsplan KS

Tidpunkt	Händelse
T-5	Utsändning av blanketter
T+10	Tack-och påminnelsekort
T+20	Sista insändningsdag
T+24	Brevpåminnelse
T+30	Telefonpåminnelser startar
T+40	Telefonpåminnelser slutar
T+45	Resultat publiceras

Resultat

Påminnelser i olika former används idag i stor utsträckning i den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken för att reducera bortfallet. Som tabellen ovan visar är det ett väldigt tight schema för att hinna med alla sorters påminnelser även om inte alla arbetsställen får alla sorters påminnelser.

Att tidigarelägga brevpåminnelserna är i dagsläget inte möjligt då vi redan nu skickar ut dem så snart vi kan efter sista insändningsdatum. Att börja telefonpåminnelserna tidigare är också en svårighet då vi redan i dagsläget börjar påminnelserna väldigt tidigt efter att brevpåminnelse gått ut. En möjlighet är att börja med att påminna de stora arbetsställena (fler än 99 anställda) då dessa inte får någon brevpåminnelse. Dock är det så att dessa arbetsställen ofta har svårare än små arbetsställen att skicka in uppgifter tidigare än de i dagsläget gör, då de ofta väntar på sina lönekörningar som kommer i slutet av månaden efter referensperioden.

Med utgångspunkt i ovanstående har enheten ansett att det i dagsläget inte är värt att börja påminnelsearbetet tidigare än vad som sker.

Bilaga 8. Analys av inflödet

Jenny Karlsson, AM/KL

Bakgrund

Till undersökningen Konjunkturstatistik, löner för privat sektor samlas varje månad löneuppgifter in från cirka 8 000 företag i storleksklasserna 3-16. Variablerna samlas in och redovisas separat för arbetare och tjänstemän och kan därmed ses som två separata undersökningar. Därför redovisas bortfallet i denna rapport för arbetare och tjänstemän var för sig.

Bortfallet presenteras här som antalet icke inkomna blanketter i förhållande till antalet utsända blanketter. Detta innebär att ingen hänsyn tas till de utvalda företag som av någon anledning inte ska svara på blanketten, exempelvis företag satta i konkurs. Detta innebär att det redovisade bortfallet i denna rapport inte alltid är jämförbart med det bortfall som redovisas i undersökningens ordinarie publikation.

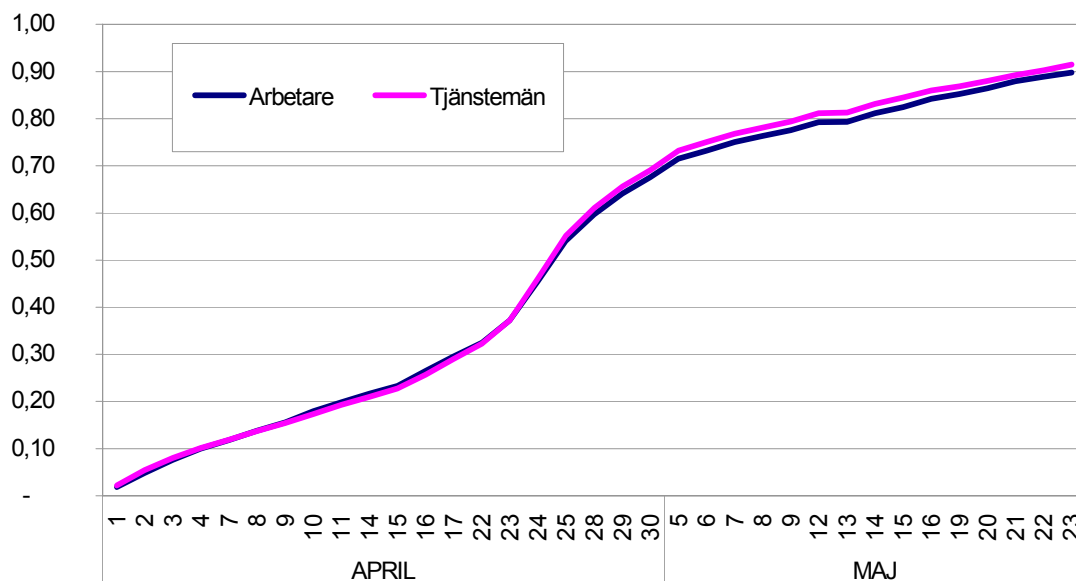
I undersökningens system registreras varje blanketts stansnings/skanning-datum. Detta innebär att det datum då blanketten kom till SCB inte alltid överensstämmer med datumet då blanketterna är registrerade exempelvis infaxade blanketter under helger. Bortfallsredovisningen tar inte hänsyn till detta och påverkan på resultatet kan antas vara mycket liten.

Eftersom bortfallet redovisas separat för arbetare och tjänstemän kan exempelvis ett företag i en storleksklass med många anställda ha få arbetare och många tjänstemän. I båda fallen redovisas företaget i samma storleksklass. Detta borde inte vara något problem i denna rapport eftersom företagets möjligheter/vilja att besvara enkäten kan sättas i relation till det totala antalet anställda vid företaget.

Antalet utsända blanketter överensstämmer inte med antalet utvalda företag eftersom blankett sänds till industriföretagens arbetsställen separat. På grund av övertäckning ligger antalet utsända blanketter ändå i närheten av antalet utvalda företag, vilket är en ren slump.

Analys av bortfallsutvecklingen

Inflödet för undersökningsmånaden mars 2003 användes för att studera hur inflödet och bortfallet utvecklas från det att den första blanketten kommer in till avslutningsdagen då de första resultaten publiceras. Eftersom statistiken görs definitiv först tolv månader efter den första publicering används även för sent inkomna blanketter. Dessa blanketter ingår inte vid beräkningen av inflödet i denna rapport.

Diagram 1: Andelen inkomna marsblanketter för arbetare respektive tjänstemän

Diagrammet visar att andelen inkomna marsblanketter var 54 respektive 55 procent för arbetare respektive tjänstemän vid sista svarsdatum den 25 april. Då påminnelsearbetet startade, runt den 5 maj, hade inflödet ökat till 72 respektive 73 procent. Detta innebär att en stor andel av blanketterna inkommer mellan sista svarsdatum och första påminnelse.

Tabell 1: Andel inkomna blanketter för tjänstemän fördelat på storleksklass

Tidpunkt	Storleksklass						
	3	4	5	6	7	8	9
T + 10	0,30	0,28	0,20	0,19	0,11	0,09	0,06
T + 25	0,58	0,60	0,55	0,54	0,49	0,53	0,60
T + 36	0,66	0,70	0,69	0,74	0,74	0,76	0,83
T + 54	0,83	0,87	0,88	0,92	0,94	0,96	0,97

I tabellen ovan redovisas andelen inkomna blanketter fördelat på storleksklass för tjänstemän vid tidpunkterna t+10, t+25 (sista insändningsdatum), t+36 (påminnelsestart) och t+54 (avslutningsdagen).

Samtliga företag i storleksklasserna 9-16 redovisas här under storleksklass 9. Vid sista svarsdatum har de minsta och de största företagen högst andelen inkomna blanketter. På avslutningsdagen ökar andelen inkomna blanketter med storleksklassen, vilket tyder på att viljan/möjligheten att besvara blanketten ökar med storleksklassen.

Rekommendationer

För undersökningen Konjunkturstatistik, löner för privat sektor görs i dagsläget ingen skillnad på storleksklass vid telefonpåminnelser. För att inte lägga energi på att påminna många företag som även utan påminnelse skulle skicka in blanketterna inom de närmast dagarna är det bra att veta när i månaden inflödet avtar. Detta visar sig vara olika i de olika storleksklasserna, vilket innebär att en studie av inflödet kan ge indikationer på att påminnelser till de olika storleksklasserna kan bör vid olika tidpunkter.

Som i många andra företagsundersökningar redovisas statistiken i denna undersökning på bransch. Därför skulle det även vara intressant att studera inflödet och bortfallet uppdelat på näringsgren.

Med stor säkerhet kan man vinna mycket på att ha koll på en undersöknings inflöde, men för att kunna dra helt säkra slutsatser bör nog inflödet studeras under ett par månader.

Bilaga 9. Brev till vägrare

Jenny Karlsson, AM/KL

Bakgrund

Påminnelsearbetet för Konjunkturstatistik, löner för privat sektor, består främst i telefonpåminnelser. Inga påminnelsekort eller nya blanketter skickas till de icke svarande företagen. Arbetet med telefonpåminnelser börjar cirka tio dagar efter senaste insändningsdatum. Trots ett intensivt påminnelsearbete finns det företag som aldrig besvarar enkäten.

Brev till icke-svarande

Den första oktober skickades ett brev till de uppgiftslämnare som under 2003 aldrig besvarat den månatliga enkäten. Totalt skickades 280 enkäter. Dessutom bifogades blanketten för augusti månad. För de företag som redovisar på arbetsställe skickades samtliga blanketter tillsammans.

Brevet adresserades till företagets verkställande direktör och var undertecknat av AM/KL:s programchef. I brevet informeras företaget om den uppgiftslämnarplikt som föreligger, men brevet innehåller inget hot om vite.

I brevet uppmanades företagen att besvara blanketten senast den 15 oktober.

Eftersom blanketter är fördelat på undersökningens arbetsgrupp, bifogades ett personligt visitkort så att företaget direkt skulle kunna kontakta den personen som ansvar för det företaget.

Resultat

Vid publicering av siffrorna för augusti 2003 hade 22,5 procent besvarat enkäten. Av de 63 inkomna blanketterna har elva företag uppgivet att de inte har några anställda eller gått i konkurs. Övriga 52 blanketter innehöll lämnade uppgifter för det aktuella företaget.

Naturligtvis är det nödvändigt att följa upp de svarande företag för att se om de skickar in uppgifter för flera månader. För september 2003 har hittills 21 av företagen besvarat enkäten.

Ett fåtal företag har hört av sig och ifrågasatt deras medverkan i undersökningen. Ett antal företag har också kontaktat oss för att få hjälp med ifyllandet av statistiken.

Rekommendationer

Om påminnelser endast sker via telefon är ett kompletterande brev till ”vägrare” absolut värt att pröva. Många enkäter kom in ganska omgående utan protester och ifrågasättande.

Brevet skickades till de verkställande direktörerna eftersom uppgiftslämnarna ibland hävdar att företaget har som ”policy” att inte besvara statistik från SCB. En sådant beslut borde vara tagit på central nivå i företaget och därför skickades breven till den verkställande direktören.

Bilaga 10. Brev till ej svarande

Helena Fredin, ES/II

Bakgrund

Undersökningen Kortperiodisk industrienkät har funnits sedan 1998. I mars varje år dras ett nytt urval. Vid urvalsbytet roterar cirka 500 företag ut ur undersökningen. Företag med minst 200 anställda totalundersöktes åren 1998-2002, från och med år 2003 totalundersöks företag med minst 500 anställda.

Företagen får cirka 15 dagar på sig att fylla i och skicka in blanketten, efter det sänds ett påminnelsekort ut till samtliga som ej inkommit med uppgifter. Cirka en vecka efter sista svarsdag påbörjas även telefonpåminnelser. Resurserna på programmet medger inte att samtliga företag rings varje månad, men i synnerhet de stora företagen (200 anställda och uppåt) rings minst en gång i månaden, och de allra flesta med 50 anställda eller mer. Trots detta är bortfallet cirka 20 procent varje månad. Ett fåtal är notoriska ”icke-svarare” som inte har svarat en enda gång under hela den tiden de varit med i urvalet.

Brev till icke-svarande

I slutet av maj 2003 sändes ett brev ut till uppgiftslämnare som aldrig svarat på undersökningen. För att få en hanterlig mängd brev valde man ut endast de företag som inte någon gång inkommit med blankett, och som ej heller aldrig hört av sig till enheten med en begäran om anstånd. Det blev 55 observationsenheter. Utöver dessa fanns även uppgiftslämnare som svarat endast en eller ett par gånger under den period som de varit med, men dessa valdes inte ut till detta försök.

Brevet sändes till ordinarie uppgiftslämnare i de fall vi hade ett namn, i annat fall adresserades de till ekonomiansvarig, vilket är det vanliga tillvägagångssättet vid blankettutskickning. I brevet påpekades att uppgiftsskyldighet föreligger och att SCB trots upprepade påminnelser inte fått in begärda uppgifter. Till brevet bifogades även den senaste blanketten som gällde april månad. Uppgiftslämnarna uppmanades att svara senast den 6 juni och inga övriga kontakter var inplanerade före det datumet.

De 55 företagen delades upp mellan sju anställda på programmet. Dessa sju anställda skrev var och en under och skickade ut cirka åtta brev, dels för att företagen skulle ha ett namn på en person som de kunde vända sig till och dels för att varje enskild medarbetare skulle ha ett hanterligt antal företag att följa upp och hålla koll på.

Tanken var att detta brev skulle ses som ett första steg i en process. Alla företag som trots detta brev inte svarade skulle bli uppringda minst en gång. Om svar fortfarande uteblev så skulle ett nytt brev skrivas, denna gång till verkställande direktör på företaget. Detta brev skulle vara skarpare i tonen och det skulle påpekas att SCB har rätt att vitesförelägga företagen om de vägrar att svara. Om det trots detta brev ändå inte skulle gå att få in uppgifter från berörda företag så skulle vitesföreläggande övervägas.

Resultat

En månad efter det att breven sändes ut tillsammans med blanketten gällande april månad hade 16 företag inkommit med uppgifter, vilket innebär att 29 procent av dessa företag som aldrig tidigare har svarat, inkommit med uppgifter. Vid en senare kontroll av dessa företag så visade det sig att elva stycken, det vill säga 20 procent av de ursprungliga 55 företagen, inkommit med uppgifter för juli månad utan att vidare kontakter tagits med berörda företag.

De kvarvarande företagen var mycket små och för undersökningen tämligen obetydliga. Det beslutades därför på enheten att man inte skulle gå vidare med detta försök, utan resultatet i juli ansågs tillfredsställande.

Bilaga 11. Sända brev till sena uppgiftslämnare

Anders Engvall, ES/UH

Bakgrund

Månadsvis skickar Intrastatundersökningen ut påminnelsekort till de företag som inte inkommit med uppgifter innan sista svarsdatum. Det första påminnelsekortet skickas ut dagen efter sista inlämningsdag. Efter ytterligare tio arbetsdagar skickas ett nytt påminnelsekort ut, denna gång med hot om vite. Påminnelse2-korten skickas till alla uppgiftslämnare men den uppföljning som sker är av resursskäl inte riktad till de allra minsta företagen.

Det är inte tillfredsställande att ett stort antal företag månad efter månad får påminnelser som ”inte betyder något”.

Brev till icke-svarande

I mitten av mars sändes ett brev ut till uppgiftslämnare som aldrig svarat på undersökningen. För de företag som periodvis ligger över tröskelvärdet och periodvis ligger under detsamma växlar kravet om att lämna månadsvisa Intrastatrapporter. Därför är detta brev riktat till dels de företag som har haft förvärv av varor under den senaste tolv månadersperioden till ett värde överstigande 2 500 000 SEK och dels till dem som har haft varuleveranser till ett värde överstigande 2 500 000 SEK.³

Om uppgiftslämnaren så önskar kan SCB bevilja särredovisning från olika arbetsställen. I detta sammanhang har målgruppen för brevutskicket gjorts snävare i den bemärkelsen att alla tilläggsnummer har plockats bort. Förfrågningen har alltså endast skickats på företagsnivå och inte till enstaka arbetsställen.

Av administrativa skäl kan det tänka sig att uppgiftslämnarna behöver en introduktionsperiod för att komma igång med uppgiftslämnandet. Därför har brevet inte heller skickats till företag som varit uppgiftsskyldiga mindre än tre månader.

Totalt fick 225 företag detta brev som adresserades till verkställande direktören. Gemensamt för alla dessa 225 företag är att de under hela den tid som de varit uppgiftsskyldiga *aldrig* har fått en Intrastatrapport avprickad samt att de *aldrig* haft ett Intrastatvärde.

I brevet uppmanades företagen att senast den 11 april skicka in uppgifter från och med januari.

Storleksklassindelning i Intrastat

De uppgiftsskyldiga företagen ansvarsfördelas mellan granskarna i tio olika storleksklasser enligt tabell 1

Tabell 1: Storleksklasser i Intrastat, värde i SEK

Storleksklass	Fr.o.m. värde INF	Fr.o.m. värde UTF
1	0	0
2	3 500 000	8 000 000
3	12 000 000	30 000 000
4	45 000 000	80 000 000
5	800 000 000	1 000 000 000

³ Tröskelvärdet för uppgiftsskyldighet är 1 500 000 SEK. Med denna säkerhetsmarginal får inga företag som inom en snar framtid faller ur undersökningen brevet.

Den återkommande bortfallsuppföljning som görs kvartalsvis inkluderar av resursskäl endast företagen som tillhör storleksklasserna 2-5. Av detta följer att de flesta av de företag som fått detta utskick till stor del tillhör storleksklass 1 eller 2⁴.

Reaktioner och respons

De första dagarna ringde de mycket till Intrastat helpdesk. Den vanligast förekommande orsaken till uteblivna Intrastatrapporteringar visade sig vara okunskap om varuklassificering enligt den Kombinerade Nomenklaturen.

Många ville också ha hjälp med att installera programmet IDEP för rapportering via e-post.

Resultat

Då de tre veckorna från brevutskicket till sista inlämningsdag passerat hade 20 procent inkommit med Intrastatrapporter. Efter sistadatum avtar sedan effekten av brevutskicket och resultatet blev att knappa 24 procent eller 53 av de ursprungliga 225 uppgiftslämnarna har kommit igång med månadsvis Intrastatrapportering.

Tabell 2: Inflödesschema

Datum	Antal	Procentandel
2003-03-20	0	0 %
2003-03-24	4	1,8 %
2003-03-27	11	4,9 %
2003-03-31	30	13,3 %
2003-04-03	33	14,7 %
2003-04-08	39	17,3 %
2003-04-11	45	20,0 %
2003-04-28	48	21,3 %
2003-05-15	53	23,6 %

Målsättningen är att följa upp dessa företag under ett par månader. Dels att undersöka att inrapporteringen inte blir en engångshändelse, och dels att ånyo kontakta de företag som inte har svarat.

Rekommendationer

För att få lite slagkraft var brevet undertecknat av programchefen, men det telefonnummer som uppgiftslämnarna hänvisades till var numret till Intrastat helpdesk. Flertalet som svarat på brevet hade hellre sett en personlig kontakt.

En lärdom av detta bör således vara att använda sig av kontaktpersoner vid denna typ av utskick.

Innan utskicket räknade vi med att få i gång någonstans mellan 10 och 15 procent av företagen. Resultatet blev således bättre än förväntat. De ”protestbrev” och arga kommentarer som vi trott skulle följa som reaktioner på utskicket har i mångt och mycket uteblivit.

Företagen har tyckt att de har fått bra service och support. Ett liknande utskick för andra undersökningar borde också fungera bra.

⁴ Tidigare låg brytpunkten mellan storleksklasserna 1-2 på 7 000 000 SEK för införsel respektive 15 000 000 SEK för utförsel.

Bilaga 12. Rutiner för bortfallsarbetet på ES/UH

Anders Engvall, ES/UH

1 Bakgrund och syfte

Sedan några år tillbaka märks en tydlig negativ trend i uppgiftslämnarnas benägenhet att rapportera Intrastatuppgifter till utrikeshandelsprogrammet. Negativ i det avseendet att bortfallet ökat markant under de senare åren. Som bakgrund kan nämnas att Intrastatsystemet togs över från Tullen av SCB 1999. Vad beror då denna ökning på? Frågan kan vara svår att enkelt besvara, men den stora delen i ökningen består säkerligen i uppgiftslämnarnas attityd och frånvaro av respekt för myndigheters statistikinsamling. Så länge inga tydliga regler finns om vad som gäller vid utebliven rapportering, finns en allt ökande benägenhet för att uppgiftslämnarna försöker undslippa rapporteringen och tänja på tidsramarna.

I mars 2000 startades ett målinriktat bortfallsarbete på UH. Syftet var att fastställa och implementera rutiner för ett systematiskt arbete för att reducera bortfallet. I samband med utvecklingen av rutiner bildades senare en arbetsgrupp. Under perioden april-september 2001 bearbetades de företag tillhörande storleksklass 3-5, som ännu inte hade inkommit med Intrastatuppgifter för år 2000. Under perioden september-december 2001 fokuserades arbetet på bortfallet för första halvåret 2001. Denna gång för storleksklass 2-5. Bortfallsarbetet från och med kvartal 3 2001 och framledes avser kvartalsuppföljningar för storleksklasserna 2-5. Företagen i storleksklass 1 tillskickas endast Påminnelse 1 och 2.

2 Beskrivning av processen

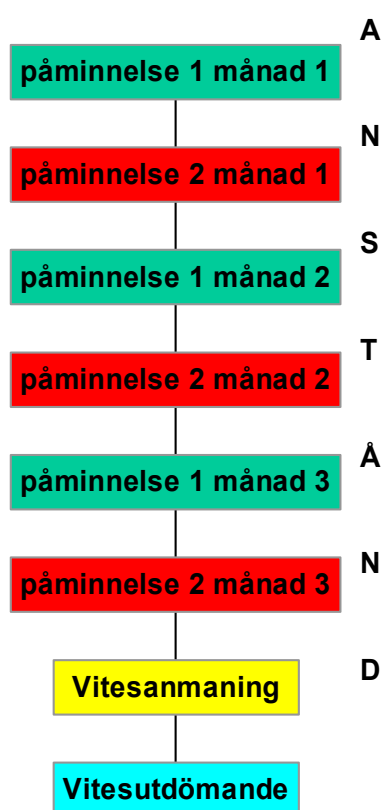
Följande huvudsakliga arbetsområden ingår i bortfallsgruppens arbete:

- påminnelse 1
- påminnelse 2
- anstånd
- vitesanmaning
- vitesutdömande

Processen kan beskrivas på följande sätt:

Påminnelse 1 skickas månadsvis kring den 20:e efter aktuell rapporteringsmånad till de företag som ej inkommit med uppgifterna. Två veckor senare skickas påminnelse 2. Till skillnad från påminnelse 1 är påminnelse 2 av mer allvarlig karaktär. I påminnelse 2 anges kontaktpersoner enligt granskningsgrupperna i Intrastat. Uppgiftslämnaren har tio arbetsdagar på sig att lämna in uppgifterna från det datum som finns på påminnelse 2. Om uppgiftslämnarna vill ha ytterligare tid för rapporteringen, kan man ansöka om anstånd för detta. Den kvartalsmässiga vitesanmaningen skickas tre veckor efter att påminnelse 2 för den i kvartalet sista ingående månaden skickats ut, alternativt en vecka efter anståndstidens utgång. På vitesanmaningen finns ett sista datum för de saknade uppgifterna. En vecka efter detta datum skickas vitesutdömandet till uppgiftslämnaren. Uppgiftslämnaren skall då skicka in underskrivet delgivningskvitto till SCB. SCB skickar sedan in delgivningskvittot + övriga handlingar till Länsrätten, som eventuellt begär in vitesbeloppet. Om inte uppgifterna inkommit senast en månad efter första vitesutdömandet kan ett nytt högre vite utdömas företaget.

Översiktlig bild av påminnelseprocessen

3 Rutiner i processen

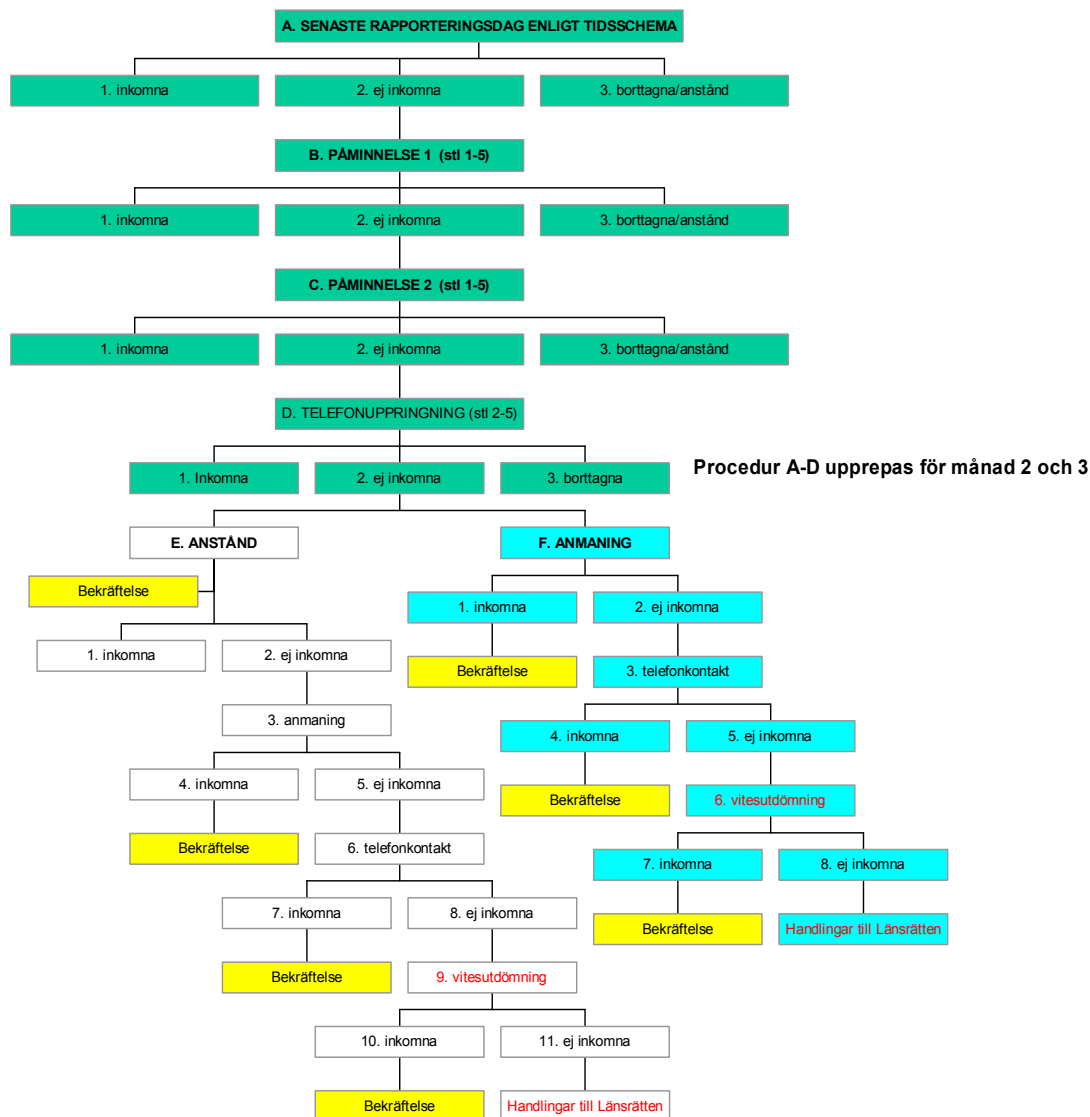
En närmare beskrivning av rutinerna under respektive delmoment ges nedan.

Kriterier:

- Företaget skall vara uppgiftsskyldigt.
- Det skall saknas minst en rapporteringsmånad för företaget för någon månad i aktuellt kvartal.
- Företaget kan få anstånd förutsatt att man har minst ett flöde i storleksklass 2-5. Företag som inte har detta och följaktligen inte ingår i hela bortfallsprocessen, kan beviljas anstånd muntligen i max upp till en månad i taget, och betraktas då som försening.
- Företaget har på sig en vecka efter senaste tidsangivelse enligt påminnelse 2 för sista i kvartalet ingående månaden innan anmaningen skickas.

En detaljerad processbeskrivning över det kvartalsmässiga påminnelsearbetet visas på nästa sida:

Organisationskiss över arbetet med bortfallsprocessen på UH

3.1 Påminnelse 1

En vecka efter senaste dag för inlämning av Intrastatuppgifter enligt tidsschema i Intrastat-handledningen (20 dagar efter sista dagen i rapporteringsmånaden) skickas påminnelse 1 till alla uppgiftslämnare som ännu inte sänt in sina uppgifter. Påminnelse 1 är ett grönt kort i A5-format med ett meddelande om att uppgiftslämnaren bör skicka in sina uppgifter så snart som möjligt. Vid förfrågningar hänvisas till Intrastat helpdesk. Varje månad skickas cirka 6 000 påminnelse 1 kort. Arbetsbelastningen kan bli stor efter detta utskick. En rekommendation är därför att det är minst två personer som sitter i ordinarie helpdesk under två dagar efter detta påminnelseutskick.

3.2 Påminnelse 2

Tio dagar efter att påminnelse 1 tillskickats uppgiftslämnaren, skickas påminnelse 2 (30 dagar efter sista dagen i rapporteringsmånaden) till alla uppgiftslämnare som ännu inte sänt in sina uppgifter. Påminnelse 2 är ett rött kort i A5-format med ett meddelande om att vite kan tillgripas enligt stöd av lagen, och att uppgiftslämnaren skall skicka in sina uppgifter senast enligt specificerat datum (inom tio arbetsdagar). Utskicket av påminnelse 2 sker i enlighet med de olika granskningsgrupperna, och sker i tio olika utskick. Det är de granskningsansvariga som är kontaktpersoner (2-3 kontaktpersoner) för detta utskick. Varje månad skickas cirka 3 000 påminnelse 2 kort. Arbetsbelastningen kan bli stor efter detta utskick. En rekommendation är därför att det är minst två personer som sitter i ordinarie helpdesk under två dagar efter detta påminnelseutskick.

mendation är därför att det är minst två personer som sitter i ordinarie helpdesk under två dagar efter detta påminnelseutskick.

3.3 Telefonuppringning

Tre dagar efter senaste dag enligt påminnelse 2 (enligt specificerat senaste datum) påbörjas telefonuppringningen, som pågår under en veckas tid. Telefonuppringningen avser enbart uppgiftslämnare tillhörande storleksklass 2-5 som ej varit i kontakt med SCB angående påminnelse 2, och som därför saknar ärendemarkering om detta i Intrastatsystemet. Telefonuppringningen utförs av respektive granskningsansvarig. Före samtalet i fråga kontrolleras att inte registerfel eller andra fel är fallet. Vid samtalen talar man om en kommande vitesanmaning. Om företaget vill ha anstånd skickas en anståndsblankett till uppgiftslämnaren, som skall fylla i denna och skicka den tillbaka till SCB, som skickar bekräftelse på att anståndet är godkänt. I de fall uppgiftslämnarna vill ha anstånd i mer än en månad vidarebefordras frågan till bortfallsgruppen, som beslutar om detta. Maximalt tre anstånd per år kan ges uppgiftslämnaren. Ingen fortsatt kvartalsuppföljning sker för de uppgiftslämnare som tillhör storleksklass 1. Storleksklass 1 följs istället upp helårsvis, med syfte att framförallt informera samt få igång uppgiftslämnarna att rapportera.

3.4 Anstånd

Under bortfallsprocessen har företag möjlighet att söka anstånd. Ett beviljat anstånd medger ett nytt sista datum för inlämnande av uppgifter. Alla skriftliga ansökningar om anstånd hänvisas till bortfallsgruppen.

- Inga anstånd för uppgiftslämnare tillhörande storleksklass 2-5 beviljas per telefon. Uppgiftslämnare i storleksklass 1 beviljas anstånd enbart muntligen per telefon.
- Ansökningsblankett skickas/faxas till företaget (enbart till uppgiftslämnare i storleksklass 2-5). Ansökan om anstånd skall vara undertecknad och skickas till oss skriftligen/fax. Undertecknad bekräftelse på beviljat anstånd skickas tillbaka till företaget.
- Endast ett anstånd omfattande en månad är möjligt för gällande månad.
- Beviljandet skall tydligt avse sista datum och kontaktperson från SCB.
- Extra anstånd ges under speciella omständigheter, och ges i detta fall till såväl företag som inte fått anmaningen, som till de som fått anmaningen. Anståndsdatumet är dock densamma i de två fallen.
- Anstånd beviljas ej till företag som redan fått vitesföreläggande.
- Maximalt tre anstånd per år kan ges uppgiftslämnaren. Detta för att undvika systematiskt sen rapportering.

3.5 Vitesanmaning

I de fall där uppgifter fortfarande saknas för innevarande kvartal, trots tillskickad påminnelse 2, telefonuppringning (och ej ansökt anstånd), kommer en vitesanmaning att gå ut till företagen. Denna anmaning adresseras till företagets verkställande direktör. Anmaningen fungerar som en skarp varning om att ett kommande vite är fallet om uppgifterna inte skickats till SCB enligt ett angivet datum (tio arbetsdagar efter anmaningsutskicket).

1. En underlagslista för anmaningen tas fram och ansvarsfördelas inom arbetsgruppen.
2. När underlagslistan färdigställts går den igenom (2-3 dagar).
3. De för vitesanmaningen relevanta uppgiftslämnarna tilldelas ett diarienummer (ärendenummer) som skrivs tillsammans med ett löpnummer.
4. Anmaningsdokumenten tas fram, utskrivna i dubbel upplaga.
5. Båda kopiorna lämnas till Avdelningschefen för underskrift. Den ena kopian får en namnteckning (vilken skickas till företaget) och den andra kopian får en signatur (vilken sedemera används för diarieföring). Arbetsgruppen tar även en kopia på den med namnteckning underskrivna anmaningen.
6. När de underskrivna anmaningsdokumenten kommer åter görs en sista snabbkontroll innan utskicket sker.

7. Med utskicket bifogas blanketter för de saknade månaderna samt ett märkt svarskuvert.
8. Telefonsamtal/inkomna mail/fax angående vitesanmaningen hänvisas till bortfallsgruppen.
9. De ännu ej inkomna företagen delas in enligt tidigare ansvarsfördelning i en telefonuppringslista. Vid dessa samtal informeras företagen om att de inom ett par dagar kan räkna med vitesutdömning om inte de efterfrågade uppgifterna skickas in.

Anmaningsutskicket sker i två omgångar; det första för de företag som ej begärt/fått anstånd, det andra två veckor senare till de företag som beviljats anstånd. På anmaningen finns angivet kontaktnamn, datum och diarieteckning. Vidare framgår det tydligt att företaget har 10 dagar på sig att skicka in de saknade uppgifterna.

Till företag som inkommer med saknade statistikuppgifter efter att man emottagit anmaningen skickas bekräftelse på inkomna Intrastatuppgifter.

Vid varje vitesanmaningsutskick skickas cirka 200 anmaningar till berörda uppgiftslämnare. Idag skrivs ett exemplar under med fullständig underskrift och ett med signatur av avdelningschefen, vilket kan vara arbetsamt och tidsödande. Ett förslag skulle istället vara att använda en inskannad namnteckning och en inskannad signatur för ändamålet.

3.6 Vitesföreläggande

Cirka två veckor efter senaste datumet på vitesanmaningen sker utskick för vitesföreläggande. Vitesföreläggandet har följande arbetsgång:

1. Underlag för viteslista 1 tas fram cirka en vecka före vitesutskick 1 och ansvarsfördelas inom bortfallsgruppen.
2. Genomgång av företagen i Intrastatsystemet och telefonkontakt med information om det kommande vitesutskicket (2 dagar).
3. Gruppmöte och avstämning av viteslista 1.
4. Framtagning av vitesdokumenten och utskrift av två upplagor.
5. Påskrift från Avdelningschefen; fullständig namnteckning på den som skall till företaget och signatur på den som skall diarieföras. Arbetsgruppen tar även en kopia på det med namnteckning underskrivna vitesföreläggandet.
6. Gruppmöte och avstämning av viteslista 1.
7. Utskick av viteslista 1 (inklusive delgivningskvitto) enligt tidsschema.
8. Inkomna delgivningskvitton avseende de företag som ännu inte skickat in den saknade statistiken skickas tillsammans med övriga handlingar till Länsrätten för indrivande av vitesbeloppet.
9. Framtagning av lista över företag där delgivningskvitton och Intrastatuppgifter saknas.
10. Telefonkontakt med de företag där delgivningskvitton och Intrastatuppgifter saknas.
11. Utskick av ett rekommenderat brev till de företag som ej inkommit med Intrastatuppgifter och som ej inkommit med delgivningskvitto.
12. Eventuella yrkanden i samband med kontakten med Länsrätten.

Punkt 1-10 repeteras för vitesutskick 2 (företag med anstånd), samt vitesutskick 3 (företag som av speciella omständigheter fått ett längre anstånd). Nedanstående punkten 13 används inte idag, men är en möjlighet som eventuellt kommer att införas i framtiden.

13. Anlitande av Kronofogdemyndigheten för indrivande av de ej inkomna delgivningskvitton avseende de företag som ej inkommit med uppgifterna.

3.7 Beskrivning av bortfallslistan

Bortfallslistan är den lista som uppdateras i takt med att bortfallsprocessen fortgår. Listan som tas fram några dagar före det första anmaningsutskicket består av variabler som uppdateras både manuellt och maskinellt. Bortfallslistan specificeras i Bilaga A.

4 Uppföljning av processen

Uppföljning av bortfallsprocessen kan indelas i två huvudavdelningar; Kvantitetsmässig och Företagsspecifik nivå:

4.1 Kvantitetsmässig uppföljning

Uppföljning av den kvantitetsmässiga uppföljningen kan indelas i två huvudgrupper; totalnivå och nedbruten nivå:

4.1.1 Totalnivå

Sammanställningar från tidigare bortfallsperioder; antal uppgiftslämnare (antal företag från och med vitesanmaningen):

Tabell 1: Kvantitetsmässig uppföljning på totalnivå av bortfallsperioderna 2000 och 1:a halvåret 2001.

	Bortfall 2000 (stl. 3-5)	Bortfall H1 2001 (stl. 2-5)
Påminnelse 2	495	729
Anstånd	50	83
Vitesanmaning	25	138
Vitesföreläggande	5	29
Till Länsrätten	3	8
Procent inkomna u.l.	420/495 = 84,8 %	447/729 = 61,3 %

De två första bortfallsomgångarna bedrevs i mindre skala och får anses som testperioder. Bortfall 2000 avsåg enbart företag som inte rapporterat under år 2000 i storleksklass 3-5. Halvår 2001 avsåg storleksklass 2-5. Anmaningen gick dock enbart ut till vissa av de företag som ej inkommit efter påminnelse 2 (minst 3 saknade månader i stl. 3-5 eller samtliga saknade i stl.2).

Från och med kvartal 3 2001 har en kvartalsmässig uppföljning skett. Även det fjärde kvartalets uppföljning görs med påminnelse 2 omfattande ett kvartal för storleksklass 2-5. I och med januari 2002 sker påminnelse 2-utskicket månadsvis till samtliga ej inkomna uppgiftslämnare. Vitesanmaningen omfattar dock inte de företag i storleksklass 1.

Tabell 2: Kvantitetsmässig uppföljning på totalnivå av bortfallsperioder mellan kv3 2001 och kv4 2002.

	Kv3 -01	Kv4 -01	Kv1 -02	Kv2 -02	Kv3 -02	Kv4 -02
Påminnelse 2	675	589	2030 1669 2155	3583 2744 3370	2738 2473 2475	2747 2645 2535
Vitesanmaning	191	217	195	213	224	270
Vitesföreläggande	76	74	49	51	75	91
Till Länsrätten	10	8	5	6	6	8
Procent inkomna u.l.	555/618 89,8%	499/519 96,1%	165/174 94,8%	181/189 95,8%	191/210 91,0%	216/232 93,1%

Varje kvartal plockas ett antal av företagen bort av olika skäl. Exempelvis för Kv3 -01 så blev 675-618=57 företag bortplockade efter det att påminnelse 2 skickades ut. Det kan bero på företagsförändringar, konkurser etc.

4.1.2 Nedbruten nivå

Uppföljningen av bortfallet görs även nedbrutet på olika bakgrundsvariabler, som exempelvis storleksklass/flöde och media.

4.2 Uppföljning av frekvent förekommande anmaningsföretag

För att eliminera risken att uppgiftslämnarna sätter i system att vara med i bortfallsprocessen så länge som möjligt, utan att riskera att få betala vite, sker uppföljning med särskild kontroll på företag som är frekvent förekommande anmaningsföretag. Dessa företag är föremål för mer uppmärksamhet, och bör kontaktas för eventuella företagsbesök och Intrastatkurser. Samtliga företag från och med vitesanmaningsutskicket ärendemarkeras i Intrastatsystemet.

Bilaga A: Variabler i bortfallslistan

VARIABELNAMN	VARIABELBESKRIVNING	TILLÅTNA PARAMETERVÄRDEN
ANSVARIG	ansvarig i bortfallsgruppen	textnamn
LOPNR	uppgiftslämnarens löpnummer	N1...
ORGN	organisationsnummer med systemsiffran 16	ex. 165564783305
TILLN	tilläggsnummer (talformat)	ex. 0, 1, (talformat)
NAMN	namn på uppgiftslämnaren	textnamn
INFUTF	det flöde (införsel/utförsel) som saknas (för matchning)	I eller U
FLODE	det flöde (införsel/utförsel) som saknas (för utskrift)	införsel eller utförsel
STORLEKINF	storleksklass för införsel	1,2,3,4 eller 5
STORLEKUTF	storleksklass för utförsel	1,2,3,4 eller 5
LEV MEDIA	rapporteringssätt	B (blankett), E (Edi) eller I (Idap)
OMBUD	ombud	A (omb anlitat), I (inget) eller O (omb överlåtit)
MANAD1	kvartalets första saknade månad	ex. juli skrivs 2003-07
STATUS1	status huruvida inkommit, avprickats eller bortfall, månad 1	AI = Avprickat + inkommit, A=Avprickat, I= Inkommit
MANAD2	kvartalets andra saknade månad	ex. aug skrivs 2003-08
STATUS2	status huruvida inkommit, avprickats eller bortfall, månad 2	AI = Avprickat + inkommit, A=Avprickat, I= Inkommit
MANAD3	kvartalets tredje saknade månad	ex. sep skrivs 2003-09
STATUS3	status huruvida inkommit, avprickats eller bortfall, månad 3	AI = Avprickat + inkommit, A=Avprickat, I= Inkommit
TOTSTATUS	totalstatus som visar om allt saknat inkommit eller ej	OK=komplett (allt inkommit) annars saknas något
BORTTAG	Manuellt borttag av uppgiftslämnare	1 = borttag annars ej
KONTAKTPERSON	uppgiftslämnarens kontaktperson	textnamn
GATA	gatuadress	textnamn
POSTNR	postnummer	ex. 14742
POSTADR	postadress	textnamn
PAM2DATUM	sista datum enligt utskickad påminnelse 2	ex. 2003-07-11
ANSTANDDAT	anståndsdatum (en månads anstånd)	ex. 2003-07-11
SOKTANSTANDDAT	sökt anståndsdatum	ex. 2003-10-11
BEVANSTANDDAT	beviljat anståndsdatum	ex. 2003-10-11
ANMANINGTELEFONL	anmaning eller telefonlistan	A (anmaning), T (telefonlista), B (borttag)
ANMANINGSDATUM	anmaningsdatum	ex. 2003-10-11
DIARIENUMMER	diarienummer	ex. ES 03/34 Ad.299
BEKRAFTELSE DATUM	datum för bekräftelse av inkomna uppg efter anmaningen	ex. 2003-10-11
VITESDATOMG1	vitesdatum för första omgångens vite	ex. 2003-10-11
VITESBELOPPOMG1	vitesbelopp för första omgångens vite	15 000 kronor (15 000 SEK), 30 000 kronor (30 000 SEK)
VITESATERKALLESE DAT	datum för vitesåterkallelse	ex. 2003-10-11
DELGIVNKVITTO DAT1	datum på inkommet delgivningskvitto (1:a omg)	ex. 2003-10-11
LANSRATTDAT1	datum för inskick av vitesunderlag till Länsrätten (1:a omg.)	ex. 2003-10-11

Bilaga B: Tidsschema påminnelseprocess 2002

Månad	Påminnelse 1	Påminnelse 2	Anstånd
Januari	20 februari	29 april (15 maj)	29 maj
Februari	20 mars	13 maj (28 maj)	15 juni
Mars	22 april	13 maj (28 maj)	15 juni
April	21 maj	4 juni (21 jun)	4 juli
Maj	21 juni	5 juli (19 jul)	5 augusti
Juni	22 juli	2 augusti (16 aug)	2 september
Juli	20 augusti	3 september (17 sep)	3 oktober
Augusti	20 september	4 oktober (18 okt)	4 november
September	21 oktober	4 november (19 nov)	4 december
Oktober	20 november	4 december (18 dec)	7 januari
November	20 december	7 januari (22 jan)	7 februari
December	20 januari 2003	3 februari (17 feb)	3 mars

*) Anstånd avser enbart storleksklass 2-5.

Bilaga C: Instruktioner för uppgiftslämnarkontakter angående påminnelse 2

1. Be om organisationsnummer och utred med den uppgiftsskyldige om vad påminnelsen avser (tilläggsnummer, flöde, månad, påminnelse).
2. Utred om uppgiftslämnaren anser sig ha rapporterat in de saknade uppgifterna och i så fall vilket datum och via vilket leveransmedium.
3. Kontrollera följande uppgifter i företagsbilden i Intrastatsystemet:
 - A. uppgiftslämnarens namn och kontaktperson
 - B. uppgiftslämnarens fullständiga adress
 - C. uppgiftslämnarens telefonnummer, faxnummer och e-postadress
 - D. uppgiftslämnarens sätt att leverera uppgifterna (leveransmedium)
 - E. huruvida uppgiftslämnaren själv rapporterar, alternativt använder ombud. Om man använder sig av ombud, gå igenom A – D avseende ombudet i fråga. I de fall ett företag skall börja använda ombud skall skriftligt bevis på överenskommelsen mellan företaget och ombudet begäras in.
 - F. Kontrollera även historik och ärendedatabasen vid behov
4. Kontrollera om uppgifterna nu har inkommit (avprickning + inkomna uppgifter). Kontrollera även om saknade uppgifterna har hamnat på fel tilläggsnummer, månad eller flöde.
5. Om uppgifterna inte kan spåras enligt 4) och uppgiftslämnaren hävdar att han/hon skickat in uppgifterna ombuds uppgiftslämnaren att återigen skicka/faxa uppgifterna adresserade till kontaktpersonen på UH.
6. Uppgiftslämnaren skall informeras att om uppgifterna uteblir, riskerar företaget att hamna i en vitesprocess, där man först kommer att tillskickas en vitesanmaning ställd till företagets VD. Vitesbeloppet handlar för närvarande om 15 000-30 000 kr.
7. Följande gäller om företaget vill ha anstånd:
 - A. *Storleksklass 1:* Betraktas som försening till och med visst datum. Datumet noteras i ärendedatabasen i Intrastatsystemet. Maximalt en månad i taget.
 - B. *Storleksklass 2-5:* Ansökningsblankett för gällande period skickas till uppgiftslämnaren, som ombuds skriva under ansökan och skicka tillbaka den till UH. Bortfallsgruppen tar sedan hand om inkomna ansökningar och beviljar eventuellt anstånd. En ansökan kan endast avse en månad i taget för en uppgiftslämnare som emottagit påminnelse 2. Bekräftelse på beviljad ansökan skickas av bortfallsgruppen fortlöpande till uppgiftslämnaren.
8. Gå in i ärenden och registrera varje samtal som avser påminnelse 2. Ärendet anges som: *2300 Rapportering – påminnelse*. Specificera att samtalet handlat om påminnelse 2 i textfältet och notera om företaget hävdar sig ha skickat uppgifterna tidigare, och i så fall när och via vilket leveransmedium.
2100 Rapportering – försening. Förseningsdatum skall anges i textfältet.
4500 Rapportering – beställning. Skriv ”anståndsblankett” i textfältet.

Bilaga 13. Upps snabbning av kortperiodisk industrienkät

Helena Fredin, ES/II och Tomas Nyberg, ES/II

1 Sammanfattning

Kortperiodisk industrienkät har sedan början av år 2000 kortat produktionstiden med mellan fyra och tio dagar per månad. Tidigare publicerades månadsstatistiken cirka 55 dagar efter referensmånadens slut. Ytterligare förkortning av produktionstiden sker under år 2003, då publicering kommer att göras i genomsnitt 45 dagar efter referensmånadens slut. Hur tillförlitligheten har påverkats av denna upps snabbning är svårt att bedöma. Några tillförlitliga variansberäkningar föreligger för närvarande inte. Bortfallet har däremot minskat något.

Upps snabbningen har åstadkommit genom en kombination av åtgärder, bland annat har uppgiftslämnandet underlättats betydligt för de små företagen. Dessutom har ett nytt granskningsystem tagits i bruk, vilket har effektiviserat granskningen. Vid sidan av dessa åtgärder har en allmän attitydförändring bland personalen bidragit till att det har varit möjligt att planera för snabbare redovisning av statistikresultaten.

Kostnaden för detta är svårbedömlig men har rymts inom programmets ordinarie budget.

2 Inledning/Bakgrund

När undersökningen kortperiodisk industrienkät var ny var bortfallet stort. Speciellt det partiella bortfallet för order- och produktionsvariablerna. En del andra problem föranledde en genomlysning av produkten. Den genomfördes i början av 2000 och följande bedömning gjordes:

- bortfallet var alarmerande stort för både stora och små företag
- mätfel av betydelse kan ha sluppit igenom i granskningen
- leveranser var inte en god approximation av produktion
- säsongrensning med dåvarande metod var otillförlitlig
- deflateringen med PPI bidrog påtagligt till osäkerheten
- dagkorrigeringen var ej god på branschnivå.

I det läget var det inte prioriterat att snabba upp publiceringen eftersom det endast skulle leda till ytterligare försämringar av kvalitén av produkten. Efter att ha arbetat igenom och åtgärdat några av problemen på listan (arbetet pågår fortfarande), och därmed förbättrat förutsättningarna för att publicera resultaten tidigare, togs beslutet att göra just detta.

Genom upps snabbningen skulle även arbetsprocessen bli bättre. Tidigare fanns det tillfällen då personalen var tvungen att hålla igång tre referensmånader samtidigt. Det tenderade att bli rörigt, inte bara för personalen, utan även för uppgiftslämnarna. Med en upps snabbning skulle den första skriftliga påminnelsen gällande månad t gå ut till företagen samtidigt som resultatet för månad t-1 publicerades. Man skulle alltså inte behöva jonglera med flera olika perioder samtidigt och arbetet skulle på så sätt hamna mer i fas och därmed skulle tid och resurser användas mer effektivt.

3 Syfte/Uppgift

Att tillgodose krav från Nationalräkenskaperna och Eurostat om att korta tiden mellan referenstidpunktens slutdatum och publiceringsdatum.

4 Utredning

För att kunna genomföra en upps snabbning var det nödvändigt att hela personalen var överens om att det skulle vara möjligt. Det krävdes förändringar i produktionsförutsättningarna för att attityden hos personalen skulle förändras. Detta skulle kunna åstadkommas med hjälp av tre olika åtgärder som tillsammans skulle kunna effektivisera produktionen.

De tre åtgärderna som togs var dels förenklade blanketter till de små företagen, som förväntades leda till minskat bortfall, och dels att ta i bruk ett mer effektivt granskningssystem, som skulle kunna leda till att tiden som lades på granskning kunde minskas. Dessutom beslöts att man skulle lägga särskild vikt vid insamling och granskning av vissa stora viktiga företag i undersökningen.

4.1 Förenklad blankett till små företag

Som ett resultat av genomlysningen infördes en ny förenklad blankett som sänds till små företag, det vill säga företag med färre än 50 anställda. På den förenklade blanketten efterfrågas endast företagets rapportperiod, driftsdagar samt leveransvärdet för månaden. I samband med detta beslöts även att de små företagen inte skulle få någon kvartals(lager-)blankett tillsänd.

4.2 Nytt granskningssystem

Ett nytt SAS-baserat maskinellt granskningssystem togs i bruk i maj 2001. Det har lett till att granskningsarbetet har effektiviserats, vilket frigjort resurser för annat arbete. Bland annat används denna tid till utökade kontakter med företag och ett intensifierat påminnelsearbete.

4.3 "Egna" företag

Även om man i en undersökning, totalt sett, fått in en tillfredställande andel svar så kan det finnas undersökningsenheter som på grund av sin storlek bedöms som nödvändiga för att resultaten ska kunna publiceras. Därför kategoriserades och valdes 20-25 företag ut och delades upp mellan ett antal personer i arbetsgruppen. Tanken var att en person skulle känna ett större ansvar för just "sitt" företag och därmed i högre utsträckning arbeta med att få in den blanketten i tid, och med korrekta uppgifter ifyllda.

5 Slutsatser

Efter att ha genomfört dessa förändringar ansåg sig personalen redo att publicera resultaten snabbare.

Införandet av ett maskinellt granskningssystem, som i genomsnitt sällar ut tio procent av de totalt cirka 2 000 inkomna blanketterna, har inneburit en lättnad inte bara arbetsmässigt utan även psykologiskt. Från att tidigare studerat varje enskild blanketts variabler, däribland många korrekta, vet granskaren idag exakt att vad han/hon ska leta efter och antalet blanketter⁵ är betydligt färre.

Den ändrade attityden till snabbare redovisning har därefter gjort det möjligt att snabba upp redovisningen ytterligare under 2003.

⁵ Med blankett menas i detta fall de stansade värdena som syns i VB-applikationen. Granskaren går alltså inte tillbaka till den ursprungliga pappersblanketten och studerar den, om inte granskningssystemet signalerat något som misstänks vara ett stansfel.

Det går att komma långt med en förändrad attityd och genom att helt enkelt ”bestämma sig” för att publicera x antal dagar tidigare, men det går inte att komma hur långt som helst. Det är sedan nödvändigt att se sig om efter alternativa åtgärder som till exempel skattningar med hjälp av registerdata eller andra mätmetoder.

6 Risker

I ett beslut att snabba upp publiceringen eller införa nya metoder finns det alltid en avvägning mellan tillförlitlighet, aktualitet och detaljrikedom. I och med att ”cut-offen” höjdes till 50 anställda försämrades inte bara skattningarna för de aktuella företagen utan även imputeringsunderlaget blev sämre. Det drabbade i första hand lagerstatistiken.

Ett maskinellt granskningssystem riktar granskarens uppmärksamhet på vissa feltyper. En risk här är naturligtvis att man lägger in ”fel” tester i systemet. Exempelvis så är det maskinella granskningssystemet utformat så att en stor förändring mellan månad_t och månad_{t-1} innebär en felsignalering. Dock tas ingen hänsyn till om företaget har *samma* värde mellan månaderna. Man kan ifrågasätta om det är korrekt. Bara för att ett företag inte visar någon förändring behöver det inte vara rätt. Detta är inte en uppfattning isolerad till II-programmet utan ett vanligt resonemang över hela verket.

Bilaga 14. Effektiv granskning

Martin Odencrants, AM/FS, Leif Norén, AM/FS och Annika Norlén, AM/FS

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken granskar idag inkomna uppgifter på tre olika sätt; förhandsgranskning av blanketter, mikrogranskning och makrogranskning. Den största tiden läggs i dagsläget på mikrogranskning, tillsammans med granskning av Konjunkturstatistik över vakanser lägger produktionsteamet cirka 35 procent av sin tid på just mikrogranskning. Makrogranskning sker i dagsläget av produktansvarig som också fungerar som stöd vid frågor i mikrogranskningen. Totalt läggs cirka 15 procent av den produktansvarigas tid på granskningsarbete.

Gränssättning för mikrogranskning av antalet anställda sker i dagsläget med HB-metoden (Hidiroglou-Berthelot-metoden). Mikrogranskning av anställda innebär att om antalet skiljer sig mot FDB:s uppgift om antal anställda så faller arbetsstället ut som ett fel och en återkontakt med uppgiftslämnaren måste tas. Man kan inom HB-metoden ha olika gränser beroende på hur stor felacceptans man har. Då det läggs en hel del tid på mikrogranskning, beslöts det att ett test skulle genomföras för att se hur stor påverkan dessa återkontakter fått på resultatet, det vill säga hur många utav arbetsställena som lämnat in fel uppgifter och därför rättat upp dem efter återkontakt. Detta test genomfördes på två kvartal, det som redovisas nedan är andra kvartalet 2003.

Tabell 1: Antal arbetsställen som fått felkod vid nya granskningsgränser

Privat/Offentlig	C=5	C=6	C=7	C=8	C=9	C=10	C=12
C=5	2119	1929	1765	1639	1553	1471	1368
C=6	2043	1853	1689	1563	1477	1395	1292
C=7	1979	1789	1625	1499	1413	1331	1228
C=8	1930	1740	1576	1450	1364	1282	1179
C=9	1888	1698	1534	1408	1322	1240	1137
C=10	1851	1661	1497	1371	1285	1203	1100
C=12	1804	1614	1450	1324	1238	1156	1053

I tabellen ovan kan man se att ju snävare gränser man har (lägre värden på C) desto fler arbetsställen får en felkod om att antalet anställda skiljer sig för mycket jämfört med registeruppgiften.

Tabell 2: Antal arbetsställen där anställda ändrats efter återkontakt

Privat/Offentlig	C=5	C=6	C=7	C=8	C=9	C=10	C=12
C=5	341	323	302	288	271	263	251
C=6	335	317	296	282	265	257	245
C=7	332	314	293	279	262	254	242
C=8	330	312	291	277	260	252	240
C=9	330	312	291	277	260	252	240
C=10	324	306	285	271	254	246	234
C=12	314	296	275	261	244	236	224

Tabell 2 visar hur många av de arbetsställen som fick en felkod som verkligen blev upprättade efter återkontakt med uppgiftslämnaren, det vill säga som hade lämnat in fel uppgifter.

Tabell 3: Andel upprättade arbetsställen i procent

Privat/Offentlig	C=5	C=6	C=7	C=8	C=9	C=10	C=12
C=5	16,1	16,7	17,1	17,6	17,5	17,9	18,3
C=6	16,4	17,1	17,5	18,0	17,9	18,4	19,0
C=7	16,8	17,6	18,0	18,6	18,5	19,1	19,7
C=8	17,1	17,9	18,5	19,1	19,1	19,7	20,4
C=9	17,5	18,4	19,0	19,7	19,7	20,3	21,1
C=10	17,5	18,4	19,0	19,8	19,8	20,4	21,3
C=12	17,4	18,3	19,0	19,7	19,7	20,4	21,3

Tabell 3 ovan visar hur stor andel av de arbetsställen som fick en felkod som blev upprättade efter återkontakt med uppgiftslämnaren. Som tabellen visar är det en liten skillnad i hur stor andel som blev upprättade mellan de snävaste och bredaste granskningsgränserna, detta även med tanke på hur mycket tid som läggs på mikrogranskning. När antalet fel jämförs mellan det snävaste och bredaste intervallet är skillnaden i antal fel 892 för andra kvartalet 2003. Vid samma jämförelse avseende antalet upprättade arbetsställen är skillnaderna avsevärt mindre, enbart ytterligare 117 arbetsställen blev upprättade vid den snävaste granskningsgränsen än vid den bredaste.

Resultat

I syfte att utreda förändringen av antalet anställda mellan den snävaste och bredaste gränsen har vi undersökt hur antalet anställda skiljer sig mellan det granskade och ogranskade materialet för de två alternativen.

Då vi jämför antalet anställda för de båda extremalternativen för kvartal två 2003 ser vi att skillnaden i antalet anställda mellan det ogranskade och det granskade materialet för det bredaste intervallet är 134 100. Skillnaden för det snävaste är 135 500. Motsvarande siffror för uppräknat material är 186 700 för det breda intervallet och 191 400 för det smala intervallet.

Resultatet ovan visar att de extra blanketter som granskas bidrar till en förhållandevis liten skillnad i antalet anställda mellan det granskade och ogranskade materialet för de två extremalternativen för de studerade kvartalet. Liknande resultat erhöles även på det andra kvartalet som studerades. Något som däremot inte testet visar är hur olika branscher påverkas av snäv eller bred granskningsgräns och detta måste utredas ytterligare innan man kan ändra gränserna i alltför stor utsträckning. Testet tar heller ingen hänsyn till de olika förklaringar som ges av kontaktpersonerna angående minskning/ökning av antalet anställda. Det är viktigt att vi får en bra förklaring till förändringar av antalet anställda annars blir det svårt att godkänna de inkomna uppgifterna som visar en minskning/ökning. Dessa kommentarer kan inte värderas utifrån testet ovan.

Bilaga 15. Uppsnabbning av utrikeshandelsstatistiken

Anders Engvall, ES/UH

1 Sammanfattning

Snabbstatistik av utrikeshandel med varor avser att mäta totala värdet av exporten och importen samt handelsnettot månadsvis. Resultat från snabbstatistiken publiceras månadsvis den 25:e i ett pressmeddelande och ett SM. Uppgifterna publiceras fördelade på EU-respektive icke EU-handel.

1.1 Rekommendationer

Metoden att använda sig av ett suburval från den ursprungliga undersökningen för att leverera snabb, men inte nödvändigtvis med bibehållen detaljeringsgrad, statistik kan med fördel studeras av andra produkter.

2 Inledning/Bakgrund

Snabbstatistiksystemet utvecklades 1994 och det första urvalet drogs i november 1994. Snabbstatistiken infördes i samband med att Intrastat ersatte tulldeklarationerna i EU-handel och det var inte längre möjligt att producera snabbstatistik direkt ur primärmaterialet främst med anledning av eftersläpning i inrapportering och granskning av uppgifter. Från och med augusti 1996 upphörde den särskilda datainsamlingen på en skyttelblankett mellan SCB och företagen. Principen är istället att företagen i urvalet respekterar sista svarsdatum och att SCB snabbhanterar de Intrastatrapporter som ingår i urvalet.

3 Syfte/Uppgift

Att möjliggöra publicering av den totala exporten och importen samt handelsnettot månadsvis inom 25 dagar efter referensmånadens slut.

4 Utredning

4.1 Urval

Alla Intrastatföretag delas in i 15 grupper för införsel och 11 grupper för utförsel med avseende på storleken på införsel- respektive utförselvärdet och osäkra/säkra uppgiftslämnare. I de mindre storleksklasserna dras ett urval medan de allra största företagsgrupperna totalundersöks. Ett nytt urval dras två gånger per år. Det sker i maj och i november. I dagsläget är 1 934 av totalt cirka 16 000 Intrastatföretag med i det senaste urvalet. Totalt undersöks 1 240 införsel- och 694 utförsel- företag varav 217 redovisar både utförsel och införsel. Antalet nya företag jämfört med föregående urval är 171 för införseln och 113 för utförseln.

Snabbstatistiken är en stratifierad urvalsundersökning där urvalen för införsel respektive utförsel dras oberoende av varandra. Som stratifieringsvariabel används företagens tolv månadersvärden. De strata som innehåller de största företagen med avseende på tolv månadersvärden totalundersöks, obundet slumpmässigt urval används i övriga strata. Antalet undersökta företag i de urvalsbaserade grupperna bestäms utifrån det uttalade precisionskravet på ± 500 mkr för populationstotalerna.

4.2 Bortfall

Antalet företag som inte kommit in den 19:e då sammanställningen börjar är cirka 400 (motsvarar cirka 20 procent). Alla bortfallsföretag kontaktas via telefon för påminnelse och inhämtande av svar per telefon eller fax. Efter detta påminnelsearbete är antalet bortfallsföretag cirka 200 (motsvarar cirka 10 procent). Inget svarsbortfall accepteras bland de största företagen (största storleksklass som totalundersöks). Om ett värde saknas här imputeras detta normalt med hjälp av svarande företag i storleksklassen.

Tabell 1: Bortfall i snabbstatistiken vissa månader 2002.

	Augusti		September		Oktober	
Antal företag i snabben	1934	100%	1934	100%	1934	100%
Bortfall efter maskinell och Manuell inläggning	410	21%	380	20%	450	23%
Bortfall efter telefonkontakt med företagen	190	10%	180	9%	170	9%

4.3 Precisionskrav

Urvalsstorleken ska vara tillräcklig för att uppfylla det uttalade precisionskravet på 500 mkr (+ eller -) för respektive populationstotal. Det innebär ett maximalt fel på handelsnetto på en miljard kronor. Detta gäller under förutsättning att svarsbortfallet är lågt och samtliga företag svarar i den största storleksklassen.

4.4 Revideringar

Den aktuella månaden samt en föregående månad är uppgifter från snabbstatistiksystemet. Tidigare månaders uppgifter ersätts med uppgifter från Intrastatsystemet. Revideringar görs i regel för de fem föregående månaderna. Normalt underskattar snabbstatistiken både total införsel och total utförsel. Däremot skattas handelsnettot relativt säkert. Storleken på revideringar på handelsnettot under det senaste halvåret varierar mellan 0 och 1 miljard kronor. Orsak till revideringar är framför allt mätfel, men även svarsbortfall och urvalsfel.

Tabell 2⁶: Jämförelser mellan Snabb- och Detaljstatistik. Export.

Export 2002	Snabb-1	Snabb-2	Detalj-1	Detalj nu	Diff snabb1-detalj nu	Diff snabb1-detalj 1
Januari	64,2	64,5	64,7	64,8	-0,6	-0,5
Februari	63,7	64,0	64,1	63,9	-0,2	-0,4
Mars	67,6	68,1	68,0	68,3	-0,7	-0,4
April	69,6	69,9	70,3	70,5	-0,9	-0,7
Maj	69,2	69,3	69,0	69,3	-0,1	0,2
Juni	65,4	65,2	65,4	66,4	-1,0	0
Juli	56,2	56,1	55,6	55,6	0,6	0,6
Augusti	56,2	56,5	57,7	57,8	-1,6	-1,5
September	66,4	66,7	66,6	67,0	-0,6	-0,2
Oktober	70,5	70,5	71,3	71,3	-0,8	-0,8

⁶ Beskrivning av tabellhuvudet

snabb-1 = de första import- och exportvärdena från snabbstatistiken
 snabb-2 = import- och exportvärden från snabbstatistiken - en månad senare
 detalj-1 = de första export- och importvärdena från detaljstatistiken
 detalj nu = de senaste import- och exportvärdena från detaljstatistiken

Tabell 3: Jämförelser mellan Snabb- och Detaljstatistik. Import.

Import 2002	Snabb-1	Snabb-2	Detalj-1	Detalj nudiff snabb1-detalj nu	Diff snabb1-detalj 1
Januari	51,7	52,1	51,7	52,6	-0,9
Februari	51,5	51,3	51,6	51,6	-0,1
Mars	54,8	55,5	55,9	56,3	-1,5
April	56,0	56,4	56,5	56,8	-0,8
Maj	52,0	52,2	52,2	52,5	-0,5
Juni	51,4	51,9	51,9	51,7	-0,3
Juli	44,8	45,6	45,3	45,4	-0,6
Augusti	49,0	49,3	49,5	49,6	-0,6
September	55,1	55,5	55,5	55,5	-0,4
Oktober	59,1	59,2	59,3	59,3	-0,2

Diagram 1: Jämförelse Snabb- och detaljstatistik, Intrastat och Extrastat. Export 2002.

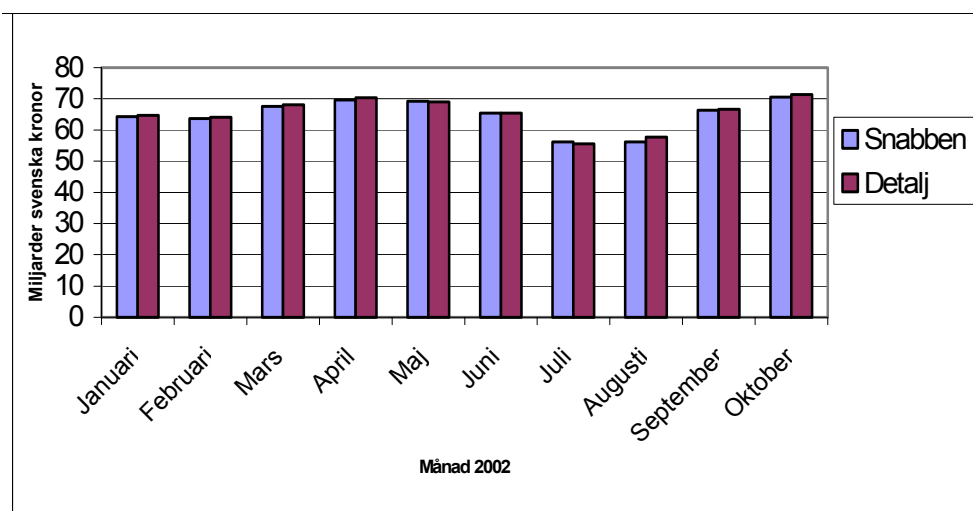
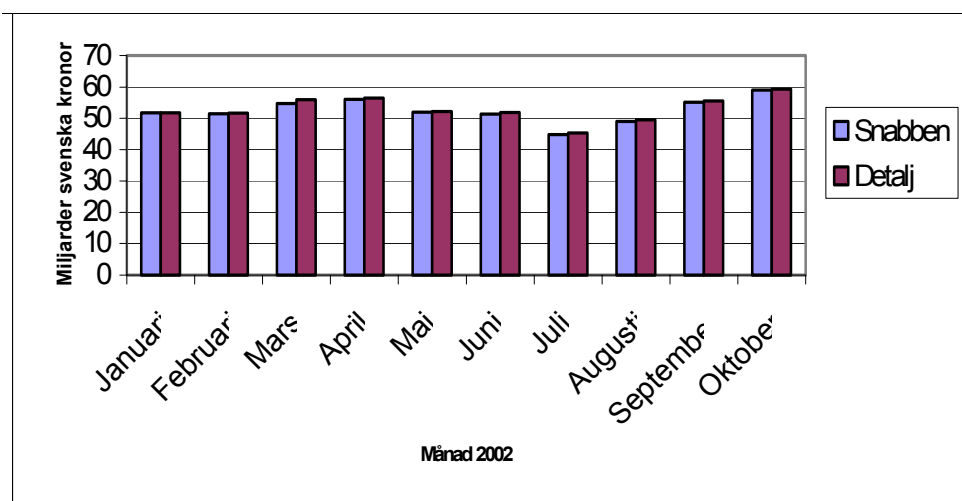

Diagram 2: Jämförelse Snabb- och detaljstatistik, Intrastat och Extrastat. Import 2002.

5 Slutsatser

Publiceringen av den detaljerade utrikeshandelsstatistiken sker 70 dagar efter mätperiodens slut. Att då kunna presentera en bra uppskattning på total nivå redan efter 25 dagar är både efterfrågat och uppskattat av statistikanvändarna. Handelsnettot ger en god bild av den totala exporten och importen trots den grövre indelningen⁷ som görs i snabben.

6 Risker

Uppgifterna som företagen lämnar till snabbstatistiken innehåller ofta fel. Värdet på total införsel respektive utförsel kan ligga på antingen för hög eller låg nivå. En del av felen upptäcks under kontrollarbetet före publiceringen men eftersom det är mycket liten tid för granskning är det ofrånkomligt att ett flertal fel rättas först senare när detaljerade uppgifter från företagen kommer in och granskas.

7 Resurser

Två snabbansvariga turas om och ansvarar för produktion och publicering av snabbstatistik varannan månad. Snabbbearbetningen startar cirka den 18:e och avslutas cirka den 25:e varje månad, det vill säga en veckas produktionstid. En snabbansvarig arbetar i stort sett heltid med snabben under den veckan. Dessutom ringer 8-10 personer och påminner företag och samlar in uppgifter via telefon och fax under cirka tre dagar varje månad.

⁷ Detaljstatistiken fördelas på *alla* länder. I snabben fördelar man på *EU-länder* och *Övriga länder*.

Bilaga 16. Sammanställning av metodstudier inom projektet Uppsnabbning av den ekonomiska korttidsstatistiken (2003)

Anders Holmberg, U/MET, Anders Engvall, ES/UH och Annika Norlén, AM/FS

Denna rapport är avsedd som en kompletterande bilaga till slutrapporten för det avdelningsövergripande projektet *Uppsnabbning av den ekonomiska korttidsstatistiken*. Rapporten sammanfattar och kommenterar några av de metodstudier som genomförts inom ramen för projektet.

Rapporten innehåller tre delar och studier gjorda på tre olika produkter, Utrikeshandeln med varor, Kortperiodisk sysselsättningsstatistik, privat sektor samt Konjunkturstatistik, löner, privat sektor.

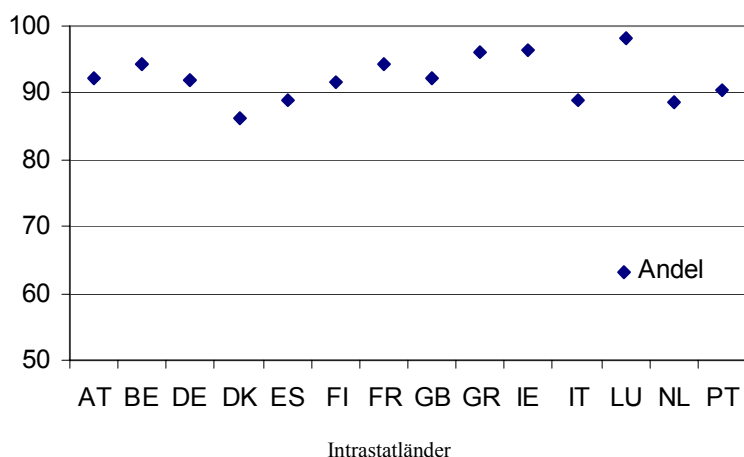
1 Utrikeshandelns snabbstatistik; studier av inkomna data vid tidigare stoppdatum.

För Utrikeshandelnsstatistiken med varor studerades under september 2003 det dagliga inflödet av rapporter över utrikeshandeln i augusti. Med början den 15:e september gjordes varje vardag ett utdrag från Intrastat över inflödet, dels i form av antal rapporterande företag och dels i form av totalt inrapporterat värde. Vid två tillfällen sparades även detaljuppgifter så att studier av inflödet nedbrutet på länder och varugrupp kunde göras. (i) Ett tidigt datum (den 19:e september) $t+19$. Detta stoppdatum bedömdes vara ett realistiskt stoppdatum i förhållande till nuvarande snabbstatistik om man även ska hinna med påminnelse- och granskningsarbete. (ii) Ett senare datum den 26:e som ligger nära det stopp för inläsning till detaljstatistiken som används. Utöver dessa två gjordes dessutom ett uttag av detaljuppgifter två månader senare (den 25 november). Det senare för att se hur stort datainflödet är efter inläsningsstoppet.

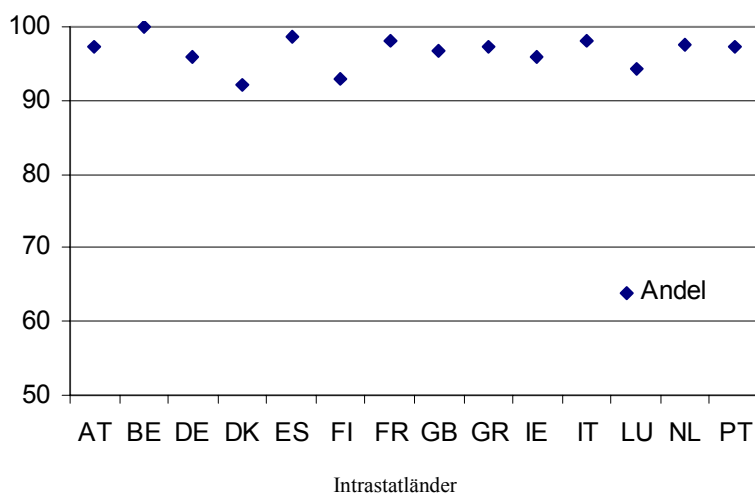
1.1 Jämförelser av inflödet mellan den 19:e och den 26:e

Ett enkelt sätt att studera inflödet för ett tidigt stoppdatum är att beräkna de inkomna värdena i relation till de värden som kommit in vid senare tidpunkter. Det vill säga en enkel beräkning av andelen inkommet värde vid ett visst datum. Allmänt gäller att inflödet av data är sämre för införsel än vad det är för utförsel. De uppgiftslämnarskyldiga införselföretagen är fler och i genomsnitt mindre än utförselföretagen. Figurerna 1a–1b nedan, visar värdet på inkomna rapporter den 19:e i relation till värdet den 26:e, fördelat efter land.

Figur 1a: Andel inkommet värde per flöde den 19/9 i procent i förhållande till värdet den 26/9, fördelat efter land. Införsel

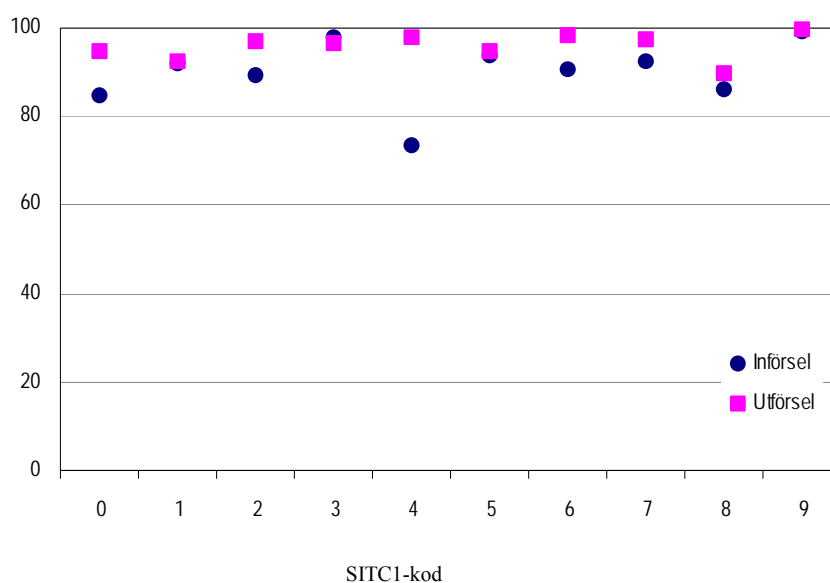

Figur 1b: Andel inkommet värde per flöde den 19/9 i procent i förhållande till värdet den 26/9, fördelat efter land. Utförsel

För utförseln har över 90 procent av värdet kommit in för alla länder, medan andelarna är lägre och variationen mellan länder är större för införseln. Lägsta inflödet är för Danmark där 86 procent av värdet inrapporterats.

Om man gör likadana jämförelser men redovisar inflödet per varukod, SITC1-nivå (Standard International Trade Code) visar Figur 2 att inflödet för de flesta varukoder är relativt högt. Undantaget är införseln för den värdemässigt jämförelsevis lilla varugruppen ”4” (Animaliska och vegetabiliska oljor och fetter). Där har 73 procent av värdet kommit in.

Figur 2: Andel inkommet värde per flöde den 19/9 i procent i förhållande till värdet den 26/9, fördelat efter SITC-1 kod.

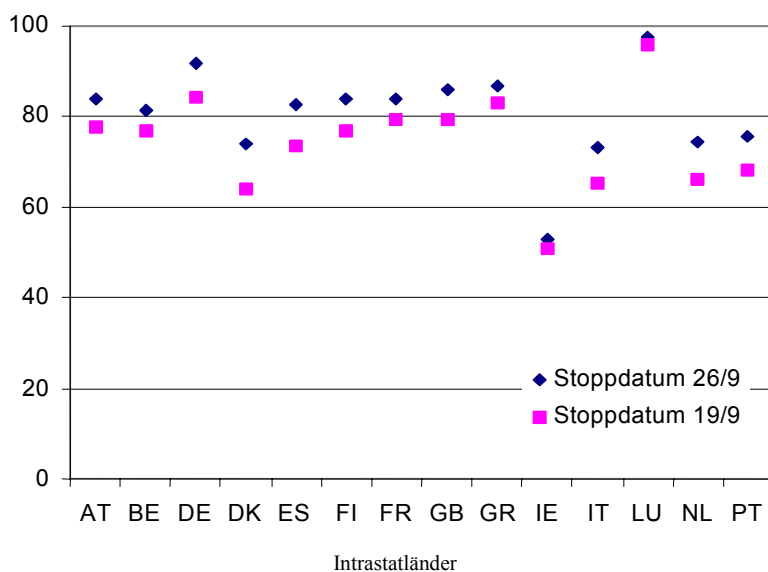
Eftersom den här studien endast innehåller data över inflödet för en enda månad, går det inte att dra alltför långtgående slutsatser. Men om inflödet ligger stabilt i samma storleksordning borde det gå att ta fram förhållandevis stabila förändringsskattningar med hjälp av data från ett tidigare stoppdatum. En tidigare studie visar att det är möjligt på aggregerad nivå, detta tyder på att det kan fungera godtagbart även för data nedbrutet på varukod eller land.

1.2 Jämförelser av inflödet t+19 och t+26 med inflödet den 25/11 (efter stoppdatum för detaljstatistiken).

Rapportinflödet till en viss månad till Intrastat fortsätter även efter det stoppdatum som satts. I detta avsnitt görs jämförelser mot de data som finns inrapporterade vid en tidpunkt efter detaljstatistikens stoppdatum. Det vill säga om tidpunkten t+19 är ett exempel på inflödes-situationen vid ett tidigt stoppdatum för snabbstatistik och t+26 ungefär är situationen som gäller vid detaljstatistikens stoppdatum, så representerar det senare datumet (25/11) hur Intrastatdata ser ut när man kan förvänta sig att ytterst få kompletteringar tillkommer.

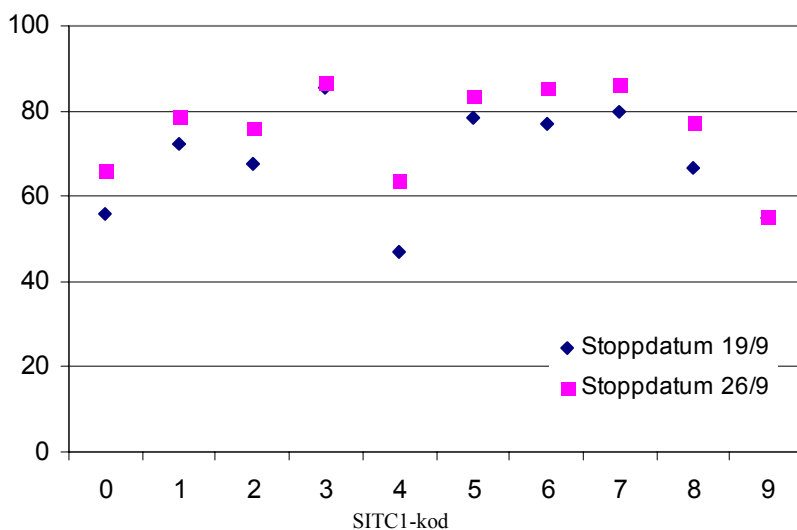
Precis som avsnittet ovan så har värdet på inflödet vid tidigare tidpunkter satts i relation till den senaste tidpunkten. Eftersom inflödet är högre för utförseln visar vi endast jämförelsetal för införsel nedbrutet på land och nedbrutet på SITC1-kod.

Figur 3. Andelen inkommet införselvärdet per stoppdatum i förhållande till inkommet värde den 25/11 fördelat på land.

I Figur 3 ser vi att andelen av värdet som kommit in varierar ganska mycket mellan olika länder och att andelarna ligger mellan 51 procent och 97 procent. Det kan alltså ske en betydande inrapportering efter stoppdatum. Liknande mönster får vi om vi fördelar inkommet värde på de olika SITC1-koderna som i Figur 4.

Figur 4: Andelen inkommet införselvärdet per stoppdatum i förhållande till inkommet värde den 25/11 fördelat på SITC1-kod.

Även när vi jämför mot den 25/11 så är det för SITC1-kod ”4” som andelen inrapporterat värde är lägst (47 procent). Den största andelen inrapporterat värde gäller för SITC1-kod ”3” som är Mineraliska bränslen och elström (85–87 procent). Figuren ovan ger en annan bild av inflödet. De låga andelarna i olika grupper påverkar kvaliteten både i detaljstatistiken och i snabbstatistik. Hur och hur mycket är svårt att utan vidare studier.

2 Fler publiceringsomgångar och tidigare stoppdatum i Kortperiodisk sysselsättningsstatistik, privat sektor (KSP)

Den kortperiodiska sysselsättningsstatistiken är en kvartalsundersökning som publicerar resultat cirka 45 dagar efter mätkvartalets utgång. Kravet från Eurostat är att en publicering skall ske efter 90+15 dagar, ett krav som diskuteras och kan komma att ändras till 45+15.

För att undersöka hur skattningen och förändringsskattningen påverkas vid om man bryter insamlingen tidigare i KS-undersökningen, gjordes ett test i två varianter. Förutsättningen för båda varianterna var att alla stora arbetsställen, med 99 anställda eller fler, kommit in minst en gång under kvartalet. För förändringsskattningen jämförs årets skattning med skattningen för motsvarande kvartal året innan.

I den första varianten togs skattningar fram för att se hur stor påverkan var om man bryter insamlingen en dag tidigare, två dagar tidigare och så vidare upp till tio dagar tidigare. Denna skattning jämfördes sedan med de släppta siffrorna motsvarande kvartal året innan och man kan då, se tabell 1, se hur förändringsskattningen ändras.

Tabell 1: Antal anställda i privat sektor vid tidigareläggning av publicering.

	Skattning		KI	Förändring		KI
10	2 551 857	±	21 144	-0,8	±	1,1
9	2 552 496	±	21 101	-0,8	±	1,1
8	2 552 110	±	20 980	-0,8	±	1,1
7	2 554 326	±	20 890	-0,7	±	1,1
6	2 554 792	±	20 803	-0,7	±	1,1
5	2 556 355	±	20 821	-0,6	±	1,1
4	2 557 758	±	20 796	-0,6	±	1,1
3	2 559 930	±	20 796	-0,5	±	1,1
2	2 560 168	±	20 700	-0,5	±	1,1
1	2 561 574	±	20 682	-0,4	±	1,1
Publicerade	2 562 367	±	20 539	-0,4	±	1,1

Förändringsskattningen är framtagen med motsvarande kvartal året innan

I den andra varianten jämförs skattningarna med med motsvarande kvartal året innan, men om man även i jämförelsekvartalet bryter en dag innan, två dagar innan och så vidare. Resultatet av detta visas i tabell 2 nedan.

Tabell 2. Antal anställda i privat sektor vid tidigareläggning av publicering.

	Skattning		KI	Förändring		KI
10	2 551 857	±	21 144	-0,3	±	1,1
9	2 552 496	±	21 101	-0,3	±	1,1
8	2 552 110	±	20 980	-0,4	±	1,1
7	2 554 326	±	20 890	-0,4	±	1,1
6	2 554 792	±	20 803	-0,4	±	1,1
5	2 556 355	±	20 821	-0,3	±	1,1
4	2 557 758	±	20 796	-0,3	±	1,1
3	2 559 930	±	20 796	-0,3	±	1,1
2	2 560 168	±	20 700	-0,3	±	1,1
1	2 561 574	±	20 682	-0,3	±	1,1
Publicerade	2 562 367	±	20 539	-0,4	±	1,1

2.1 Resultat

Av tabell 1 ovan kan man se att skattningarna underskattas mer ju tidigare man avbryter insamlingen. Detta gör att även förändringsskattningen, vid jämförelse med släppta siffror året innan, tenderar att lägre än vid publiceringstillfället. Vid en jämförelse av de nya skattningarna med nya skattningar året innan (tabell 2), om man även där har avbrutit insamlingen tidigare, visar det sig att förändringen inte skiljer sig nämnvärt från den publicerade uppgiften – dock underskattas fortfarande skattningen av antalet anställda.

Kan vi då ha fler publiceringsomgångar? Förutsättningen för detta test var att alla arbetsställen med fler än 99 anställda ska ha kommit in minst en gång, och det ska inte vara någon omöjlighet. Om vi väljer att bryta insamlingen tio arbetsdagar tidigare för hela kvartalet har ändå alla stora arbetsställen haft cirka 70 dagar på sig att skicka in den första månaden i kvartalet och det ska alla klara.

Något man dock måste ha i åtanke inför ovanstående resonemang är att det gäller totalen för privat sektor som testet är fokuserat på. Det verkar vara ok att använda förändringsskattningen om man jämför med en lika kort insamlingsperiod året innan, men nivån är underskattad. Vad som händer på finare branscher är inget tabellerna visar men där är det svårare att se något mönster i under- eller överskattningen.

Resultaten i tabellerna ovan kommer från andra kvartalet 2003 men testet är genomfört på ytterligare två kvartal som också de visar samma resultat.

3 Avkortad mätperiod i Kortperiodisk sysselsättningsstatistik, privat sektor (KSP)

Med avkortad eller annan mätperiod menas här att man för en given referensperiod medvetet väljer att utnyttja statistikuppgifter från en mätperiod som inte täcker in hela referensperioden. Förslagsvis, att man för ett kvartal använder insamlade uppgifter för kvartalets två första månader och sedan utnyttjar ett modellförfarande för att uppskatta en siffra för hela kvartalet. Eller att man för månadsstatistik låter uppgiftslämnarna lämna uppskattningar för till exempel sista veckan i en månad. På så sätt kan man tidigarelägga sista insändningsdag.

Studierna av avkortad mätperiod vi presenterar här är mycket preliminära och grova. Syftet är inte att hitta en ersättningsmetod inom KSP, utan enbart att illustrera olika principer samt testa hur känsligt ett datamaterial kan vara för dessa metoder.

Om man behåller statistikdefinitionen, det vill säga att den publicerade statistiken ska vara giltig för en speciell referensperiod, behöver man veta vilka effekter den avkortade mätperioden har jämfört med om mätningar görs för hela referensperioden. Den uppskattning/förenkling som metodiken med avkortad mätperiod innebär, kräver att man använder antaganden samt att man vet hur stor osäkerhet som finns i dessa antaganden. Ett sätt att uppskatta den osäkerheten är naturligtvis att successivt jämföra de resultat som metoden ger med resultat som man får om man inte använder en avkortad mätperiod. Det vill säga man kan se användning av avkortade mätperioder som en del i ett system av flera publiceringsomgångar. Avkortad mätperiod har testats på historiska data i KSP med tre relativt sofistikerade metoder. Överväger man avkortade mätperioder krävs det metodutveckling inom den aktuella statistikprodukten. Det är också viktigt att man kan följa upp metodens kvalitet med data baserade på hela mätperioden. Den bias som metoden högst sannolikt medför måste vara kontrollerbar och uppföljningsbar.

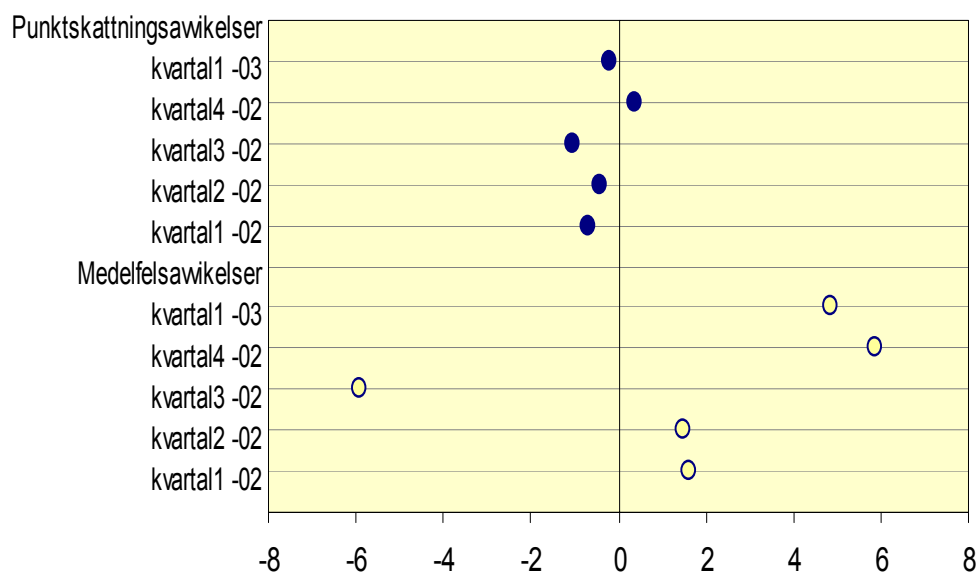
3.1 Tre studier av avkortade mätperioder på KSP

I KSP har man sedan en tid systematiskt sparat datafiler med varje månads inkomna svar för olika nyckeltidpunkter i produktionsprocessen. Det möjliggör att det går att studera vad som händer med kvartalsskattningarna om man kortar av mätningen av den tredje månaden i ett kvartalet. Tre olika metoder för att behandla den tredje månaden har studerats och de har jämförts mot de kvartalsskattningar man får om man använder de underliggande data som låg till grund vid publicering. Samtliga skattningar avser variabeln *antal anställda* och totalen samt totaler på branschnivå för denna skattas med hjälp av π estimatorn.

3.1.1 Metod 1 (Tredje månadens insamling ofullständig)

För första metoden räknar man fram kvartalsskattningar när insamlingen och bearbetningen för månad 2 är avslutad och innan telefonpåminnelser börjar för månad 3. Den tredje månadens data är alltså inte fullständigt granskat och innehåller större bortfall. Jämför man de skattningar man får för kvartalet varken granskat eller fullständigt. Figur 5 illustrerar hur skattningarna för 'Totalt antal anställda' blir med denna uppsnabbade (cirka 14 dagar) variant blev jämfört med skattningar som beräknats på 'fullständiga' data.

Figur 5: Procentuell avvikelse mellan preliminära och definitiva kvartalsskattningar av totalt antal anställda i KSP, kvartal1 2002 – kvartal 1 2003, punkt- och medelfelskattningar.

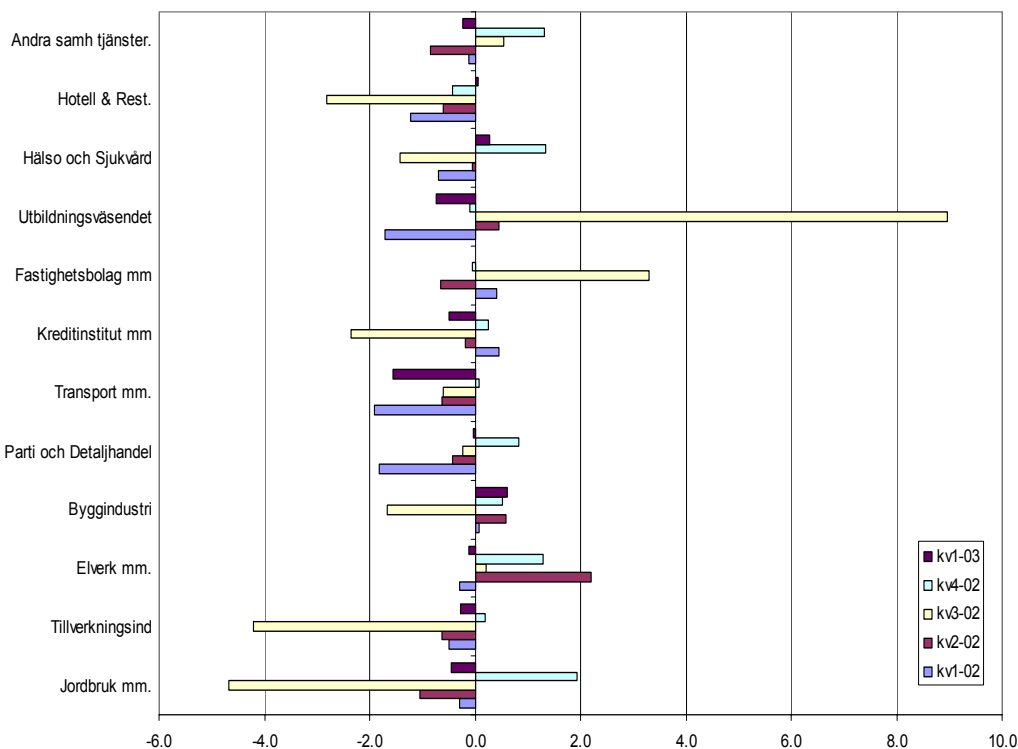

I fyra av de fem studerade kvartalen blir punktskattningarna för den avkortade (preliminära) mätperioden lägre än vad motsvarande skattning baserat på definitiva data blir. I genomsnitt över de fem kvartalen är den procentuella skillnaden -0.4 procent. Det svarar i absoluta tal mot cirka 10 000 anställda (om man räknar med att det totalt finns 2,5 miljoner). När det gäller medelfelsskattningarna kan man (på grund av den lägre svarsfrekvensen) förvänta sig ett högre medelfel när man använder preliminära data. Så är också fallet i fyra av de fem kvartalen. I genomsnitt blir medelfelsskattningarna cirka 1,6 procent större (ungefär 39 000 anställda). Undantar man det förbryllande resultatet för tredje kvartalet 2002 blir medelfelsskattningarna cirka 3,4 procent större för den preliminära statistiken.

Frågan man bör utreda vidare innan man vidareutvecklar en metod som den här, är om dessa skillnader är ett acceptabelt pris för 14 dagars uppsnabbning av statistiken för totalt antal anställda?

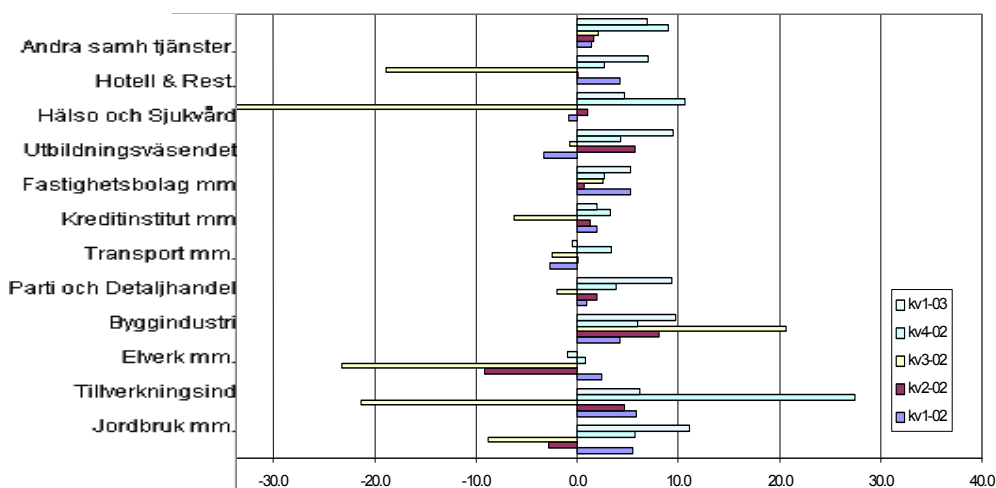
De till synes små skillnaderna på aggregerad nivå blir relativt sett betydligt större om man bryter ner statistiken på branschnivå. För punkt- respektive medelfelsskattningar illustreras detta i Figur 6–7.

Figur 6: Procentuell avvikelse mellan preliminära och definitiva punktskattningar av totalt antal anställda i KSP, efter bransch och kvartal.

Något mönster för vissa branscher är inte lätt att se. Möjligen kan man ana att de preliminära skattningarna för Hotell & Restaurangbranschen samt Transport mm. har en tendens att bli lägre än de definitiva skattningarna.

Figur 7: Procentuell avvikelse mellan preliminära och definitiva medleffelskattningar av totalt antal anställda i KSP, efter bransch och kvartal.

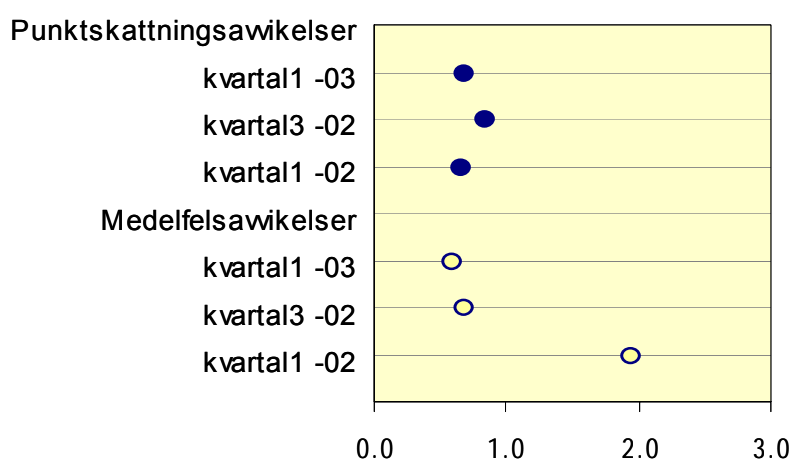
	Jordbruk mm.	Tillverkningsind.	Elverk mm.	Byggindustri	Parti och Detaljhandel	Transport mm.	Kreditinstitut mm.	Fastighetsbolag mm.	Utbildningsväsendet	Hälsa och Sjukvård	Hotell & Rest.	Andra samh tjänster.
□ kv1-03	11.1	6.2	-0.9	9.8	9.4	-0.5	2.0	5.3	9.4	4.7	7.0	6.9
□ kv4-02	5.7	27.4	0.8	6.0	3.9	3.4	3.3	2.7	4.4	10.7	2.7	9.1
□ kv3-02	-8.8	-21.3	-23.3	20.7	-2.0	-2.4	-6.2	2.6	-0.7	-33.7	-18.8	2.1
■ kv2-02	-2.8	4.7	-9.2	8.2	1.9	0.1	1.3	0.7	5.7	1.0	0.1	1.7
■ kv1-02	5.5	5.9	2.4	4.3	0.9	-2.7	1.9	5.3	-3.3	-0.9	4.2	1.4

För de flesta branscher innebär de preliminära skattningarna som väntat högre medelfelskattningar. De största relativa avvikelserna förekommer i Tillverknings- och byggindustrin. För kvartal 2 och kvartal 3 2002 blir en del medelfelskattningar lägre för den preliminära statistiken.

3.1.2 Metod 2 (Tredje månadens data massimputerad)

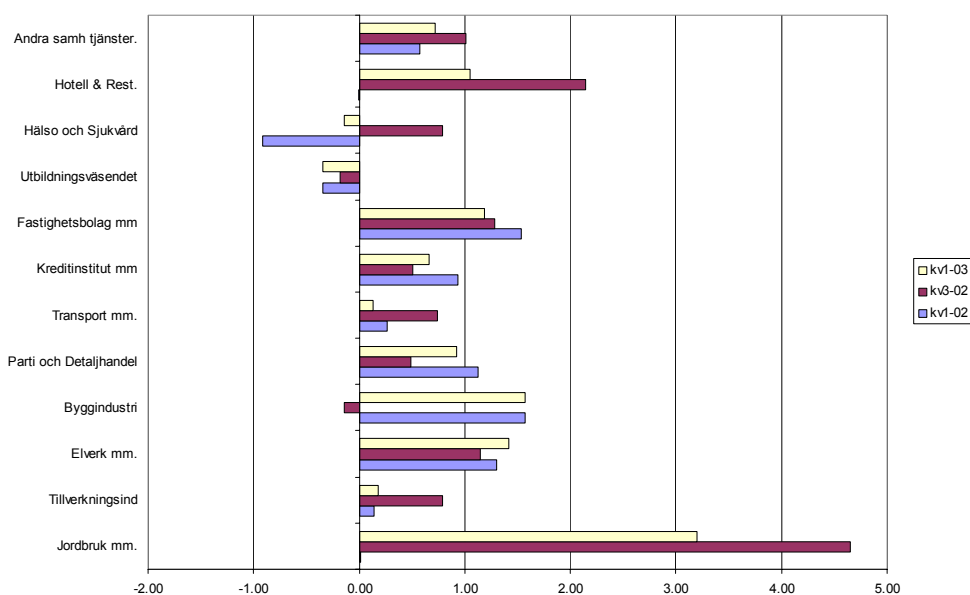
Den andra metoden med avkortad mätperiod där testberäkningar gjorts innehåller inga mätvärden alls från kvartalets tredje månad. Istället används och imputeras mätvärdena från den tredje månaden i föregående kvartal. På grund av att nya urval dras vartannat kvartal har beräkningarna gjorts för endast tre av kvartalen, de kvartal då tredjemånadsföretagen är de samma i två på varandra följande kvartal. Uppsnabbningseffekten med denna metod blir ungefär 25 dagar. Figur 8 visar en jämförelse för skattningar av totalt antal anställda med denna metod och skattningar baserade på den definitiva statistiken.

Figur 8: Procentuell avvikelse mellan preliminära (Metod 2) och definitiva kvartalskattningar av totalt antal anställda i KSP, kvartal1 och kvartal 3 2002 samt kvartal 1 2003, punkt- och medelfelsskattningar.

För alla de tre jämförda kvartalen är skattningarna baserade på avkortad mätperiod högre än skattningarna baserade på definitiva data. Det gäller både punkt- och medelfelskattningarna. I genomsnitt över de undersökta kvartalen är punkt- och medelfelskattningarna 0.7 procent högre och det skattade medelfelet är 1.1 procent högre. I antal personer innebär detta ungefär 17 500 fler anställda och ett cirka 27 500 personer större medelfel. Det är visserligen bara tre kvartalsobservationer men de tecken på bias som metoden uppvisar är inte överraskande. Oavsett vilka imputeringsmetoder som används finns alltid risken för bias, för att metoden ska vara intressant behöver man kunna bedöma biasens storlek och tecken. Det krävs då betydligt fler observationer och djupare analyser än de som gjorts här. I Figur 9 kan man emellertid notera tendenser till ett branschvist mönster. För nästan alla branscher så har avvikelserna mellan skattningarna samma tecken för de tre kvartalen.

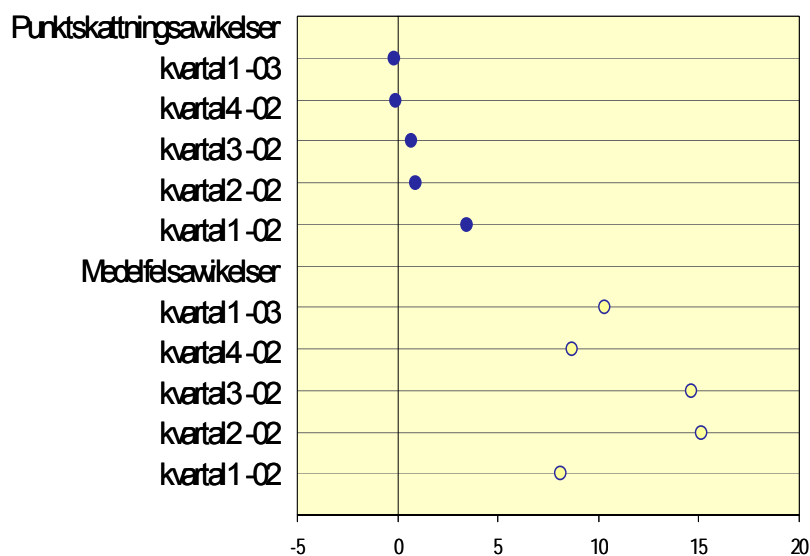
Figur 9: Procentuell avvikelse mellan preliminära (metod 2) och definitiva punktskattningar av totalt antal anställda i KSP, efter bransch och kvartal.

3.1.3 Metod 3 (Skattningar baserade enbart på kvartalets två första månader)

Om man låter kvartalsstatistiken bygga enbart på mätningar gjorda under ett kvartals två första månader, får man ytterligare ett exempel på avkortad mätperiod. Det påminner om metod 2 ovan men man skulle kunna uppnå ytterligare några dagars upps snabbning i KSP. Jämfört med nuvarande metod är en uppskattning att statistiken skulle snabbas upp en månad (eller ungefär 30 dagar).

Figur 10: Procentuell avvikelse mellan preliminära (Metod 3) och definitiva kvartalsskattningar av totalt antal anställda i KSP, kvartal1 200och kvartal 3 2002 samt kvartal 1 2003, punkt- och medelfelsskattningar.

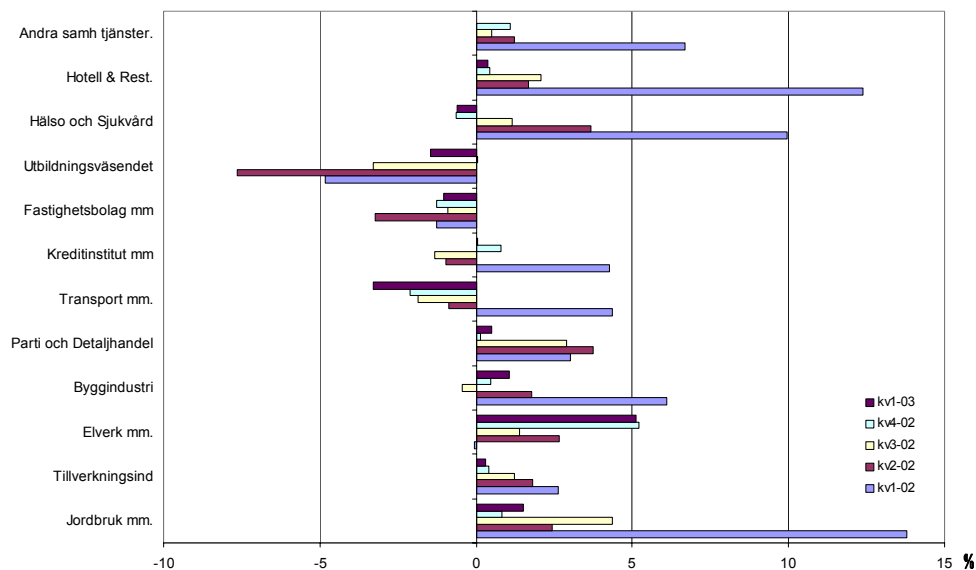

I Figur 10 ser vi att avvikelserna från de definitiva skattningarna är betydligt mindre med denna metod än de är med metod 2. För de fem kvartalen förekommer det både lägre och högre skattningar och den genomsnittliga avvikelsen är 0.9 procent (cirka 22 500 personer). Urvalet i KSP data blir lägre om endast två månader tas med så medelfelet med denna metod blir naturligtvis högre. Skattningarna för dessa data ger i genomsnitt 11.4 procent högre

medelfel (motsvarande cirka 275 000 personer). Detta är något man kan åtgärda genom att göra om urvalsdesignen.

Bryter man ner statistiken på branschnivå finns det tecken på systematiska skillnader inom branscher (se Figur 11). Utbildningsväsendet, Fastighetsbolag mm. och Transport mm., är branscher där 'två-månaders' skattningen blir lägre än den definitiva. För Hälso- och sjukvård samt Kreditinstitut får man både lägre och högre tvåmånadersskattningar medan det övriga sju branscher tycks som om tvåmånadersskattningarna blir högre.

Figur 11: Procentuell avvikelse mellan preliminära (metod 3) och definitiva punkt-skattningar av totalt antal anställda i KSP, efter bransch och kvartal.

Om man kan hitta förklaringar till detta så är det inte omöjligt att metoden går att förfinas och användas till att göra acceptabel snabbstatistik. En studie som kan vara intressant att göra är att se hur avkortad mätperiod fungerar för förändringsskattningar. Det vill säga om målparametern är förändringstal mellan kvartal. Kan man skatta denna med hjälp av förändringen mellan resp. kvartals första två månader?

Bilaga 17. Rapport från Statistikcentralen, 9-10 juni 2003

Helena Fredin, ES/II, Anders Holmberg, U/MET och Jenny Karlsson, AM/KL

1	Inledning	69
2	Sammanfattning	70
3	Variabelbeskrivning	71
3.1	<i>Industrial output prices index (PPI)</i>	71
3.1.1	Aktualitet.....	71
3.1.2	Vad gör undersökningen snabb?	71
3.1.3	Kort om undersökningen.....	71
3.2	<i>Wages and salaries</i>	71
3.2.1	Aktualitet.....	71
3.2.2	Vad gör undersökningen snabb?	71
3.2.3	Kort om undersökningen.....	71
3.2.4	Undersökningen	72
3.3	<i>Hours worked and employment</i>	73
3.4	<i>Labour Force Survey</i>	73
3.5	<i>Volymindex för industriproduktionen</i>	73
3.5.1	Aktualitet.....	73
3.5.2	Vad gör undersökningen snabb?	73
3.5.3	Kort om undersökningen.....	73
3.5.4	Negativa aspekter för kvaliteten i Finlands undersökning.....	74
3.5.5	Undersökningen	74
3.5.6	Tidtabell	74
3.6	<i>Orderingång till industrin</i>	75
3.6.1	Aktualitet.....	75
3.6.2	Vad gör undersökningen snabb?	75
3.6.3	Kort om undersökningen.....	75
3.6.4	Negativa aspekter för kvaliteten i Finlands undersökning.....	75
3.7	<i>Construction new orders</i>	76
3.7.1	Aktualitet.....	76
3.7.2	Vad gör undersökningen snabb?	76
3.7.3	Kort om undersökningen.....	76
3.7.4	Negativa aspekter för kvaliteten i Finlands undersökning.....	76
3.8	<i>External trade statistics</i>	76
3.8.1	Aktualitet.....	76
3.8.2	Vad gör undersökningen snabb?	76
3.8.3	Kort om undersökningen.....	76
4	Organisation	77
5	Elektronisk datainsamling	77
5.1	<i>Internetbaserad datainsamling</i>	77
5.2	<i>Mass emailer</i>	78
5.3	<i>Positiva erfarenheter i Finland</i>	78

1 Inledning

Finland valdes ut för studiebesök, eftersom de snabbt levererar de uppgifter som Eurostat efterfrågar. Kontaktperson i Finland var Anita Heinonen som representerar Finland i den Eurostatgrupp som arbetar med implementering av Council Regulation 1165/98.

Helena Fredin, Anders Holmberg och Jenny Karlsson besökte Statistikcentralen i Helsingfors den 9-10 juni.

Följande personer presenterade de olika metoderna för short-term business statistics:

Ikka Hyppönen	Presentation av Statistikcentralen
Anita Heinonen	Allmänt om indikatorerna
Kari Rautio	Industrial Production
Ville Koskinen, Saara Roine	Turnover och Wages and Salaries
Aki Savolainen	Industrial New Orders
Rami Peltola	Demonstration av webformulär
Jukka Oikarinen	Construction New Orders
Päivi Keinänen	Hours worked and employment
Karo Nuortila	External Trade
Jari Harjunpää	Output prices

Dessutom presenterade Helena Fredin den svenska metoden för Industrial New Orders.

2 Sammanfattning

Statistikcentralen är en av fyra statistikmyndigheter inom den finska statsmakten och organisationen liknar den svenska. Den finska statistikcentralen levererar ett flertal av EU-indikatorerna till Eurostat snabbt.

Enligt statistiklagen ska uppgifter som redan samlats in i något annat sammanhang eller för något annat ändamål i första hand alltid användas. Direkt insamling används bara om uppgifter inte finns att tillgå på annat sätt. Detta innebär att -94 procent av alla uppgifter fås via redan existerande administrativa register, vilket innebär vid en internationell jämförelse att Finlands bruk av administrativa material i statistikproduktionen är i toppnivå i världen. Övrigt primärmaterial samlas in med Statistikcentralens egna direkta insamlingar, exempelvis besöks- och telefonintervjuer, postenkäter eller som elektronisk insamling. Statistikcentralen använder utnyttjar även data från kommersiella källor.

Genom elektronisk insamling strävar Finland efter att lätta på uppgiftslämnarbördan. Andra anledningar till insamling på elektronisk väg är upps snabbning och rationalisering av datainsamlingen och minskat bortfall. För de flesta undersökningarna som samlas in via Internet är gränssnittet lika, eftersom en standardiserad design underlättar för uppgiftslämnarna. Vid en utvärdering av Web-insamlingen i Finland angav företagen att de upplevde att uppgiftslämnarbördan har minskat märkbart. Dessutom har den manuella databehandlingen minskat med cirka 50 procent och kvalitén på uppgifterna ökat. Dessutom har inflödet vid tiden för sista svarsdatum ökat sedan det elektroniska systemet togs i bruk. I samband med uppgiftslämmandet via Internet får det svarande företaget en återrapport i form av statistikinformation om utvecklingen i den egna näringsgrenen, vilket ökar incitamenten att lämna de efterfrågade uppgifterna.

Ett införande av ett elektroniskt system, motsvarande det i Finland, borde medföra vinster när det gäller snabbhet.

Nästan alla STS-indikatorer rapporteras enbart som ett index. Av de indikatorer tas upp i den här rapporten, rapporteras absoluta nivåer endast för de indikatorer som kommer från Arbetskraftsundersökningen och Utrikeshandeln.

I övrigt är det svårt att peka på några upps snabbningsåtgärder som är genomgående för samtliga produkter. Valet att i första hand alltid använda administrativa källor vid statistikframställning innebär att de levererade EU-indikatorerna i många fall blir svåra att jämföra med motsvarande svenska indikatorer.

3 Variabelbeskrivning

3.1 Industrial output prices index (PPI)

3.1.1 Aktualitet

Indextal publiceras 17 dagar efter en referensmånads slut. Det är fastbas Laspeyres-index för produktionspriser, exportpriser, priser på produkter för hemmamarknaden och importpriser. Viss skillnad i detaljeringsgrad råder mellan vad som publiceras i Finland och vad som skickas till Eurostat.

3.1.2 Vad gör undersökningen snabb?

Data samlas in av Statistikcentralen via ett urval av företag som kompletteras med material från det finska tullverket. För närvarande sker insamlingen med postenkät men från och med 2004 ska ett webbformulär användas. Urvalet följer tre huvudsteg: (i) Först dras ett urval av varugrupper (enligt nomenklatur) med urvalssannolikheter proportionella mot deras värde. (ii) Därefter väljs företag/producenter ut, även de slumpmässigt med sannolikheter proportionella mot deras betydelse. (iii) Slutligen väljs varor ut i samarbete med uppgiftslämnarna.

3.1.3 Kort om undersökningen

- Rapportering till undersökningen är obligatorisk.
- En nedre cut-off gräns används, företag med en omsättning mindre än 170 000 euro/år undantas.
- Den vägda svarsandelen per månad är över 90 procent av värdet
- Alla produkter/företag rapporterar inte varje månad (efter överenskommelse med Statistikcentralen)
- Prisuppgifterna som används är priser vid leverans, priser vid fakturering eller betalning den 15:e varje månad. I exceptionella fall används ett månatligt genomsnitt.

3.2 Wages and salaries

Industrial wages and salaries, Construction wages and salaries

3.2.1 Aktualitet

Uppgifterna publiceras 1,5 månader efter referensperiod, och levereras till STS samtidigt.

3.2.2 Vad gör undersökningen snabb?

- Undersökningen bygger på administrativa källor kompletterade med löneuppgifter från en månatlig undersökning om omsättningsstatistik. Cirka 3 procent av företagen i omsättningsundersökningen fördelas efter aktivitet och erhåller en extra fråga om löner.
- Skattemyndigheten leverar uppgifter månadsvis till Statistics Finland. Statistics Finland får uppgifterna cirka fyra veckor efter referensperiodens slut.
- Uppgiftslämnarplikt
- Statistics Finland har rätt att skicka ut vite, men använder sig inte av det i dagsläget.
- Uppgifterna kompletteras successivt i fem månader. Därefter blir uppgifterna definitiva.
- Inga lönenivåer redovisas, utan endast en årlig förändringsskattning som bygger på skillnaden mellan periodernas lönesummor.

3.2.3 Kort om undersökningen

Varje månad levereras uppgifter från Skattemyndigheten till Statistics Finland. Leveransen innehåller lönesummor och inkluderar alla företag som regelbundet betalar ut löner till två eller flera anställda eller till minst sex personer samtidigt vid ett tillfälle. Arbetsgivare som inte betalar ut löner regelbundet är endast skyldiga att rapportera till skattemyndigheten på årsbasis och kan därför inte användas i månadsstatistiken. Den första leveransen innehåller

70-95 procent av den totala lönesumman. Bakgrundsinformation erhålls från Företagsregistret.

3.2.4 Undersökningen

	Finland	Sverige
Uppgiftsplikt	Ja	Ja
Urvalsram		Företagsregister
Frågeformulär	Nej. Uppgifterna samlas in via administrativa källor.	Standardenkät – AM/KLP - som samlar in variablerna utbetald lön, överenskommen lön, rörliga tillägg, övertidstillägg, arbetade timmar, avtalade timmar, övertidstimmar, retroaktiv lön, rörliga tillägg avseende tidigare perioder, sjuklön och antal anställda uppdelat på timavlönade arbetare, månadsavlönade arbetare och tjänstemän.
Täckta näringsgrenar	Alla, dock med lägre täckningsgrad inom jordbrukssektorn	Sektion C-O
Cut-off	Ej ftg < 2 persons, och endast regelbundet/fast anställda.	Ej ftg<5 anställda
Rapportenhet	Juridisk enhet	Juridisk enhet
Observationsenhet	Juridisk enhet, några KAUs (Kind of Activity Units)	Företag inom tjänstnäringarna (E-O) Arbetsställen inom industrin (C+D)
Referensperiod	Kalendermånad	Kalendermånad
Insamlingsmedium	Administrativa källor	Postenkät
Urvalstorlek	Totalurval	Ca 8000 företagsenheter vilket motsvarar cirka 11 500 observationsenheter.
Urvalsramens storlek	100 000 JE (KAU data för 50 av 2 000 enheter i omsättningsundersökningen.)	
Svarsfrekvens vid publicering	70–90 % av enheterna kommer in vid första dataleveransen.	Ca 92 %
Första publicering	Ca 45 dagar	Ca 9 veckor
Definitiva publicering	5 månader efter första publiceringen	12 månader efter första publiceringen, eftersom hänsyn tas till retroaktiva löner som hänförs till rätt månad.

3.3 Hours worked and employment

Vid studiebesöket i Finland fick vi en genomgång av indikatorerna arbetade timmar och antal anställda, som samlas in via den finska arbetskraftsundersökningen, Finnish Labour Force Survey, LFS.

I Sverige samlas dessa indikatorer in via de kortperiodiska undersökningarna Konjunkturstatistik, löner för privat sektor (arbetade timmar) och Kortperiodisk sysselsättningsstatistik (antal anställda), därför är en jämförelse mellan undersökningarna inte möjlig.

3.4 Labour Force Survey

Undersökningen startade 1959 som en månatlig undersökning. Urvalet dras två gånger om året från registret över totalbefolkningen. Cirka 12 000 personer mellan 15-74 år deltar varje månad i undersökningen. Samma person intervjuas fem gånger under en 15-månadersperiod. 170 intervjuare samlar in informationen via telefon. Bortfallet ligger runt fjorton procent.

Den tillfrågade personen uppger vilket företag de är anställda på. Utifrån detta kodas sedan bransch med hjälp av företagsregistret.

Arbetade timmar definieras som antalet faktiskt arbetade timmar inklusive betald och obetald övertid.

3.5 Volymindex för industriproduktionen

3.5.1 Aktualitet

Preliminära industriproduktionsindex publiceras 30 dagar efter referensmånadens slut. Uppgifterna sänds till Eurostat samtidigt. Det definitiva månadsindexet tar man fram efter att den preliminära indexserien justerats enligt den årliga Prodcorn-undersökningen. Det sker cirka 1,5 år efter referensårets slut.

3.5.2 Vad gör undersökningen snabb?

Undersökningen är obligatorisk. Vid första publiceringen är bortfallet så lågt som en procent. Ansvariga producenter i Finland förklarar detta med att eftersom företagen har relativt stora frihetsgrader när det gäller att fylla i blanketten så upplevs den som tämligen enkel. Företagen är själva med och väljer ut vilka varor som ska utgöra representantvaror. Indikatorerna är till största delen baserad på volymuppgifter, det vill säga kvantiteter som Statistikcentralen har bedömt som enklare och snabbare för uppgiftslämnarna att lämna jämfört med uppgifter om värden.

3.5.3 Kort om undersökningen

Källan är en postenkät som varje månad sänds ut till cirka 1 100 arbetsställen med minst 20 anställda. Därutöver får man data från branschorganisationer för ungefär 200 arbetsställen. På blanketten efterfrågas produktionsvolymerna av de viktigaste förnödenheter varje arbetsställe producerar. Om ett arbetsställe inte kan lämna volymuppgifter av de producerande varorna får de istället lämna uppgifter om ersättande variabler, det vill säga om förbrukad energi eller förbrukade råvaror. Inom vissa näringsgrenar används också uppgifter om produktionsvärde som deflateras med producentprisindex.

Frågeformulären sänds ut i slutet av referensmånaden och ska återsändas till Statistikcentralen senast den 15:e i månaden efter. Insamlingen avbryts två dagar före publicering av den preliminära serien. Ej inkomna uppgiftslämnare påminns per post i första steget och per telefon om uppgifter fortfarande ej inkommit.

Det månatliga volymindexet beräknas som ett vägt medelvärde av produktionsvolymerna. Ett volymindex beräknas för varje arbetsställe. Då alla index för de arbetsställen som hör till samma näringsgren sammanvägs får man indexet på 5-siffernivå. Därefter vägs indexet för

den finaste näringsgrensnivån med de senaste tillgängliga förädlingsvärdena och därmed får man indexet för de högsta näringsgrensnivåerna.

3.5.4 Negativa aspekter för kvaliteten i Finlands undersökning

På Statistikcentralen är man medvetna om att det finns en del problem med det sätt de samlar in uppgifter. Till exempel så är 80 procent av data volymuppgifter, 15 procent är värdeuppgifter (deflaterade med prisindex) och 5 procent är ersättande uppgifter. Andra datauppgifter än värdeuppgifter försämrar tillförlitligheten. Volymuppgifternas tillförlitlighet påverkas av kvalitetsförändringar i de varor som producerats och som inte kan beaktas i indexberäkningen.

Dessutom bör det faktum att man valt ut vissa representantvaror kunna innebära en del problem. Om man på ett företag successivt minskar på tillverkningen av en viss representantvara till förmån för en ny vara så är risken stor att man fortsätter att rapportera den minskade tillverkningen av representantvaran, fast den totala produktionen varit oförändrad.

3.5.5 Undersökningen

	Finland	Sverige
Uppgiftsplikt	Ja	Ja
Urvalsram	Företagsregister	Företagsregister
Frågeformulär	Standard enkät- som samlar in uppgifter om produktionsvolym i första hand, men även om energiförbrukning, råvaruförbrukning och produktionsvärde i vissa fall.	Enkät som samlar in uppgifter om produktion, order och leveranser (omsättning från industriella verksamheten) varje månad. Variablerna leveranser och order är nedbrutna på total, export och hemmamarknad.
Täckta näringsgrenar	Sektion C-E	Sektion C-E
Cut-off	Ej ftg < 20 anst	Ej ftg <10 anst
Rapportenhet	Arbetsställe	Företag eller verksamhetsenhet.
Observationsenhet	Arbetsställe	Företag eller verksamhetsenhet.
Referensperiod	Kalendermånad	Kalendermånad
Insamlingsmedium	Postenkät	Postenkät
Urvalsstorlek	1100 (+ 200 via branch organisationer)	2200
Urvalsramens storlek	5000	
Svarsfrekvens vid preliminär publicering	99 %	-
Första publicering	Efter 30 dagar	-
Definitiv publicering		Efter 42-46 dagar

3.5.6. Tidtabell

Händelse	Finland	Sverige
Utsändning av enkät	T-1	T-1
Förpåminnelse	-	-
Sista svarsdag	T+15	T+15
Utsändning av påminnelse	T+15	
Påminnelses svarsdag	T+22	
Telefonpåminnelse start	T+23	T+19
Telefonpåminnelse slut.	T+27	T+40
Imputering, resultatberäkning	T+28	T+40
Pressmeddelande	T+30	T+45

3.6 Ordergång till industrin

3.6.1 Aktualitet

Resultaten publiceras inte i Finland. Data sänds till Eurostat 20 dagar efter referensmånadens slut.

3.6.2 Vad gör undersökningen snabb?

Data samlas inte in av Statistikcentralen. Blanketten sänds till företagen redan första veckan i referensmånaden. Svar ska ha inkommit senast den 25:e i samma månad, vilket gör att uppgifter för månad t fås redan innan den månaden har tagit slut! Jämför med Sverige där företagen får blanketten först efter månadens slut. Statistikcentralen får data 1–2 veckor efter referensmånadens slut.

Bortfallet är också mycket lågt i denna undersökning och det beror enligt Statistikcentralen på att företagen upplever denna undersökning som enkel att svara på. Undersökningen har en så kallad barometeransats där frågorna inte kräver ett exakt svar utan är flervalfrågor och det går bra att göra en grov uppskattning av hur verksamheten kommer att se ut den närmaste perioden.

3.6.3 Kort om undersökningen

Undersökningen görs av Confederation of Finnish Industry and Employers men Orderindex beräknas av Statistikcentralen. Undersökningen är en så kallad barometerundersökning. Eurostats STS Regulation från 1998 gav stöd åt tanken att använda barometerdata för att skatta ordergången, och Statistikcentralen har även gjort studier själva innan beslutet togs att implementera denna undersökning. Undersökningen innehåller åtta olika frågor men Statistikcentralen får endast svaren på följande fem frågor:

- Produktionens utveckling den senaste tiden?
- Orderstock?
- Orderstock från exportmarknaden?
- Orderstock från hemmamarknaden?
- Lager av färdiga varor?

Alla frågor har tre svarsalternativ som alla är lite olika formulerade men kan översättas till Uppgång, Nedgång eller Oförändrad.

Blanketten sänds till uppgiftslämnarna under den första veckan i referensmånaden. Cirka 90 procent av svaren har inkommit före den 25:e samma månad.

3.6.4 Negativa aspekter för kvaliteten i Finlands undersökning

Det finns ett flertal problem med att samla in uppgifterna på det sätt som Statistikcentralen gör. Utifrån de kvalitativa uppgifterna görs en skattning med en regressionsmodell för att få fram ett index över ordergången till industrin. Man planerar i framtiden att försöka skatta om regressionsmodellen en gång per år, men i dagsläget så är man väl medveten om att den modell man använder kan vara för osmidig och stel när verkligheten förändras. Detta har man märkt inte minst under de exceptionella åren 1995-2000.

Eurostat har tidigare varit positivt till användningen av denna barometerundersökning. Emellertid så står det i STS förordningen att metoden som används ska vara baserade på kvantitativa data om ordergångar inom tio år från det att förordningen fastställdes. Statistikcentralen måste börja ta fram dessa uppgifter på annat sätt före juli 2008.

3.7 Construction new orders

3.7.1 Aktualitet

Resultaten publiceras inte i Finland. Data sänds till eurostat 80 dagar efter referensmånadens slut.

3.7.2 Vad gör undersökningen snabb?

Variabeln är inte snabb.

3.7.3 Kort om undersökningen

Variabeln har två delar; husbyggnad och anläggning, där hus står för 75 procent och anläggning för 25 procent.

Statistikcentralen använder sig av någonting som kallas för Construction Sector Project File när det gäller anläggningsbyggnation. CSPF byggs upp av uppgifter från byggbeställare som samlas in av ett privat företag. Denna undersökning är frivillig.

I Finland är alla byggtreprenörer tvungna att rapportera alla nystartade byggprojekt till de lokala myndigheterna som i sin tur måste rapportera detta till Population Register Center. Härifrån hämtar Statistikcentralen uppgifter som man sen beräknar Byggorderindex på. Små byggnader där bygglov ej behövs kommer inte med i denna sammanställning.

3.7.4 Negativa aspekter för kvaliteten i Finlands undersökning

Eftersom uppgifterna om anläggningsbyggande samlas in av ett privat företag som sedan säljer uppgifterna till Statistikcentralen har man ingen kontroll på dessa uppgifter. Man vet inte exakt vad som ingår eller om bortfallet är stort. Man har heller ingen möjlighet att påverka undersökningen utan får lita på att det privata företaget som man köper tjänsten av sköter detta på bästa sätt. De data man får täcker alla stora projekt och den totala täckningen uppskattas till ungefär 80–85 procent. Statistikcentralen bedömer indikatorns kvalitet genom jämförelser med utvecklingen i index över omsättning och orderingång. Kvaliteten bedöms som tillräcklig god för sitt syfte.

3.8 External trade statistics

3.8.1 Aktualitet

Statistiken produceras av Finska tullverket. De första preliminära uppgifterna publiceras 42 dagar (6 veckor) efter referensmånadens slut. Motsvarande tid i Sverige (snabbstatistiken) är 25 dagar. Finländarna publicerar dock skattningar nedbrutet på EU- och EMU-landsnivå och har på så sätt högre detaljeringsgrad.

3.8.2 Vad gör undersökningen snabb?

Undersökningen är inte snabbare än i Sverige. Datainsamlingen påminner mycket om den i Sverige med en blandning av elektroniska medier och pappersblanketter. Större delen av handeln (74 procent) samlas in elektroniskt, däremot använder ännu en majoritet av uppgiftslämnarna pappersblanketter.

3.8.3 Kort om undersökningen

Varje månad samlas uppgifter in för Intrastat (handel inom EU) och Extrastat (handel utom EU) av lokala tulldistrikt. De levererar data till tullverkets statistikenhet som är ansvarigt för övriga delar av statistikproduktionen. Intrastat är en cut-off undersökning (ej urval), uppdatering av uppgiftslämnarskyldiga företag görs en gång per år. Momsuppgifter används som hjälpinformation både i snabbstatistiken och i detaljstatistiken. För att snabba upp statistiken ytterligare pågår ett projekt där följande delar ska förändras.

- Reformerad datainsamlingsprocess med: ny mjukvara för dataregistrering, förbättrad uppgiftslämnarregister och marknadsföring av elektroniska medier.

- Förbättrade skattningsmetoder med imputering och tidsserier
- Förbättrad granskningsprocess.

4 Organisation

Statistikcentralen är en av fyra statistikmyndigheter inom den finska statsmakten.

Statistikcentralen är organiserad på ungefär samma sätt som SCB genom att det finns ett antal ämnesavdelningar samt tre gemensamma funktioner. Ämnesavdelningarna är Individstatistik, Välfärdsstatistik, Priser och löner, Ekonomisk statistik och Företagstrukturer. De gemensamma funktionerna är information (bibliotek, PR och marknadsföring), IT (inklusive statistisk metod) och förvaltningstjänster. Ämnesavdelningarna är i sin tur indelade i olika statistikprogram där var och en av produkterna är ansvariga för hela processen från urval och utsändning till resultatberäkning och publicering.

5 Elektronisk datainsamling

I Finland samlas 94 procent av all data in via administrativa register. Övrig information samlas in via egna direkta insamlingar:

- blanketter 2 procent
- elektronisk datainsamling 2 procent
- intervjuer via CATI/CAPI-system 2 procent

Det finska finansdepartementet har satt upp riktlinjen att alla ska ha möjligheten att skicka in data på elektroniskt väg innan utgången av 2006.

De främsta anledningarna för att samla in data på elektronisk väg presenterades:

- Förenklar insamlingsprocessen
- Reducerar behovet av mänskliga resurser
- Reducerar andra insamlingskostnader
- Förbättrar kvalitén
- Reducerar uppgiftslämnarbördan
- Snabbar upp datainsamlingen
- Minskar bortfallet
- Möjlighet med direkt feedback till uppgiftslämnarna
- Möjlighet för uppgiftslämnarna att få tillgång till tidigare inlämnade uppgifter
- Minskar dubbelinsamling och främjar möjligheten till gemensam användning av de insamlade uppgifterna mellan flera myndigheter.

5.1 Internetbaserad datainsamling

Web-formulären för produkterna Sale inquiry, Volume index of industrial output, Inventories of industry and trade och The inquiry on incentive stock options demonstrerades. Samtliga undersökningars Web-formulär byggde på att gränssnitt mot användaren var likadant. Vikten av att uppgiftslämnarna lätt skulle känna igen sig påpekades. Den standardiserade designen av Web-formulären ger ett proffsigt intryck.

Web-insamlingen ska inte innebära att uppgiftslämnarna måste installera program för att kunna sända uppgifterna. Däremot får alla uppgiftslämnare som är intresserade av att skicka data via Internet ett login och en kod. Uppgiftslämnarna får direkt feedback på de insända uppgifterna. Dessutom kan ett företag se en sammanställning av sina tidigare inlämnade uppgifter. De kan också få en sammanställning av hur branschens utveckling ser ut, för att kunna jämföra med sina egna uppgifter.

Ett exempel på hur stor andel av uppgiftslämnarna som valde att sända uppgifterna via Internet gavs. Av de cirka 2 000 uppgiftslämnarna som uppmanas att skicka Sale inquiry utnyttjade 48 procent den möjlighet första månaden. För de följande tre månaderna såg resultatet ut så här:

- Månad 2 59 procent
- Månad 3 61 procent
- Månad 4 70 procent

Vid en utvärdering av Web-insamlingen i Finland angav företagen att de upplevde att uppgiftslämnarbördan har minskat märkbart. Dessutom har den manuella databehandlingen minskat med cirka 50 procent och kvalitén på uppgifterna ökat.

I undersökningen Sale Inquiry hade man före införandet av elektronisk datainsamling sänt ut cirka 1 000 påminnelsekort varje månad. Efter fyra månader med elektronisk insamling så hade den mängden minskat till 550, vilket ju är ett otroligt bra resultat, speciellt med tanke på den korta tiden som företagen haft på sig att ”vänja sig” vid det nya systemet. I ett pressmeddelande från SCB som publicerades i januari 2003 så konstaterades att 98 procent av alla företag med 10 anställda eller fler har tillgång till internet. Detta torde peka på att vi med stor sannolikhet skulle kunna få liknande utveckling i Sverige som i Finland om vi införde elektronisk datainsamling.

5.2 Mass emailer

Viss information till uppgiftslämnarna skickas via en applikation byggd för att kunna sända elektroniska massbrev. På detta sätt kan även påminnelser till företagen göras på ett smidigt sätt via E-post.

5.3 Positiva erfarenheter i Finland

Tanken med att bygga upp ett väl fungerande system för insamling av data via internet var att det skulle innebära en förenkling av uppgiftsinsamlandet, både för uppgiftslämnarna och för Statistikcentralen.

I Finland är man mycket nöjd med de resultat som man har fått efter införandet av ett web-baserat datainsamlingssystem. Man uppger att företagen har varit mycket positiva till detta system och det har förbättrat kontakten med uppgiftslämnarna.

Det är rimligt att tänka sig att ett elektroniskt datainsamlingssystem även borde kunna införas som ett led i en allmän uppsnabbning av statistiken. Genom att inte behöva sända ut blanketter till företagen per post så sparar man minst två dagar, en på väg till företaget och en dag på väg tillbaka till statistikmyndigheten. I och med att uppgifterna kommer in direkt till databasen behövs ingen manuell registrering av uppgifter. Detta är också ett moment som idag tar tid. Om registrering sker på annan avdelning eller utanför myndigheten, till exempel på Garantidata, så kan man spara relativt många dagar på att hoppa över detta moment. Även om registrering idag görs på programmet så finns tid att tjäna.

I och med det mass-e-postsystem som finns så behöver man ju inte heller påminna företagen per brev och på det sättet kan man också spara både tid och pengar.

I Finland uppger man att företagen vid en utvärdering har angett att de anser att uppgiftslämnarbördan har minskat i och med införandet av inlämning via webben. Rimligtvis bör företagen kunna svara snabbare på en undersökning som de upplever som enkel, än en som upplevs som tung att fylla i. Det är också skäligt att anta att uppgiftslämnare som tidigare inte har svarat på en given undersökning i större utsträckning kommer att svara om uppgiftslämnarbördan minskar, till exempel genom att de kan svara via internet. Ju fler uppgiftslämnare som svarar, desto högre blir inflödet vid given tidpunkt och desto tidigare kan man

alltså publicera. Man har ju också kunnat visa att inflödet vid tiden för sista svarsdag har ökat markant sedan det elektroniska systemet togs i bruk.

Vid uppgiftsinsamling via internet finns också en möjlighet till omedelbar validering av uppgifterna. Detta innebär att uppgiftslämnaren kan få omedelbar feedback och möjlighet att rätta felaktiga uppgifter utan att granskning måste göras och kontakt tas av statistikbyrån.

Det är också kostsamt och resurskrävande att administrera en postenkät. De resurser som frigörs genom att man övergår till insamling via webben kan styras om och till exempel användas till utökade telefonpåminnelser.

Någonting som vi upplevde som väldigt positivt var att man i Finland var väldigt mån om att uppgiftslämnarna skulle ”känna igen sig” på internet när de skulle lämna uppgifter. Gränssnittet såg likadant ut för alla undersökningar. Detta ger dels ett proffsigt intryck och dels bör det underlätta uppgiftslämnande eftersom en uppgiftslämnare inte behöver lära sig navigera genom ett flertal olika system.

Slutsatsen är att vi anser att man genom att införa ett system för elektroniskt datainsamling skulle kunna snabba upp statistikproduktionen.

Bilaga 18. Rapport från ONS, 16-17 juni 2003

Anders Engvall, ES/UH, Helena Fredin, ES/II, Jenny Karlsson, AM/KL och Daniel Lennartsson, ES/TN

1	Inledning	81
2	Sammanfattning	82
3	Variabelbeskrivning.....	83
3.1	<i>Detaljhandelsförsäljning</i>	83
3.1.1	Aktualitet	83
3.1.2	Vad gör UK:s undersökning snabb?	83
3.1.3	Vad är negativt för snabbheten för UK:s undersökning	83
3.1.4	Negativa aspekter för kvaliteten i UK:s undersökning	83
3.1.5	Jämförelse Sverige/UK	84
3.1.6	Tidsplan	85
3.2	<i>Omsättning inom andra tjänstenäringsar</i>	86
3.2.1	Aktualitet	86
3.2.2	Vad gör UK:s undersökning snabb?	86
3.2.3	Vissa undersökningsfakta	86
3.2.4	Jämförelse - Sverige/UK.....	87
3.2.5	Tidsplan	88
3.3	<i>Wages and salaries.....</i>	88
3.3.1	Aktualitet	88
3.3.2	Vad gör UK's undersökning snabb?	88
3.3.3	Kort om undersökningen	88
3.3.4	Negativa aspekter för kvaliteten i UK:s undersökning	88
3.3.5	Jämförelse Sverige/UK	89
3.3.6	Tidsplan	89
3.4	<i>Industriproduktionsindex.....</i>	90
3.4.1	Aktualitet	90
3.4.2	Vad gör UK:s undersökning snabb?	90
3.4.3	Negativt för snabbheten	90
3.4.4	Kort om undersökningen	90
3.4.5	Negativa aspekter för kvaliteten i UK:s undersökning	91
3.4.6	Jämförelse Sverige/UK	92
3.4.7	Tidsplan	92
4	Organisation	93
4.1	<i>Register.....</i>	93
4.2	<i>Form Processing Centre (FPC)</i>	93
4.2.1	Change Control & Scheduling (CSS) - Planering.....	93
4.2.2	Forms Design - Frågeformulärsdesign.....	93
4.2.3	Forms & Printer Programming - Frågeformulärsprogrammerare..	93
4.2.4	Central laser printing - Utskrift.....	93
4.2.5	Output handling - Utsändning.....	94
4.2.6	Integrated data capture- Indatavdelning.....	94
4.3	<i>Data validation branch (DVB) -Mikrogranskningseenhet.....</i>	94
4.4	<i>Result analysis (RAP) – Resultat analys.....</i>	95
4.5	<i>Vår analys av organisationen gällande snabbhet</i>	95
4.5.1	Fördelar.....	95
4.5.2	Nackdelar.....	95

1 Inledning

Storbritannien valdes ut för studiebesök, eftersom de snabbt levererar de uppgifter som Eurostat efterfrågar. Kontaktperson var Clarie Collins, som representerar Storbritannien i den Eurostatgrupp som arbetar med implementering av Council Regulation 1165/89.

Besöket på ONS i Newport ägde rum den 16-17 juni. Anders Engvall, Helena Fredin, Daniel Lennartsson och Jenny Karlsson besökte Storbritannien.

Följande personer medverkade vid besöket:

Linda Scott	Guidad tur vid Form Production Center
Bob Pike	Value added index of services
Claire Collins	Industrial Turnover and New Orders
Ian Richardson	Employment
Chris Daffin	Hours worked
Pam Davies	Turnover in Retail Trade
Alison Pattimore	Guidad tur vid Data Validation Branch
David Freeman	Wages and Salaries
Mark Williams	Industrial Production
Mark Pollard	External Trade

2 Sammanfattning

Storbritannien tillhör de länder i EU som publicerar en del viktiga variabler tidigare än Sverige. Exempelvis kan nämnas att de publicerar Detaljhandelns försäljning efter cirka 20 dagar och Lönestatistiken efter sex veckor, att jämföras med Sverige där variablerna publiceras 26-28 dagar respektive nio veckor efter referensmånadens slut.

I Storbritannien har statistikens aktualitet alltid varit en viktig del av kvalitetsbegreppet. I Sverige har vi talat mer om vikten av hög tillförlitlighet i statistiken.

En viktig skillnad mellan statistikproduktionen i Storbritannien och på SCB är att man på ONS har bestämt på förhand vilket bortfall man kan acceptera. I många fall är detta bortfall högre än i Sverige, vilket naturligtvis är en viktig faktor då man jämför aktualiteten. Vissa variabler skulle kunna publiceras tidigare även i Sverige om vi accepterade ett högre bortfall.

I andra fall kan Storbritanniens snabbhet inte förklaras av att de har ett högre bortfall. De undersökningsansvariga på ONS som vi talade med underströk att de uppfattade att indatorganisationen var ett skäl till att man kunde producera statistik så snabbt. National Statistics of the official UK statistics, ONS, har en helt annan organisation än SCB. ONS har valt en organisation som är processororienterad snarare än den produktorienterade som finns på SCB.

På ONS finns en särskild central avdelning som har hand om hela indataprocessen, från utformning av blanketterna, utsändning av blanketter, inkommande blanketter (inklusive skanning och tolkning av data), mikrogranskning och telefonpåminnelser. Alla företagskontakter ska skötas ifrån denna avdelning. På en annan avdelning görs resultatbearbetningar och analyser och det är där de undersökningsansvariga (motsvarande produktansvariga) arbetar. Denna avdelning skriver ett kontrakt med indataavdelningen då en ny undersökning startas. I detta kontrakt specificeras undersökningens urval, när blanketten ska sändas, när analysavdelningen måste ha dataunderlag, vilket bortfall som kan accepteras etc. Det är sedan upp till indataavdelningen att se till så att kontraktet åtfylls. De har möjlighet att flytta resurser inom avdelningen för att koncentrera arbetet till den undersökning som behöver det bäst just för tillfället och kan till exempel arbeta intensivt under korta perioder med telefonpåminnelser, vilket är bra för snabbheten.

Sammanfattningsvis kan sägas att en erfarenhet ifrån detta besök på ONS är att det är svårt att identifiera en enda specifik åtgärd som skulle kunna snabba upp alla olika statistikundersökningar. Det som fungerar på en undersökning behöver inte nödvändigtvis vara rätt för en annan. Varje undersökning har sina speciella förutsättningar och det finns inga genvägar att ta för att uppnå samma snabbhet som Storbritannien.

Vår bedömning är dock att organisationen har påverkat aktualiteten på ett positivt sätt. Ett flertal av de undersökningar som presenterades för oss under vårt besök är väldigt lika motsvarande undersökningar i Sverige. Det som skiljer är sättet att arbeta i en processororienterad organisation.

Lika viktigt för snabbheten på ONS tror vi att inställningen bland personalen är.

3 Variabelbeskrivning

3.1 Detaljhandelsförsäljning

3.1.1 Aktualitet

Publiceras idag efter cirka 20 dagar (Sverige idag cirka 26-28 dagar)

3.1.2 Vad gör UK:s undersökning snabb?

- Målsättningen är att uppnå en svarsfrekvens på 60 procent vid beräkningar (Sverige cirka 80 procent).
- Jobbar i olika avdelningar parallellt (en avdelning för registrering/scanning, en avdelning för granskning, en avdelning för telefonpåminnelse, en avdelning för analys och slutproduktion).
- Utsändning av enkäter sker en vecka före utgången av den undersökta perioden (månad).
- Omsättning samlas in för fasta 4- och 5-veckorsperioder. Detta redovisas dock som en månads resultat. Detta innebär för vissa fyraveckorsperioder att man samlar in data för en period som slutar innan månaden är slut. Det omvända förhållandet kan också gälla vilket innebär att det blir en ännu kortare undersökningsprocess.
- Publiceras/revideras i flera omgångar.
- Uppgiftsplikt.
- Undersökningen är prioriterad som en av de viktigaste kortperiodiska undersökningarna.

I UK finns också en parallell undersökning som genomförs av UK:s Handelsorganisation. Denna handelsorganisation samlar in data på veckobasis. Resultat publiceras offentligt på månadsbasis efter cirka 14 dagar, dessutom får uppgiftslämnarna åiterrapporter varje vecka. Anledningen till att man är så snabba är att det endast är 80 uppgiftslämnare som ihop dock representerar en stor del av detaljhandeln. Handelsorganisationen publicerar siffror över handeln dels för identiska enheter och dels för den totala försäljningen. Dessa 80 företag är också med på en frivillig basis och mycket intresserade av resultaten. Vid en studie som ONS gjort visar det sig att resultaten från Handelsorganisationens resultat stämmer väl överens med de resultat som ONS publicerar. *En erfarenhet av handelsorganisationen i UK är troligen att snabba resultat går att producera med relativt god kvalitet om man vänder sig till ett mindre antal stora och betydande företag.*

3.1.3 Vad är negativt för snabbheten för UK:s undersökning

- Pam Davies nämnde att det är negativt att både omsättning och antal anställda samlas in på enkäten varje kvartal. Det är svårare för företagen att lämna dessa båda uppgifter till samma tidpunkt. Oftast behöver enkäten då ibland fyllas i av två uppgiftslämnare på företaget.
- Det är även negativt för snabbheten att omsättning nedbrutet på produkter samlas in på enkäten för stora företag.

3.1.4 Negativa aspekter för kvaliteten i UK:s undersökning

- Beräkningsmetoden görs med hjälp av ”Matched pairs – Identiska enheter” vilket Sverige frångick 1992, på grund av kvalitetsbrister i metoden (läs Översyn av omsättningsstatistiken F-Metod NR 32, Mats Bergdahl 1992).
- UK samlar in uppgifter för 4- och 5-veckorsperioder vilka inte täcker den undersökta månaden. Eurostat har krav att den undersökta månaden skall överstämman med kalendermånaden.
- Vissa företag som lämnar uppgifter till ONS lämnar uppgifter för kalendermånaden och inte för den 4- eller 5-veckorsperiod som ONS vill ha svar för. ONS korrigerar detta genom att göra en arbetsdagskorrigerings på företagsnivå.
- Vid jämförelse av aktuell månad med motsvarande månad föregående år så kan en fyra veckors period jämföras med en fem veckors period. För att göra denna jämförelse något

sånär överensstämmande så arbetsdagskorrigeras materialet för att skapa genomsnittliga fyraveckorsperioder bägge åren.

3.1.5 Jämförelse Sverige/UK

Nedan beskrivs uppgifter inom vissa undersökningsområden för UK och i jämförelse med Sverige.

Jämförelseområde	UK	Sverige
Uppgiftsplikt	Ja	Ja
Urvalsram	Företagsregister	Företagsregister
Frågeformulär	Standard enkät-Retail Sales Inquiry (RSI)- som samlar in omsättning varje månad. För stora företag är omsättningen nedbruten på produktgrupper. Varje kvartal ingår även antal anställda .	Standard enkät som samlar in omsättning varje månad
Täckta näringsgrenar	Nace 52	Nace 52
Cut-off	Ingen	Ingen
Rapport enhet	Företag	Företag
Observations enhet	Företag	Företag eller centalinsamlade företag, dvs en uppgift kommer in för flera företag.
Referensperiod	Data samlas in för fasta 4 eller 5 veckors perioder	Kalendermånad
Insamlingsmedium	Enkät	Enkät
Urvalsstorlek	Ca 5 000 företag. Urvalet uppdateras varje månad. Små företag behöver inte vara i urvalet i mer än 15 månader sedan är de garanterade att vara fria under en treårsperiod.	Ca 2 700 observationsenheter (Vilket motsvarar ca 6 000 företag)
Urvalsramens storlek	Ca 225 000 företag	Ca 35 000 företag
Svarsfrekvens preliminär publicering	Ca 60-65 %	Ca 75 %
Svarsfrekvens defintiv publicering	Ca 90 % (defintiv 2)	Ca 80-84 %
Storlek på revidering mellan prel. och def.	Mellan 0.2-0.4 %	Mellan 0.1-0.5 % enligt studie.
Skattningsmetod	Matching pairs	Kombinerad kvotestimator. HT estimator med kvotviktning mha moms. Den preliminära beräkningsmetoden har också en korrigering av övertäckningen.
Redovisningsgrupper	27 stycken	36 stycken oftast på finaste branschnivå inom Nace 52
Första publicering	Ca 20 dagar	Ca 26-28 dagar

3.1.6 Tidsplan

Nedan beskrivs händelsetidsplanen för UK i jämförelse med Sverige

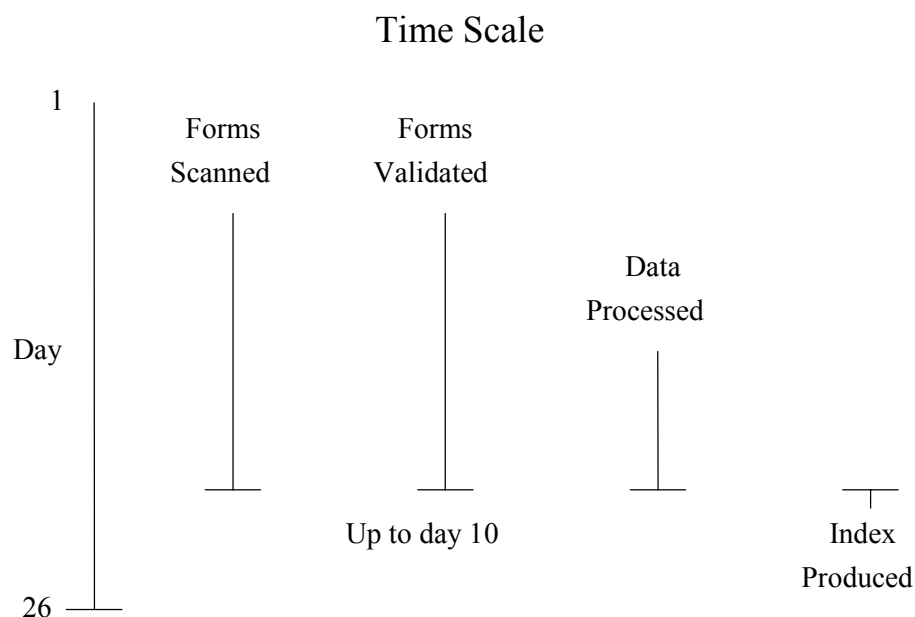
Händelse	UK	Sverige
Utsändning av enkät	T-7	T-1
Förpåminnelsekort	Görs ej	T+10
Sista insändningsdag	T+10	T+15
Start av telefonpåminnelse	T+11	T+16
Slut på telefonpåminnelse	T+14	T+18
Imputation, estimation och makrogranskning.	T+14	T+19
Telefonpåminnelse 2 stora företag	Görs ej	T+19
Preliminärt resultat	T+20	T+27
Granskning av defintivt resultat	-	T+54
Defintivt resultat 1	T+50	T+57
Defintivt resultat 2	T+80	Görs ej

Källan för UK:s detaljhandels försäljningsstatistik är the Retail Sales Inquiry (RSI). På månadsbasis samlas uppgifter in om omsättning och på kvartalsbasis inkluderar undersökningen även antal anställda på en enkelsidig enkät. RSI är en undersökning med uppgiftsplikt. Vite kan utkrävas av företagen och på mikrogranskningsenheten finns en egen underavdelning som endast jobbar med vitesfrågor. Ett stratifierat urval på cirka 5 000 företag dras utav cirka 225 000 registrerade detaljhandlare. Företag med en årsomsättning som är större än fem miljoner pund är totalundersökta och mindre företag stannar i urvalet under 15 månader innan de byts ut. När ett litet företag varit med i urvalet under 15 månader så är det garanterat under tre år att inte ingå i urvalet. Företagen skall besvara omsättning för standardiserade handelsperioder, det vill säga 4- eller 5-veckorsperioder vilka nästan överensstämmer med kalendermånaden.

Den första avdelningen som är ansvarig för processen att producera detaljhandelsindexet är ansvarig för att sända ut enkäten och att scanna dem när de returneras. Urvalet är draget och frågeformulären sänds ut en vecka före slutet av månaden, så att företagen har enkäten färdig att fylla i slutet av perioden. Frågeformuläret returneras och scannas och sedan hålls uppgifterna på ett delat datasystem. Alla avdelningar har tillgång till detta system men på olika nivåer.

Den nästa avdelningen som är involverad i processen är mikrogranskningsenheten (DVB) som är ansvariga för mikrogranskning och påminnelse. Så fort en uppgift kommer in i systemet så granskas den. Systemet justerar automatiskt för tusentalsfel. De uppgifter som kommer ut som fel valideras gentemot företaget av mikrogranskningsenheten. Alla kommentarer från företagen samlas i en gemensam databas som är gemensam för alla undersökningar.

Målet är att uppnå en svarsfrekvens på cirka 60 procent innan resultaten från undersökningen produceras. Efter det att sista insändningsdag har passerat så kontaktas icke-svarande med post och sedan med telefon om det behövs. Företag som kontaktas via telefon är tillfrågade att lämna uppgifter via fax eller telefon. Nyckelföretag får telefonpåminnelsen först. När svarsfrekvensen uppnått 60 procent och alla uppgifter är tillrättade så börjar nästa steg som är imputering av stora företag som baserar sig på tidigare lämnade uppgifter. P. Davies gör en imputering som baserar sig på egna erfarenheter och känsla för detaljhandeln. T+14 så ges resultatet till Resultat och analysenheten. Omsättningen deflateras med Branschprisindex och säsongrensas med X11-Arima.

En viktig egenskap är hur olika avdelningar jobbar parallellt med varandra. Arbetsuppgifter kan utföras parallellt så att olika avdelningar inte behöver vänta på föregående avdelning innan de kan påbörja sina uppgifter. Det existerar även god kommunikation mellan de olika avdelningarna så att de kan påverka varandra i varje steg av processen. Det finns även en intern frågedatabas mellan mikrogranskning (DVB) och resultatavdelningarna (RAP).

En annan viktig orsak som Pam underströk gällande den kortperiodiska statistiken i Storbritannien är att snabbhet alltid har varit en högt prioriterad variabel.

3.2 Omsättning inom andra tjänstenärningar

3.2.1 Aktualitet

Publiceras efter cirka 90-100 dagar. Det är dock så att uppgifterna är färdiga efter *cirka 35 dagar* men att man inte vill publicera förrän nationalräkenskaperna släpper sina siffror (Detta tycker vi är väldigt konstigt för en konjunkturindikator, men månadsstatistiken är ny och insamlingen på månadsbasis påbörjades i april 2000). Sverige publicerar idag omsättning inom andra tjänstenärningar efter cirka 50 dagar.

3.2.2 Vad gör UK:s undersökning snabb?

- Jobbar i olika avdelningar parallellt (en avdelning för registrering/scanning, en avdelning för granskning, en avdelning för telefonpåminnelse, en avdelning för analys och slutproduktion).
- Undersökning görs endast med hjälp av enkäter. Sveriges undersökning är beroende av ett relativt långsamt momsregister. Detta är den viktigaste orsaken till att resultaten är färdigberäknade före den svenska undersökningen. Sverige skulle rent undersökningstekniskt kunna genomföra undersökningen på samma sätt och kunna publicera resultat efter cirka T+30 till T+35 dagar. För detta skulle det dock krävas ökade resurser och det skulle även innebära en ökad uppgiftslämnarbräda för företagen.

3.2.3 Vissa undersökningsfakta

- Standardenkät varje månad med en modifierad variant varje kvartal där även antal anställda ingår nedbrutet på heltid och deltid och efter kön.
- Täckningen enligt Nace är något mindre än för Sverige, dock är undersökningen månatlig mot Sveriges kvartalsundersökning.

3.2.4 Jämförelse - Sverige/UK

I Sverige används administrativt data plus enkäter vid produktionen av denna statistik. Detta får till följd att en aktualitet som är bättre än T+45 dagar är omöjlig att uppnå med dagens metod. Idag publiceras statistiken mellan T+45 och T+50. I Storbritannien används en ren enkätundersökning för denna statistik och den är därför färdig efter cirka T+35 dagar. Skulle Sverige även använda sig av en ren enkätundersökning så är det troligt att statistiken skulle kunna produceras inom T+35. Detta skulle dock leda till stora kostnadsökningar, en grov gissning är att ytterligare resurser på cirka en miljon kronor skulle behövas.

Nedan görs en mer detaljerad jämförelse mellan den svenska och UK:s omsättningsstatistik för tjänstesektorn.

Jämförelseområde	UK	Sverige
Uppgiftsplikt	Ja	Ja
Urvalsram	Företagsregister	Företagsregister
Frågeformulär	Standardenkät - Monthly inquiry of distribution and service sector (MIDSS)- som samlar in omsättning varje månad . Varje kvartal ingår även antal anställda .	Standardenkät som samlar in omsättning varje kvartal
Täckta näringsgrenar	Nace 50, 51, H, I, K, M, N och O. Dock ej 60.1, 60.3, 61, 62, 63.23, 64.11 70 80.1, 80.21, 85.12, 85.13, 85.3 91, 92.5, 92.6, 92.7	Nace 50, 51, H, I, K, M, N och O. Dock ej 70201, 73, 91, 92.5, 92.6, 92.71
Cut-off	0 anställda undersöks ej	Ingen
Rapport enhet	Företag eller ibland KAU	Företagsenhet
Observations enhet	Företag eller ibland KAU	Företagsenhet
Referensperiod	Kalender månad	Kalender kvartal
Insamlingsmedium	Enkät	Enkät och momsregister
Urvalsstorlek	Ca 30 000 företag. Urvalet uppdateras varje månad. Små företag behöver inte vara i urvalet i mer än 15 månader sedan är de garanterade att vara fria under en 3 års period.	Ca 300 000 företag där cirka 4 000 företag undersöks med enkät och resterande mha momsregistret.
Urvalsramens storlek	-	Ca 320 000 företag
Svarsfrekvens vid definitiv publicering	Ca 80 %	Ca 90 %
Skattningsmetod	HT-estimator	HT-estimator
Första publicering	Ca 90 dagar	Ca 50 dagar

3.2.5 Tidsplan

Nedan beskrivs händelsetidsplanen för UK i jämförelse med Sverige

Händelse	UK	Sverige
Utsändning av enkät	T-1	T-1
Förpåminnelsekort	Görs ej	T+10
Sista insändningsdag	T+15	T+25
Start av telefonpåminnelse	-	T+26
Brev och telefonpåminnelse	T+16	-
Färdiga resultat	T+35–T+40	T+50
Publicering	T+90	T+50

3.3 Wages and salaries

Industrial wages and salaries, Construction wages and salaries

3.3.1 Aktualitet

Uppgifterna publiceras sex veckor efter referensperioden. I Sverige publiceras uppgifterna efter cirka nio veckor.

3.3.2 Vad gör UK's undersökning snabb?

- Uppgiftsplikt. Möjlighet att utkräva böter finns, men används inte idag eftersom processen blir mycket utdragen.
- Jämfört med Sverige är antalet variabler i undersökningen betydligt färre. Inga lönenivåer publiceras, utan endast förändringsskattningar som beräknas med hjälp av de lönesummor som samlas in.
- Utsändning sker redan i mitten av referensmånaden.
- Sista insändningsdag är tio arbetsdagar efter månadens utgång.
- Målsättning för svarsfrekvensen är 80 procent.
- Telefonpåminnelse.
- Data publiceras i en preliminär variant efter sex veckor och nästa månad publiceras data för samma månad då de betraktas som slutliga. Inga hänsyn tas till retroaktiva löner.

3.3.3 Kort om undersökningen

Urvalet är fördelat mellan privat och offentlig sektor. Urvalet stratifieras sedan på bransch och storleksklass. Företagens delas in i storleksklasserna 20-99, 100-499, 500-999 och 1000-. Alla företag med färre än 20 anställda exkluderas från undersökningen. Totalurval tillämpas i den största storleksklassen. Publiceringen sker inte uppdelat på näringsgrenar, utan förändringstal redovisas för hela ekonomin samt uppdelat på privat och offentlig sektor.

3.3.4 Negativa aspekter för kvaliteten i UK:s undersökning

Eftersom UK inte samlar in retroaktiva löner som sedan läggs tillbaka på den aktuella månaden publiceras aldrig några definitiva siffror. I Sverige läggs retroaktiva löner på för 12 månader bakåt i tiden.

3.3.5 Jämförelse Sverige/UK

Jämförelseområde	UK	Sverige
Uppgiftsplikt	Ja	Ja
Urvalsram	Företagsregister	Företagsregister
Frågeformulär	Standardenkät – Monthly Wages and Salaries Survey (MWSS) – som samlar in uppgifter om antalet vecko-avlönade, totalt utbetald lön. Bonus och tillägg samlas dessutom in separat.	Standardenkät – AM/KLP – som samlar in variablerna utbetald lön, överenskommen lön, rörliga tillägg, övertidstillägg, arbetade timmar, avtalade timmar, övertidstimmar, retroaktiv lön, rörliga tillägg avseende tidigare perioder, sjuklön och antal anställda uppdelat på timavlönade arbetare, månadsavlönade arbetare och tjänstemän.
Täckta näringsgrenar	Hela ekonomin	Sektion C-O
Cut-off	Ej ftg<20 anställda	Ej ftg<5 anställda
Rapportenhet	Företag	Juridisk enhet
Observationsenhet	Företag	Företag inom tjänstenäringarna (E-O) Arbetsställen inom industrin (C+D)
Referensperiod	Kalendermånad	Kalendermånad
Insamlingsmedium	Postenkät	Postenkät
Urvalsstorlek	Ca 8400 för hela arbetsmarknaden	Ca 8000 företagsenheter i privat sektor, vilket motsvarar cirka 11 500 observationsenheter.
Svarsfrekvens vid publicering	Ca 80 %	Ca 92 %
Första publicering	Ca 6 veckor	Ca 9 veckor
Definitiva publicering	En månad efter första publicering. Ingen hänsyn tas till eventuella retroaktiva löner.	12 månader efter första publiceringen, eftersom hänsyn tas till retroaktiva löner som hänförs till rätt månad.

3.3.6 Tidsplan

Händelse	UK	Sverige
Utsändning av enkät	T-15	T-5
Förpåminnelsekort		–
Sista insändningsdag	T+15	T+25
Start av telefonpåminnelser		T+35
Slut på telefonpåminnelser		T+54
Imputering, estimation och makrogranskning, grafisk granskning		T+55 – T+59
Preliminärt resultat	T+42	T+60

3.4 Industriproduktionsindex

Index of production, Industrial orders indices, Industrial turnover index

3.4.1 Aktualitet

Industriproduktionsindex publiceras efter cirka 26 arbetsdagar, det vill säga cirka 38 kalenderdagar (Sverige cirka 45 dagar) och sänds till Eurostat samtidigt.

Industrial turnover index publiceras inte i Storbritannien men sänds till Eurostat samtidigt som Index of Production.

Industrial orders index publiceras cirka två månader efter referensmånadens slut och sänds till Eurostat kort därefter.

3.4.2 Vad gör UK:s undersökning snabb?

Man lyckas uppnå ett relativt högt inflöde vid en tidigare tidpunkt än i Sverige, vilket naturligtvis påverkar beslutet att publicera tidigt. Faktorer som påverkar inflödet är dels att undersökningen är obligatorisk (liksom i Sverige), dels att organisationen gör det möjligt att lägga mycket resurser under en kortare tid på att påminna företagen och ”tjata in” blanketter. Målsättningen är att ha en svarsfrekvens om 80 procent efter 19 arbetsdagar.

3.4.3 Negativt för snabbheten

Enligt Pam Davies som är ansvarig för detaljhandelsstatistiken så är det en nackdel att samla in uppgifter om omsättning och antal anställda på samma blankett. Ofta är det trots allt två olika personer på företaget som måste svara på de olika frågorna. Detta resonemang gäller med största sannolikhet även för industriföretagen som ju också ska fylla i omsättning och antal anställda på samma blankett.

3.4.4 Kort om undersökningen

Källan är Monthly Production Inquiry som varje månad sänds till cirka 8 400 uppgiftslämnare. Undersökningen är obligatorisk. Man tillämnar ingen cut-off utan tillfrågar företag i alla storleksklasser. Bland de med färre än tio anställda tillfrågas cirka en procent och gruppen företag med 150 anställda eller mer totalundersöks.

Blanketten innehåller frågor om omsättning, antal anställda och till företag i vissa utvalda branscher även frågor om orderstockens storlek (total och hur mycket av detta som är order från exportmarkanden). Man har helt nyligen lagt till en fråga om orderingång som så småningom ska ersätta frågan om orderstock. Informationen ifrån denna undersökning används till industriproduktionsindex, industriell omsättning, orderingång inom industrin samt till antal anställda. För industriproduktionsindex och turnover index används också uppgifter ifrån andra källor. För järn och stål kommer volymuppgifter från the Iron and Steel Statistics Bureau, Energidata kommer från Department of Trade and Industry och för uppgifter om Livsmedelindustrin kommer uppgifter från Ministry of Agriculture and Fisheries.

Månadsvis beräknas industriproduktionsindex utifrån uppgifter om industrins omsättning. Kvartalsvis justeras dessa uppgifter med förändringen i företagets lager av färdiga varor och produkter i arbete. På detta sätt skapas ett produktionsindex.

Enkäten sänds till uppgiftslämnarna i slutet av referensmånaden. Sista dag att svara är 15 dagar efter referensmånadens slut. Efter det sänds först en skriftlig påminnelse till de företag som ännu ej inkommit med svar, därefter påbörjas påminnelsearbete per telefon. Detta arbete bedrivs på Data Validation Branch (DVB), samma avdelning som också sköter mikrogranskningen. När materialet är granskat och klart skickas det till RAP, Result Analysis, som ansvarar för makrogranskning, estimation, rapportskrivning etc. Om RAP inte är nöjda med de resultat de fått från DVB så sänder de en förfrågan till DVB som i sin tur får ta nya kontakter med företagen för att reda ut problemet.

RAP får resultaten cirka 5-6 arbetsdagar före publicering för att hinna göra alla nödvändiga bearbetningar; indexberäkning, dagkorrigering och säsongrensning etc. Vid publicering är svarsfrekvensen cirka 85 procent.

Om man jämför Sverige och UK när det gäller just den här undersökningen så är det väldigt lite som skiljer. En skillnad i frågeställningen är att UK följer Eurostats rekommendation och efterfrågar företagets hela omsättning och ber uppgiftslämnarna uppskatta hur stor andel som är återförsäljning. Denna del dras sedan ifrån totala omsättningen för att få omsättningen från den egna industriverksamheten. I Sverige efterfrågas endast den del av omsättningen som kommer från den industriella delen av verksamheten. Det är möjligt att ONS:s undersökning är enklare att svara på för företagen. En del av de företag som vi har kontakt med antyder detta. Sverige har även en fråga i undersökningen om företagets produktion. Denna fråga går ut endast till de stora företagen, minst 50 anställda. Att döma av storleken på det partiella bortfallet är denna fråga svår att besvara. Om det försenar hela undersökningen vet vi inte.

En annan tydlig skillnad är hur insamlandet är organiserat. Möjlighet finns att koncentrera mycket resurser till att påminna företagen under en begränsad tid, vilket borde göra så att inflödet kan bli tillräckligt stort vid en förhållandevis tidig tidpunkt. Man kan även spekulera i andra orsaker, som till exempel att företagen i Storbritannien ser på statistikframställning på ett annat sätt och att det anses viktigt att delta i den här typen av undersökningar, men detta är inget som går att veta säkert. Det är en klar fördel att kunna ha många personer som arbetar med insamlingen under en kortare period. I Sverige tenderar vi att göra tvärtom; vi har ett fåtal personer som under en längre period försöker få in uppgifter. Totalt sett blir resursåtgången densamma men snabbheten gynnas i det förstnämnda arbetssättet.

3.4.5 Negativa aspekter för kvaliteten i UK:s undersökning

Eftersom man använder omsättningen för att beräkna produktionen finns det en risk att man i branscher med mycket långa produktionscykler, till exempel flygplans- eller varvsindustrin, får en väldigt ”hoppig” serie. Ett varv bygger fartyg kontinuerligt, men omsättningen kan vara hög endast de månader som ett fartyg säljs och väldigt låg övriga månader. Detta korrigeras i viss mån kvartalsvis när man även räknar med lager av produkter i arbete, men det kan innebära mycket stora revideringar vid kvartalsmånader.

3.4.6 Jämförelse Sverige/UK

Jämförelseområde	UK	Sverige
Uppgiftsplikt	Ja	Ja
Urvalsram	Företagsregister	Företagsregister
Frågeformulär	Standard enkät-Monthly Production Inquiry- som samlar in uppgifter om omsättning, order och antal anställda . Variablerna omsättning och order är nedbrutna på total samt varav export.	Enkät som samlar in uppgifter om produktion, order och leveranser (omsättning från industriella verksamheten) varje månad. Variablerna leveranser och order är nedbrutna på total, export och hemmamarknad.
Täckta näringsgrenar	Sektion C-E	Sektion C-E
Cut-off	Ingen	Ej ftg <10 anst
Rapportenhet	Företag	Företag eller verksamhetsenhet.
Observationsenhet	Företag	Företag eller verksamhetsenhet.
Referensperiod	Kalendermånad	Kalendermånad
Insamlingsmedium	Postenkät	Postekät

3.4.7 Tidsplan

Händelse	UK	Sverige
Utsändning av enkäter	T-1	T-1
Sista insändningsdag	T+15	T+15
Start telefonpåminnelse	i.u.	T+19
Slut på telefonpåminnelse	i.u.	T+40
Imputation, estimation och granskning startar.	T+21	T+40
Publicering	T+38	T+45

4 Organisation

4.1 Register

Företagsregistret utgör urvalsramen för alla företagsundersökningar. På företagsregistret skapas urvalen.

Företagsregistret är indelat i undergrupper, som jobbar med att hålla koll på företagsregistret. En grupp på fyra personer har hand om företag med > 2000 anställda. De gör flera företagsbesök per år och kollar upp hur organisationen ser ut, vilka produkter de tillverkar, etc. Tre personer arbetar med företag som har mellan 250-1999 anställda. Sen finns det en tredje grupp som mer automatiskt har ansvar för de mindre företagen i registret. Varje person gör 20-30 företagsbesök per år. Företagsregistret innehåller 1,7 miljoner enheter. Vi uppfattade att totalt drygt 100 personer underhåller företagsregistret.

4.2 Form Processing Centre (FPC)

Form Processing Centre (FPC) finns enbart i Newport och är en enhet inom Business Data Division (BDD). Annan statistik än företagsstatistiken insamlas ännu så länge på en annan ort.

FPC utgörs av följande arbetsområde:

- Change Control & Scheduling
- Forms design
- Forms & printer programming
- Central laser printing
- Output handling
- Integrated data capture (Scanning, Keying).

4.2.1 Change Control & Scheduling (CSS) – Planering

CSS team är ansvariga för all planering av tryckning och utskrift för alla företagens frågeformulär, påminnelser etc.

4.2.2 Forms Design – Frågeformulärsdesign

De flesta av ONS:s företags frågeformulär tillverkas av FPC:s formulärdesigners som använder sig av Page Maker i alla fall utom ett där Excel används. Frågeformulären är standardiserade gällande logga, sidhuvud, sidfot etc. *Frågeformulären är också utformade så att alla enkäter skall kunna scannas.* Form design teamet (fyra personer) ansvarar för 1 500 olika frågeformulär som härrör från 100 undersökningar. Då en ny enkät skall tas fram så finns det en variabelbank att hämta variabler ur. En variabel kan bara existera med en definition.

4.2.3 Forms & Printer Programming – Frågeformulärsprogrammerare

Programmerarna är ansvariga för att företagsdata hamnar på rätt plats på frågeformuläret. Företagsdata hämtas från fyra källor det vill säga företagsregistret (namn, adress, referensnummer, anställda, SIC-kod etc), undersökningskontaktregister (ONS kontaktdetaljer), PBG planeringsdatabas (när i tiden som enkäter skall skrivas ut, sista insändningsdag, färg på enkäten etc.) och en ingressdatabas (lagring av variabeldata som hämtats från de olika källorna ovan).

4.2.4 Central laser printing – Utskrift

FPC:s utskriftsteam ansvarar för närvarande för 2,5 miljoner frågeformulär och brev varje år. Det som är utmärkande för denna del var att varje dag skall alla beställda utskrifter vara utskrivna när man går hem från jobbet. Om detta inte är gjort så blir man tvungen att arbeta övertid.

4.2.5 Output handling – Utsändning

Detta team har ansvaret för falsning, kuvertering och utsändning. Även för detta team var det så att alla blanketter som beställts för utsändning en aktuell dag skall sändas ut den aktuella dagen annars jobbar man övertid.

4.2.6 Integrated data capture – Indatavdelning

Enheten tar extrema dagar emot 10 000 frågeformulär. I det första steget så öppnas inkomna brev maskinellt i nästa steg sker en manuell utplockning och sortering av enkäterna. I nästa steg så *scannas alla* inkomna blanketter. Blanketterna utformas så att alla undersökningar skall scannas. Den inscannade enkäten utsätts för kontroller. Kontrollerna kan sättas på olika nivåer beroende på hur stora fel som kan accepteras. Efter scanningen utfördes verifiering av de fel som scannern identifierat. Denna manuella verifiering (registrering) utfördes av endast fyra personer.

Såvitt vi förstod så registrerades väldigt få av undersökningarna manuellt. Bland annat så registrerades inkomna fax manuellt. Om företagen däremot ville svara med TDE så hade de på undersökningar med få variabler möjlighet till detta. TDE var dock inget som man uppmanade företagen att använda.

Företagen har även möjlighet att lämna uppgifter via fax. När enkäten kommer in via fax så skapas en bildkopia i samband med utskrift. Inkomna fax måste däremot registreras manuellt.

Alla de bilder som skapats av scanner och fax för inkomna blanketter kan ses av samtliga medarbetare på ONS. Dock har olika personer tillgång till denna databas på olika nivåer.

4.3 Data validation branch (DVB) – Mikrogranskningsenhet

DVB-personalen jobbar med mikrogranskning och påminnelser (telefon och brev). DVB är organiserat i fem underavdelningar:

- manufacturing, services and distribution (bland annat omsättning, antal anställda etc.)
- business support (vilket inkluderar vite, företagssupport etc.)
- product, price and sales (bland annat PPI, vakanser)
- financial and accounting
- structures and earnings (bland annat årlig och månatlig lönestatistik).

Inom varje underavdelning så ansvarar man för både månatliga, kvartalsvisa och årliga undersökningar. Detta för att på ett effektivt sätt utjämna arbetstoppar och arbetsdalar.

De frågeformulär som passerat indatavdelningen utsätts för rimlighetskontroller och de uppgifter som inte passerar dessa kontroller har DVB-personalen på sitt ansvar att kontrollera. Uppgifter om tusentalsfel rättas automatiskt. Personalen kontrollerar mot tidigare lämnade uppgifter, företagsregistret, andra register (momsuppgifter etc) och om uppgiften inte kan godkännas på detta sätt tas slutligen en telefonkontakt.

Insamlingsavdelningen upprättar ett kontrakt med den RAP-enhet (se nästa avsnitt) som beställer undersökningen. Av kontraktet framgår vad undersökningen ska generera, vilken kvalitet den ska hålla (till exempel svarsfrekvens, etc.), leveranstidpunkt och gränssnitt mot andra undersökningar. Överenskommelserna ses normalt över varje år. Insamlingsavdelningen får därför på bästa sätt genomföra påminnelser så att kontraktet kan uppfyllas. Idag används dock mycket telefonpåminnelser på de kortperiodiska undersökningarna. Dessa kan genomföras väldigt intensivt (av många personer), vilket är en stor fördel vid uppsnabbning.

4.4 Result analysis (RAP) – Resultat analys

På denna enhet jobbar undersökningsansvariga personer som ansvarar för makrogranskning, estimation, rapportskrivande etc. Personerna som jobbar på denna avdelning var de som vi pratade med då vi diskuterade undersökningarna. Ibland får RAP ta återkontakt med DVB då felaktiga uppgifter passerat mikrogranskning. All företagskontakt skall skötas av DVB-personalen. RAP-personalen kan i det gemensamma datasystemet ange viktighetsgraden för återkontakten som måste tas. DVB-personalen gör uppföljningar av hur många felaktiga uppgifter som återkommit från RAP-personalen och sätter mål för hur många de kan vara.

4.5 Vår analys av organisationen gällande snabbhet

4.5.1 Fördelar

- De flesta undersökningsansvariga som vi pratade med poänterade att indataorganisationen var ett skäl till att man kunde producera snabb statistik.
- Indataavdelningen som tog emot alla standardiserade enkäter jobbade väldigt effektivt. Vi ser det som en fördel att blanketterna scannas vilket leder till snabbhet.
- Granskningsenheten (DVB) jobbade intensivt under korta perioder med telefonpåminnelser vilket får anses bra för snabbheten. Det var också möjligt på enheten att flytta resurser vid arbetstoppar vilket gör det möjligt att göra intensiva påminnelser.

4.5.2 Nackdelar

- Den som jobbar med estimation (RAP) har inte tillgång till att göra telefonpåminnelser i den gemensamma databasen. Detta kan i slutfasen av estimationen leda till förseningar då man är tvungen att vänta in svar från DVB enheten.

- 2004:01 Hjälpverksamhet. Avrapportering av projektet Systematisk hantering av hjälpverksamhet
- 2004:02 Report from the Swedish Task Force on Time Series Analysis
- 2004:03 Minskad detaljeringsgrad i Sveriges officiella utrikeshandelsstatistik
- 2004:04 Finansiellt sparande i den svenska ekonomin. Utredning av skillnaderna i finansiellt sparande Nationalräkenskaper, NR – Finansräkenskaper, FiR Bakgrund – jämförelser – analys
- 2004:05 Designutredning för KPI: Effektiv allokering av urvalet för prismätningarna i butiker och tjänsteställen. Examensarbete inom Matematisk statistik utfört på Statistiska centralbyrån i Stockholm
- 2004:06 Tidsserieanalys av svenska BNP-revideringar 1980–1999
- 2004:07 Labor Quality and Productivity: Does Talent Make Capital Dance?
- 2004:08 Slutrapport från projektet Uppsnabbning av den ekonomiska korttidsstatistiken

ISSN 1650-9447

Statistikpublikationer kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon: 019-17 68 00, fax: 019-17 64 44. De kan också köpas genom bokhandeln eller direkt hos SCB, Karlavägen 100 i Stockholm. Aktuell publicering redovisas på vår webbplats (www.scb.se). Ytterligare hjälp ges av Bibliotek och information, e-post: information@scb.se, telefon: 08-506 948 01, fax: 08-506 948 99.

www.scb.se